

**OKUL ÖNCESİ VE SINIF
ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK OKURYAZARLIK
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI
İNCELENMESİ**

Haşim VAPUR

Yüksek Lisans Tezi

Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı

2022

(Her hakkı saklıdır.)

T.C
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
MÜZİK BİLİMLERİ ANA SANAT DALI
MÜZİKOLOJİ SANAT DALI

**OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK OKURYAZARLIK
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ**

(A Comparative Analysis of Music Literacy Levels of Preschool and Classroom Teachers)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Haşim VAPUR

Danışman: Doç. Dr. Yavuz ŞEN

Erzurum
Aralık, 2022

GÜZEL SANATLAR ENSTİTÜSÜ
Graduate School of Fine Arts

KABUL VE ONAY TUTANAĞI

Haşim VAPUR tarafından hazırlanan “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” başlıklı çalışması 07/12/2022 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda başarılı bulunarak jürimiz tarafından Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı, Müzikoloji Sanat Dalında Yüksek Lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

Jüri Başkanı:	Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Danışman:	Doç. Dr. Yavuz ŞEN <i>Atatürk Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır
Jüri Üyesi:	Zülüf ÖZTUTGAN <i>Osmaniye Korkut Ata Üniversitesi</i>	Aslı ıslak imzalıdır

Enstitü Yönetim Kurulunun
...../...../..... tarih ve sayılı
kararı.

Bu tezin Atatürk Üniversitesi Lisansüstü Eğitim ve Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddelerinde belirtilen şartları yerine getirdiğini onaylarım.

Aslı ıslak imzalıdır

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN

Enstitü Müdürü

ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” başlıklı çalışmanın tarafımdan bilimsel etik ilkelere uyularak yazıldığını ve yararlandığım eserleri kaynakçada gösterdiğimi beyan ederim.

07/12/2022

Aslı ıslak imzalıdır

Haşim VAPUR

☐ Tezle ilgili patent başvurusu yapılması / patent alma sürecinin devam etmesi sebebiyle Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 2 (iki) yıl süreyle engellenmiştir.

☐ Enstitü Yönetim Kurulunun/....../.... tarih ve sayılı kararı ile teze erişim 6 (altı) ay süreyle engellenmiştir.

ÖNSÖZ

Araştırma boyunca, bilgi ve tecrübeleriyle bana yön veren ayrıca akademik anlamda gelişimimi destekleyen değerli danışmanım Doç. Dr. Yavuz ŞEN'e;

Yüksek lisans sürecimde değerli bilgilerini benimle paylaşan Doç. Dr. Ülkü Sevim ŞEN, Doç. Dr. Şevki Özer AKÇAY, Doç. Dr. Koray ÇELENK, Doç. Dr. Yavuz Selim KAFKASYALI, Doç. Dr. Zülûf ÖZTUTGAN hocalarıma ve kıymetli dostum Dr. Öğr. Üyesi Hüseyin YILMAZ'a;

Her anımda yanımda olan ve beni cesaretlendiren eşime, anneme ve çocuklarıma;

Teşekkürü borç bilirim.

Haşım VAPUR

YÜKSEK LİSANS TEZİ

OKUL ÖNCESİ VE SINIF ÖĞRETMENLERİNİN MÜZİK OKURYAZARLIK
DÜZEYLERİNİN KARŞILAŞTIRMALI İNCELENMESİ

Haşim VAPUR

Aralık 2022, 138 Sayfa

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği alanlarında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir. Araştırmanın okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre müzik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılması olarak belirlenmesi ve bu alanlarda görev yapan öğretmenlerin yeterli seviyede müzik okuryazarlık düzeyine sahip olup olmadığını belirleyen bir çalışma olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Bu çalışmada deneysel olmayan nicel araştırma türlerinden ilişkisel tarama yöntemi kullanılmıştır. Çalışma grubunu Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars il merkez ve merkez köylerinde görev yapmakta olan 149 okul öncesi öğretmeni ve 337 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. Araştırmanın veri toplama aracı olarak “Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarına Yönelik Müzik Okuryazarlığı Ölçeği” ve kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Elde edilen verilere betimsel istatistik yöntemlerinden frekans ve yüzde, kestirimsel istatistik yöntemlerinden Mann-Whitney U testi ve Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır.

Araştırma sonucunda okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Ayrıca okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri karşılaştırıldığında istatistiksel açıdan aralarında anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Demografik özelliklere göre istatistiksel açıdan okul öncesi öğretmenlerinin cinsiyet, çalışılan il, yaş, lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı değişkenlerinin anlamlı bir fark oluşturmadığı, lisans harici müzik eğitimi alma durumu, lisans döneminde verilen müzik eğitiminin yeterliği, lisans süreci veya sonrası müzik sertifikası alma durumu, kıdem değişkenlerine göre ise aralarında anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin istatistiksel açıdan çalışılan il, lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı değişkenlerinin anlamlı bir fark oluşturmadığı, lisans döneminde verilen müzik eğitiminin yeterliği, lisans harici müzik eğitimi alma durumu, lisans süreci veya sonrası müzik sertifikası alma durumu, yaş, kıdem değişkenlerine göre anlamlı bir fark oluşturduğu sonuçlarına ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: müzik, müzik okuryazarlığı, okul öncesi eğitim, sınıf eğitimi.

ABSTRACT

MASTER'S THESIS

A COMPARATIVE ANALYSIS OF MUSIC LITERACY LEVELS OF PRESCHOOL AND CLASSROOM TEACHERS

Haşim VAPUR

December 2022, 138 Pages

This research aims to specify the music literacy levels of teachers that work in schools affiliated with the Ministry of National Education in the fields of preschool and classroom teaching. The research is regarded as significant in terms of comparatively determining the musical literacy levels of preschool teachers and classroom teachers according to various variables and stating whether the teachers working in these fields are at a sufficient level of music literacy.

In this study, the relational screening model, one of the non-experimental quantitative research models, was used. The study group consists of 149 preschool and 337 classroom teachers, who work in the city centers and central villages of Ağrı, Ardahan, Iğdır, and Kars located in the Eastern Anatolia region. As the data collection tool, the "Music Literacy Scale to Preschool and Elementary School Education Department" and a personal information form were used. The frequency and percentage from descriptive statistical methods, the Mann-Whitney U test, and the Kruskal-Wallis H test from predictive statistical methods were applied to the obtained data.

As a result of the study, it was revealed that the music literacy levels of preschool and classroom teachers were at a medium level. Moreover, when the music literacy levels of preschool and classroom teachers were compared, it was concluded that there was no statistically significant difference between the two groups. According to the demographic characteristics, the variables of gender, province of employment, age, and the number of semesters including music education in university years do not make a statistically significant difference among the classroom teachers. On the other hand, it was determined that there is a significant difference among the preschool teachers according to the variables of receiving an extra music education outside the university, adequacy of music education in undergraduate period, the status of obtaining a music certificate during or after the undergraduate period, and their seniority. When it comes to the classroom teachers, it was concluded that the variables of employment province and the number of semesters including music education in university years do not make a statistically significant difference, but there is a significant difference according to the variables of receiving an extra music education outside the university, adequacy of music education in undergraduate period, the status of obtaining a music certificate during or after the undergraduate period, their age, and seniority.

Keywords: music, music literacy, preschool education, classroom education.

İÇİNDEKİLER

KABUL VE ONAY TUTANAĞI.....	i
ETİK VE BİLDİRİM SAYFASI.....	ii
ÖNSÖZ.....	iii
ÖZ.....	iv
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER.....	vi
TABLolar DİZİNİ.....	viii
ŞEKİLLER DİZİNİ	x
KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ	xi
BİRİNCİ BÖLÜM.....	1
Giriş	1
Problem Cümlesi.....	3
Araştırmanın Amacı	3
Araştırmanın Önemi.....	3
Sınırlılıklar	4
Varsayımlar	4
İKİNCİ BÖLÜM	5
Kuramsal Çerçeve.....	5
Müzik Eğitimi	5
Genel müzik eğitimi.	6
Özengen müzik eğitimi.	7
Mesleki müzik eğitimi.....	7
Okul Öncesi Dönemde Müzik Eğitimi.....	8
Müziğin bilişsel gelişime etkisi.....	11
Müziğin dil gelişimine etkisi.....	12
Müziğin sosyal ve duygusal gelişime etkisi.	12
Müziğin bedensel ve psikomotor gelişime etkisi.	13
İlköğretim Müzik Eğitimi	13
Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlarda Müzik Eğitimi	15
Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Lisans Düzeyinde Müzik Eğitimi	17
Müzik Okuryazarlığı	18
Alanyazın Taraması	20

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM.....	22
Yöntem	22
Araştırmanın Modeli	22
Çalışma Grubu	23
Veri Toplama Araçları	26
Süreç/Uygulama.....	26
Veri Analizi.....	26
Geçerlik ve Güvenirlik.....	29
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	34
Bulgular ve Yorum	34
BEŞİNCİ BÖLÜM	87
Tartışma ve Sonuç	87
Öneriler.....	99
KAYNAKÇA	100
EKLER	108
EK-1. Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	108
EK-2. Çalışılan İl Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	110
EK-3. Lisans Eğitiminde Alınan Müzik Eğitimi Dönem Sayısı Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	113
EK-4. Etik Kurul İzni.....	116
EK-5. Millî Eğitimi Bakanlığı Uygulama İzni.....	120
EK-6. Bilgi Formu	121
EK-7. Araştırmanın Demografik Soruları ve Ölçek Maddeleri	122
EK-8. Ölçek Uygulama İzni.....	124
ÖZ GEÇMİŞ.....	125

TABLÖLAR DİZİNİ

Tablo 1. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Tanımlayıcı ve Demografik Özellikleri	24
Tablo 2. Sınıf Öğretmenlerinin Tanımlayıcı ve Demografik Özellikleri	25
Tablo 3. Aritmetik Ortalama Değerlendirme Aralıkları (Y. Şen, 2011).....	27
Tablo 4. Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları.....	28
Tablo 5. Faktör Analizi Uygunluğu KMO ve Barlett Testi Sonuçları.....	29
Tablo 6. Faktör Analizi Toplam Varyans Açıklaması	30
Tablo 7. Ölçek Maddeleri Faktör Yük Değerleri.....	32
Tablo 8. Ölçek Cronbach Alfa Güvenirlik Testi Sonuçları	33
Tablo 9. Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlıklarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı.....	34
Tablo 10. Okul Öncesi Öğretmenlerin Müzik Okuryazarlık Düzeyleri.....	37
Tablo 11. Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlıklarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı	40
Tablo 12. Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeyleri.....	43
Tablo 13. Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	45
Tablo 14. Yaş Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	48
Tablo 15. Kıdem Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları.....	49
Tablo 16. Alınan Müzik Dersinin Yeterliliği Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	53
Tablo 17. Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları.....	56
Tablo 18. Lisans Süreci veya Sonrası Müzik Sertifikası Alma Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları.....	58
Tablo 19. Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	59
Tablo 20. Yaş Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	60
Tablo 21. Çalışılan İl Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	66

Tablo 22. Kıdem Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	67
Tablo 23. Lisans Eğitiminde Alınan Müzik Eğitimi Dönem Sayısı Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları.....	73
Tablo 24. Alınan Müzik Dersinin Yeterliliği Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları.....	74
Tablo 25. Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	78
Tablo 26. Lisans Süreci veya Sonrası Müzik Eğitimi Sertifikası Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları	82

ŞEKİLLER DİZİNİ

Şekil 1.	İdeal Okul Öncesi Eğitimi Sınıfı	10
Şekil 2.	Ölçek Birikinti Grafiği	31

KISALTMALAR VE SİMGELER DİZİNİ

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

SO : Sıra Ortalamaları

SPSS : Statistical Package for the Social Sciences (Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı)

ST : Sıra Toplamları

SD : Serbestlik Derecesi

YÖK : Yükseköğretim Kurumu

$\bar{x}$: Ortalama

N : Kişi Sayısı

% : Yüzde

f : Frekans

P : Anlamlılık Değeri

BİRİNCİ BÖLÜM

Giriş

Müzik hem fonetik hem de çalgı icrası yönleriyle sesleri belli bir ahenk içinde kullanarak duyularımıza hitap eden bir alandır. Ezgisel ve ritimsel iletim ile ruh dünyamızı zenginleştirir ve davranışlarımızı şekillendirir. “İnsan unsuruyla oluşturulan müzik farklı disiplinlerle ilişki kurarak bilime katkı sağlar. İçerisinde bulunan ses, aralık kavramları ile matematik, sesin uzay-zaman boyutu ile fizik, insan sağlığına etkisi ve tedavi amaçlı kullanılması tıp, insanın ruhsal düşünce yapısında uyguladığı değişiklik ile psikoloji, toplumun sosyal ve kültürel mirasını yansıtmasıyla sosyoloji vb. gibi birçok alan ile etkileşim halindedir” (Ü. S. Şen, 2015a, s. 5). Bu yönleriyle bakıldığında müzikten eğitimsel olarak faydalanmanın bireylerin gelişimine katkı sağlayacağı düşünülebilir.

Günümüzde müzik eğitimi programlı ve programsız şekilde genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimi altında üç ana başlık halinde sıralanabilir. “Genel müzik eğitimi toplumun tüm üyelerinde ortak ses birliği oluşturmak, ortak müzik kültürü bilincini sağlamak amacıyla yapılan müzik eğitimidir. Toplumun ulusal müzik kültürü korunarak, bireylerin dünya müzik kültürünü tanınması, gelişen ve teknolojik ilerlemelerle değişen müzik endüstrisine uyum sağlayabilen bireyler yetişmesi sağlanır” (Küçüköncü & Aytemur, 2020, ss. 79-80). Genel müzik eğitimi zorunlu 4+4+4 eğitim sisteminin içinde Millî Eğitim Bakanlığının belirlediği program ve bununla uygulanan müfredat ile beraber hedef ve kazanımlara uygun olarak öğrencilere verilir.

Özengen müzik eğitimi genel müzik eğitiminin dışında, kişilerin istekleri doğrultusunda hobi amaçlı herhangi bir kurum ve kuruluştan aldığı müzik eğitimini içerir. Özengen müzik eğitiminin amacı kişinin herhangi bir müzik dalında eğitim alarak boş vaktini değerlendirmesi, kendini geliştirmesi ve bedensel ve ruhsal olarak doygunluğa ulaşmasını sağlamaktır. Bu eğitim hem resmî kurumlarda hem de özel sanat okullarından ücretli veya ücretsiz şekilde alınabilir.

Mesleki müzik eğitimi özel müzik eğitiminin amaçları ve hedefleri doğrultusunda; bireylerin müziğe ilişkin her alanda, her konuda elde ettikleri kazanımları, mesleki olarak kullanmaları için yapılan müzik eğitim sürecidir (Küçüköncü & Aytemur, 2020, s. 81). Mesleki müzik eğitimi, genel müzik eğitimi ve özengen müzik eğitiminin dışında, müziği profesyonelce yapan ve müziği meslek olarak icra eden, bu işten belli bir kazanç sağlayan kişilerin aldığı

eğitim türüdür. Ülkemizde ilkokul, ortaokul, lise, lisans ve lisansüstü seviyelerinde mesleki müzik eğitimi verilmektedir.

Günümüzde müzik, içinde çeşitli kuralların olduğu, sistemli ve gelişim gösteren bir yapıdadır. Geçmişten günümüze gelen bilgi birikimi ve teknoloji ile ortaya çıkan yeni alanlarla sahip olduğu dinamikler her zaman yeniliğe açık bir şekilde genişlemektedir. Müziği anlamak ve yorumlamak için belirli bir müzik kültürü bilincine, icra edebilmek için ise yeterli seviyede alan bilgisine sahip olmak gereklidir. Müzik icrası müziğin kendine özgü okuma yazma araçları ile yapılır. Bunu gerçekleştirebilmek için porte-dizek, nota, anahtar, alterasyon vb. gibi birçok kavramı öğrenmek ve belli bir müzik kabiliyeti ile bu bilgileri uygulamaya aktarmak gerekmektedir. Bahsedilen kavramları bilip uygulayan ve icra edebilen kişilere ise müzik okuryazarı demek mümkündür.

Müzik okuryazarlığı, müzik eğitiminin türüne göre belirli bir alansal bilgi birikiminin gerçekleştirilmesini sağlayan yeterli düzeyde edinilen bilgi ve uygulama becerisinin bütünüdür şeklinde tanımlanmaktadır (Afacan & Şentürk, 2016, s. 230). Müzik okuryazarlığına sahip kişiler ortak bir müzik olgusunun belirlenmiş içeriklerini tanır ve bunları uygulama alanında kullanabilir (Levinson, 1990, s. 18).

Türkiye’de müzik eğitimi hem resmî kurumlarca hem de özel sanat merkezleri tarafınca yapılmaktadır. Bunların türleri daha önce bahsettiğimiz genel, özengen ve mesleki müzik eğitiminin kapsamına göre değişiklik göstermektedir. Konumuzun temelini oluşturan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin sahip olduğu müzik okuryazarlık düzeyleri daha önce zorunlu eğitim kapsamında edindikleri bilgi ve bunun dışında özengen müzik eğitimi sonucunda elde ettikleri bilgileri içermektedir. Bu bilgiler şu an mesleki hayatlarında Millî Eğitim Bakanlığı tarafından belirlenen müzik dersi hedefleri ve kazanımları kapsamında öğrencilere aktarılmaktadır.

Okul öncesi öğretmenlerinin ve sınıf öğretmenlerinin lisans düzeyinde aldığı müzik eğitimini mesleki hayatlarında kullanması gerekmektedir. Yükseköğretim Kurulunca belirlenen müfredata göre temel eğitimin ilk aşaması olan okul öncesi öğretmen adaylarına üçüncü yarıyılta haftada 3 ders saati olacak şekilde “Erken çocuklukta müzik eğitimi” dersi verilmektedir. Temel eğitimin ikinci basamağı olan sınıf öğretmenliği lisans düzeyinde öğretmen adaylarına yedinci yarıyılta yine haftada 3 ders saati olacak şekilde “Müzik öğretimi” dersi verilmektedir. Bu derslerin dışında her iki lisans düzeyinin de faydalanabileceği “Türk musikisi” isimli seçmeli bir ders bulunmaktadır.

Araştırmada okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi ile edindiği bilgilerin hangi seviyede olduğu incelenmiştir. Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Ağrı, Ardahan, Iğdır,

Kars il merkez ve merkez köylerinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerine Afacan ve Şentürk (2016) tarafından geliştirilen “Okul öncesi ve sınıf eğitimi ana bilim dallarına yönelik müzik okuryazarlığı” ölçme aracı uygulanarak öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeyleri tespit edilmiştir.

Problem Cümlesi

Araştırmanın problem cümlesi “Okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlıkları ne düzeydedir?” şeklinde oluşturulmuştur. Araştırmanın temel problemi çerçevesinde, çalışma grubunun müzik okuryazarlıklarının belirli değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediği incelenmiştir. Çalışma grubunun müzik okuryazarlık düzeylerini belirlemek için, ölçekten alınan toplam puanlarına ve ölçme aracındaki alt boyutlardan aldıkları puanlara ayrı ayrı bakılmıştır.

Araştırma problemine ilişkin şu sorulara cevap aranmıştır:

- 1- Okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlıkları ne düzeydedir?
- 2- Sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlıkları ne düzeydedir?
- 3- Okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4- Okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri, demografik değişkenler ve çeşitli faktörlere göre farklılık göstermekte midir?
- 5- Sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri, demografik değişkenler ve çeşitli faktörlere göre farklılık göstermekte midir?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği alanlarında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın Önemi

Müzik; bireyin sosyal, kültürel ve sanatsal açıdan gelişmesini sağlayan, kendini sesler aracılığıyla ifade etmesine olanak tanıyan araçlardan biridir. Okul öncesi ve ilköğretim dönemleri, öğrencilerin müzik eğitimine yönelik ilk duyuşsal kazanımlarının edindirildiği önemli bir evredir. Bu sebeple okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimindeki kazanımları gerçekleştirebilecek bilgi, beceri ve donanıma sahip olmaları gerekmektedir. Bu araştırmanın okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin çeşitli değişkenlere göre müzik okuryazarlık düzeylerinin karşılaştırılmalı olarak belirlenmesi ve bu alanlarda görev yapan öğretmenlerin

yeterli seviyede müzik okuryazarlık düzeyine sahip olup olmadığını belirleyen bir çalışma olması açısından önemli olduğu düşünülmektedir.

Sınırlılıklar

Araştırmadan elde edilen bulgular, Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars il merkezleri ve merkezlere bağlı köylerde görev yapan 149 okul öncesi ğretmeni ve 337 sınıf ğretmeni ile,

Araştırmadan elde edilen bulgular “okul öncesi ve sınıf eğitimi anabilim dallarına yönelik müzik okuryazarlık leği”, demografik özellikler ve bazı değişkenler ile,

Araştırma, 2022 yılı Mayıs ve Haziran aylarında okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinden elde edilen veriler ile,

Araştırma, okul öncesi öğretmenleri ve sınıf ğretmenlerine Google Formlar ile hazırlanan anket sorularının bağlantı linki üzerinden Whatsapp iletişim programıyla iletilmesi ve buradan alınan yanıtlar ile sınırlıdır.

Varsayımlar

Araştırmanın temel sayılıtları şunlardır:

1. Örneklemin araştırma evrenini temsil edebilecek yeterlikte olduğu,
2. Araştırmaya katılan öğretmenlerin uygulanan ölçekteki soruları samimi bir şekilde yanıtladıkları,
3. Veri toplama aracının araştırmanın amacını gerçekleştirebilecek nitelikte olduğu varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM

Kuramsal Çerçeve

Müzik Eğitimi

İnsanın kendini gerçekleştirebilme alanlarından biri olan müzik, bugün sistematik bir bilim dalı haline gelmiştir. Yeniliğe açık bir şekilde genişleyen, bilgi aktarılan, üzerinde deneyler yapılmasına olanak sağlayan, canlı bir varlık gibi sürekli kendini geliştirmektedir. Müzik eğitimi de geçmişten günümüze kadar gelen bu bilgi birikimi ile yapılmaktadır.

Müzik eğitimi; temelde, bir müziksel davranış kazandırma, bir müziksel davranış değiştirme veya bir müziksel davranış değişikliği oluşturma, bir müziksel davranış geliştirme sürecidir (Uçan, 2005, s. 14). Müzik eğitimi ile birey duyuşsal ve devinişsel yönden kendini geliştirirken aynı zamanda bilişsel yönden de büyük ölçüde olumlu değişiklikler yaşar. Bu özellikleriyle bireyin kritik düşünme, problem çözme, işbirlikçi çalışma gibi yönlerinin gelişmesine yardımcı olur (Şendurur & Akgül-Barış, 2002, s. 166).

Müzik eğitimi bireylerin günlük yaşantılarını zenginleştirir, birbirleriyle kaynaşmasını sağlar. Bu özellikleriyle müzik eğitimi alan kişiler müziği hayatlarının bir parçası olarak görür ve bu durum bireylerde daha pozitif bir düşünce yapısı oluşmasına katkı sağlar (Seyhan, 2019, s. 9).

Davranışsal açıdan ele alındığında müzik eğitimi şu alanları kapsar;

- 1- Müziksel işitme-okuma-yazma eğitimi
- 2- Şarkı söyleme eğitimi
- 3- Çalgı çalma eğitimi
- 4- Müzik dinleme eğitimi
- 5- Müziksel yaratma eğitimi
- 6- Müziksel bilgilenme eğitimi
- 7- Müziksel beğeni geliştirme eğitimi
- 8- Müziksel kişilik kazanma eğitimi
- 9- Müziksel duyarlılığı artırma eğitimi
- 10- Müziksel iletişim ve etkileşimde bulunma eğitimi
- 11- Müzikten yararlanma eğitimi

İçeriksel açıdan ele alındığında müzik eğitimi şu alanları kapsar;

- 1- Müziksel işitimi (kulak) eğitimi
- 2- Ses eğitimi
- 3- Çalgı eğitimi
- 4- Müziksel devinim ve ritim (tartım) eğitimi
- 5- Müzik bilgisi eğitimi
- 6- Yaratıcılık eğitimi
- 7- Beğeni eğitimi
- 8- Müziksel kişilik eğitimi
- 9- Müziksel duyarlılık eğitimi
- 10- Müziksel iletişim ve etkileşim eğitimi
- 11- Müziksel kullanım ve yararlanım eğitimi (Uçan, 2005, s. 14).

Müzik eğitimi ile bireyler edindikleri bilgiler ışığında müziği dinleme, seslendirme, çalma ve müzik üzerinde uygulamalar geliştirme gibi tecrübeler kazanırlar. Bu kazanımlar ile bireyler, müzik alanında akademik olarak kendini geliştirirken aynı zamanda günlük yaşantılarında da iyi bir dinleyici niteliğine sahip olurlar (Şen & Ünal, 2019, s. 789).

Müzik eğitiminin hangi amaçla yapıldığı, nerede yapıldığı, işlevleri ve özelliklerine göre üç ana başlık altında toplanmıştır. Bunlar; genel müzik eğitimi, özengen müzik eğitimi ve mesleki müzik eğitimidir.

Genel müzik eğitimi.

Genel müzik eğitimi, okul, iş-meslek, kol-dal, program ve bölüm ayrımı yapılmadan, her aşamada, her seviyede, herkese dönük olup, dengeli ve sağlıklı bir “insanca hayat” için gerekli ortak-asgari genel bir müzik kültürünü kazandırmayı amaçlamaktadır (Uçan, 2005, s. 31).

Türkiye’de genel müzik eğitimi Millî Eğitim Bakanlığına bağlı kurumlarda 4+4+4 eğitim sisteminde seçmeli ya da zorunlu olarak verilmektedir (Çelenk & Özşen, 2018, s. 494). Lisans düzeyinde ise Yükseköğretim Kurumu tarafından belirlenen lisans programı doğrultusunda öğrencilere genel müzik eğitimi verilmektedir.

Genel müzik eğitimi zorunlu eğitim kapsamında olduğu için ülkemizde eğitim gören her birey müzikle ilgili ilk yakın temasını genel müzik eğitimi ile gerçekleştirir. Öğrencilerin müzikle ilgili yetenekleri geliştirilerek müzik dinlemeye, şarkı söylemeye ya da müzik aleti çalmaya yönlendirilmesi sağlanır. Bu sayede öğretmen öğrenciye müzik sevgisini aşılar ve

öğrencinin müziğe karşı estetik bir bakış geliştirmesine yardımcı olur. Genel müzik eğitimi ile evrensel ve ulusal müzik kültürü öğrencilere kazandırılmaya çalışılır (Tokatlı, 2020, s. 14).

Özengen müzik eğitimi.

Özengen müzik eğitimi herhangi bir müzik alanına ilgi duyan kişinin, müziksel davranış kazanmak ve müzikten haz almak amacıyla, ilgi ve istekleri doğrultusunda örgün eğitim dışında aldığı müzik eğitimidir (Karakoç & Şendurur, 2015, s. 278). Müzik ile mesleki ya da profesyonel anlamda ilgilenen değil, yalnızca hobi olarak müziksel becerilerini geliştirmek isteyenlere özgü bir eğitimidir (Türk, 2018, s. 21).

Amatör müzik eğitimi olarak da adlandırılan özengen müzik uzun yıllardır müzik eğitiminin içindedir. Amatör müzik olarak nitelendirilmesi, müziğin profesyonelce yapılan bir eylem olarak değerlendirilmesi neticesinde bazı fikir ayrılıklarına yol açsa da özengen müzik içerik açısından farklıdır (Türk, 2018, s. 22). Mesleki müzik eğitimi yüksek derecede kabiliyet gerektirir ve mesleki müzik eğitimi almak için alana özgü özel bir sınavı geçmek gereklidir. Özengen müzikte ise bireyin sıradan müzik yetisine sahip olması yeterlidir. Bu durum amatör ya da profesyonel kavramlarını birbirinden ayırt edici bir örnektir.

Özengen müzik eğitimi hobi amaçlı olduğundan gönüllük esasına dayalı bir müzik eğitimidir. Bu eğitim boş zaman değerlendirme, diğer insanlarla etkileşimde bulunma, manevi olarak haz duyma, sanata yönelik bakış açısı geliştirme gibi durumlar üzerinde pozitif bir etki yaratmaktadır (Sezen & Özerdem, 2021, s. 1696). Özengen müzik eğitimi hem örgün hem de yaygın eğitim içerisinde bulunan bir eğitim türüdür. Resmî kurumlar, sanat merkezleri, müzikevleri gibi yerlerden yaş veya cinsiyet fark etmeksizin eğitim alınabilir. Hemen hemen her alanda kişinin isteğine göre ücretli ya da ücretsiz bir şekilde eğitimden faydalanmak mümkündür. Çalgı eğitimi, ses eğitimi ve koro eğitimi gibi kişinin icra ve şarkı söyleme kabiliyetlerini geliştiren bölümler özengen müzik eğitiminin çok fazla tercih edilen alanları arasında gösterilebilir.

Mesleki müzik eğitimi.

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 2005, s. 32).

Mesleki müzik eğitimi daha çok örgün eğitim veren kurumlarda yapılmaktadır. Ülkemizde mesleki müzik eğitimi, ilköğretim seviyesinde başlayıp, orta ğretim ve yükseköğretim kurumlarıyla devam etmektedir (iek, 2020, s. 24).

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi veren kurumların başlıcaları şunlardır.

- Devlet konservatuvarları (İlkokul, ortaokul, lise, lisans ve lisansüstü seviyelerinde eğitim verir)
- Güzel Sanatlar Liseleri (Yalnızca lise seviyesinde eğitim verir)
- Millî Savunma Üniversitesi Bando Astsubay Meslek Yüksekokulu (n lisans seviyesinde eğitim verir)
- Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları (Lisans ve lisansüstü seviyelerinde eğitim verir)
- Güzel Sanatlar Fakülteleri (Lisans ve lisansüstü seviyelerinde eğitim verir)
- Müzik ve Sahne Sanatları Fakülteleri (Lisans ve lisansüstü seviyelerinde eğitim verir)

Belirtilen bu kurumlarda eğitim görmek için her kurumun kendi bünyesinde yaptığı özel yetenek sınavını başarıyla geçmek gerekmektedir. Özel yetenek sınavına katılan adaylara tek ses, çift ses,  ses, dört ses, ezgi tekrarı, ritim tekrarı, solfej, dikte, müzikoloji, müzik eğitimi, müzik teknolojileri, enstrüman çalma, şarkı seslendirebilme gibi müzikal kabiliyetlerini ve yeterliliklerini ölçen sorular sorulur. Bu sorular başvuru yapılan eğitim kademesine ya da kurumdan kuruma farklılık gösterebilir.

Okul ncesi Dönemde Müzik Eğitimi

Okul ncesi dönem, bebeklik döneminden sonra çocuğun gelişimsel olarak büyük bir ivme yakaladığı ve öğrenme becerilerini üst düzeyde kullandığı bir dönemdir (Bulut & Aktaş, 2014, s. 22). Okul ncesi eğitim, Türkiye’de örgün eğitimin zorunlu bir basamağı değildir. Bu sebeple Türkiye’deki birçok ocuk hem olumsuz koşullar (maddi zorluklar, okula uzaklık vb.) hem de aile bireylerinin gereken önemi vermemesi sebebiyle okul öncesi eğitiminden uzak kalmaktadır. Uzmanlar ise çocuğa sağladığı katkılar sebebiyle okul öncesi eğitimin zorunlu hale getirilmesi gerektiğini önermektedir (Bilir, 2018, s. 6). Okul ncesi dönemde çocuklara günlük yaşamda kullanacağı bilgi ve beceri derslerinin yanında sanat alanlarına ilişkin müzik, dans, tiyatro, resim gibi derslerin verilmesi çocuğun akademik gelişimini olumlu yönde etkilemektedir. Bu dersler çocuğun sanata karşı bir bakış açısı geliştirmesine, ilgi ve yeteneklerinin ön plana çıkmasına yardımcı olur (. S. şen, 2016, s. 5).

İnsanın, anne karnından başlayarak seslere karşı tepki vermesi, çocukluk döneminde sese karşı duyarlı olması, çevresinden duyduğu şeyleri taklit etmeye çalışma davranışları

aslında her çocuğun dolaylı ya da dolaysız olarak müziğe karşı bir ilgisinin olduğunu gösterir. Bu yüzden okul öncesi dönemde verilecek müzik eğitimi çocuğun becerilerinin ortaya çıkması açısından büyük önem taşımaktadır.

Howard Gardner tarafından ortaya atılan “Çoklu Zekâ Kuramı”, zekânın iki değil sekiz yönlü olduğunu öne sürmüştür. Gardner matematik ve dilde başarılı olanların değil, müzikte, sporda, dansa, iletişimde, doğada, resimde kendini gösterenlerin ve kendini iyi tanıyanların da zeki olduklarını savunmuştur. Müziği zekâ alanlarından biri olarak görmüş ve bireyin zekâ alanının belirlenmesine yönelik önemli bir tez sunmuştur (Akt., Y. Şen, 2006, s. 340).

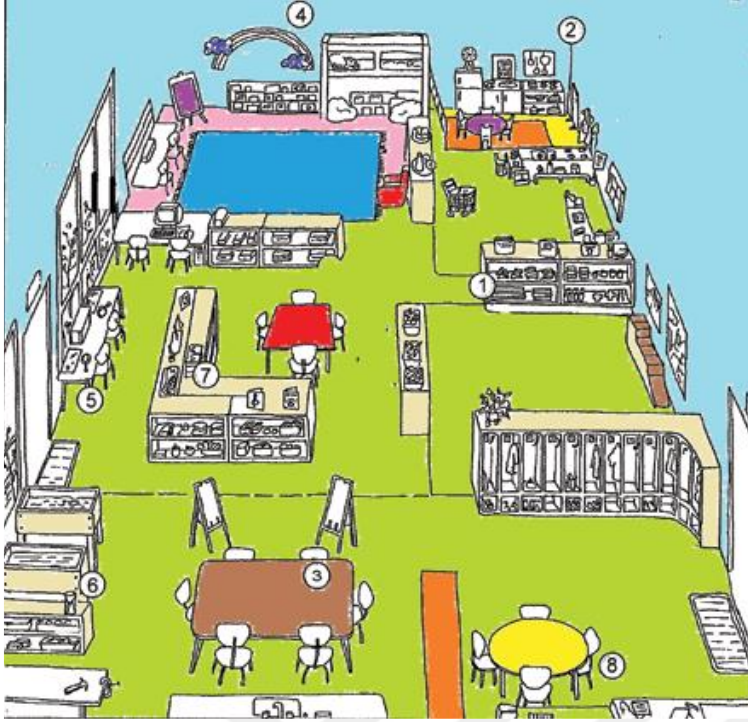
Yapılan araştırmalara göre müzik eğitimi alan bireylerin edebiyat ve matematik alanlarında bu eğitimi almamış öğrencilere oranla daha yüksek bir akademik başarı gösterdikleri görülmüştür. 1998 yılında Amerika’da yapılan bir araştırma ise müzik eğitimi alan kişilerin başarı ödülleri bu eğitimi almayan kişilere göre oldukça fazla olduğunu ortaya çıkarmıştır (Akt., Aylaz, 2018, s. 45). Bu bilimsel sonuçlar temel eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi eğitiminde müzik dersinin çok önemli olduğunun göstergesidir.

Çocukların fiziksel gelişimi doğal süreç içerisinde gerçekleşirken müziksel gelişim kendi kapasiteleri doğrultusunda aldığı bilinçli ve sistemli eğitimler sonucu ortaya çıkmaktadır. Öğrenme düzeyinin küçük yaşlarda hızlı ve kalıcı olmasından dolayı okul öncesi dönemde verilecek müzik eğitimi de çocuğun ileriki dönemlerde yapacağı doğru ve nitelikli müzik dinleme, söyleme ve çalma alışkanlığı gibi etkinlikler için oldukça önemlidir (Oğul, 2009, s. 4).

Okul öncesi eğitiminin gerçekleştirileceği sınıf ortamı yaşa ve seviyeye uygun bir şekilde hazırlanmaktadır. Eğitim sınıfları okulların sahip olduğu maddi ve fiziki imkânlar doğrultusunda değişiklikler gösterebilir. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından 2013 yılında yayınlanan okul öncesi eğitim programında ideal okul öncesi eğitimi sınıfını şu şekilde planlamıştır.

Şekil 1

İdeal Okul Öncesi Eğitimi Sınıfı

Plana göre; 1. Blok Merkezi, 2. Dramatik Oyun Merkezi, 3. Sanat Merkezi, 4. Kitap Merkezi, 5. Fen Merkezi, 6. Kum ve Su Masası, 7. Müzik Merkezi, 8. Giriş ve Bekleme Alanı olarak tasarlanmıştır. Öğretmen tarafından planlanan müzik dersi etkinlikleri, eğitim köşelerinden “Müzik Merkezi” olarak belirtilen alanda yapılmaktadır. Müzik merkezlerinde çalgı ve araç-gereç olarak; glockenspiel, metalofon, ksilofon gibi ezgili vurmali çalgılar, ritim (tartım) çubuğu, kastanyet, marakas, agogo, çelik üçgen, ziller, davul, tef gibi ezgisiz vurmali çalgılar bulundurulması önerilmektedir. Öğretmenin kullanabilmesi için ise org, gitar, keman, blok flüt, melodika vb. enstrümanlar bulundurulması da uygun görülmüştür. Aynı zamanda mp3 oynatıcı elektronik sistemler, çocuk şarkılarının bulunduğu cd’ler ve müzik kitaplarının etkinlik köşelerinde bulundurulması tavsiye edilir (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2013, s. 40).

Okul öncesi müzik eğitiminde dersin beklenen hedef ve kazanımlara uygun gerçekleşmesi için öğretmenin donanımlı olması oldukça önemlidir. Bireysel kabiliyet alanlarından biri olan müziksel zekâ herkeste aynı derecede olmadığından öğretmenin gerçekleştirebileceği etkinlikleri dikkatli seçmesi eğitim-öğretim açısından oldukça önemlidir.

Ders içeriklerinde kullanılacak şarkıların çocukların düzeyine uygun olarak seçilmelidir. Sun ve Seyrek (2010), çocuk şarkılarının özelliklerini şu şekilde belirtmiştir;

- 1- Şarkılar 5-6 perdeyi kapsayan müziksel cümle yapısına sahip olmalıdır.

- 2- Şarkıdaki atlamalı seslerin 2'li, 3'lü aralıkların dışına çok fazla çıkmaması gerekmektedir. 4'lü ve 5'li aralıklar çok nadir kullanılmalıdır. Bunların dışındaki aralıklar tercih edilmemelidir.
- 3- Kısa motifli müzik cümleleri tercih edilmelidir.
- 4- Karmaşık olmayan ezgisel yapı ve tartım kalıpları kullanılmalıdır.
- 5- Tekerleme ve saymacalar çağdaş dünya söylemlerine göre değiştirilmelidir.
- 6- Çocuk şarkılarında kullanılan sözler anlamlı ya da anlamsız olabilir.
- 7- Cümle başında, ortasında ve sonunda uyak açısından tutarlı sözler kullanılmalıdır.
- 8- Söz ve ezgiyi oluşturan müzik cümlelerinde genellikle tekrar etme yöntemi olan yineleme tekniği kullanılmalıdır.
- 9- Şarkılarda genellikle sözler tartıma yön vermelidir (ss. 35-36).

Müzik etkinlikleri içerisinde yapılan şarkı eğitiminde çocukların bazıları şarkıyı çabuk kavrarken bazıları da öğrenmede güçlük çekebilir. Bu durumlarda güçlük çeken öğrenciler için tekrarlar yapılmalıdır. Tekrar yapıldıkça zaman içerisinde güçlük seviyelerinin azalma durumu gözlemlenmelidir. Bunun dışında müzik etkinliklerine katılmak istemeyen çocuklar zorlanmamalı ve kendi istekleri doğrultusunda etkinliklere katılması beklenmelidir (Sığırtmaç, 2002, s. 34).

Birçok erken çocukluk dönemi eğitimcisi, müzik eğitimini desteklemektedir. Müzik çocuklarda kavram oluşmasına yardımcı olmak, dil becerilerini geliştirmek, büyük ve küçük motor becerilerinin gelişmesine yardımcı olmak, sosyalleşmeyi sağlamak, işbirlikçi grup etkinliklerini geliştirmek gibi birçok gelişim alanını destekler (Sams, 1989, s. 9).

Müziğin bilişsel gelişime etkisi.

Okul öncesi dönemindeki çocuklar müzik eğitimi yoluyla birçok kavramın anlamını şarkı eşliğinde öğrenebilir. Hayvanların isimleri, doğa olayları, matematiksel ve geometrik ifadeler, bitkiler, vücudun bölümleri, yer yön kavramları gibi birçok şeyi müzik ile kolayca öğrenebilir (Bilir, 2018, s. 11). Çocuk müzik eğitimi sayesinde problemlerini belirleme ve problemlere çözüm yolu araştırma yetilerini farklı araçlarla geliştirir. Bu durum karar verme becerisini geliştirir. Kendini müzik ile ifade eden çocukların özgüven duygusu gelişir (Çeviker, 2010, s. 5).

Müzik eğitimi alan çocuklarda denge ve koordinasyon becerisi, anlama ve anladığını sistematik bir şekilde tekrar etme becerisi, ezberleme, hatırlama becerileri de gelişim göstermektedir (Aslan, 2020, s. 19). Enstrüman çalma, beynin tüm bölümlerini çalıştırdığı için

okul öncesi dönemdeki çocukların bilişsel gelişimlerini oldukça yüksek düzeyde etkilemektedir (Alpaslan, 2010, s. 26).

Müziğin dil gelişimine etkisi.

Müzik etkinliklerinde kullanılan şarkılar çocukların sözcük dağarcığını geliştirerek günlük hayatta kullandığı kelimelerin sayısının artmasını sağlar. Çocuklar şarkı söyleyerek kelimeleri daha iyi anlamlandırma ve seslendirme beceresi kazanırlar. Böylelikle iletişim kurarken seçeceği kelimelerde daha dikkatli olurlar.

Müzik etkinlikleri aynı zamanda yöresel ağızlardan kaynaklı konuşma bozukluklarını da gidermeye yardımcı olur (Aslan, 2020, s. 20). Okul öncesi öğrencilerinin yabancı dil eğitiminde müzikten faydalanmak çocukların bilgileri hafızalarına daha kolay kaydetmesine yardımcı olmaktadır. Hatta müzik eğitimi ile yapılan yabancı dil öğretimi klasik yöntemlere göre çok daha etkilidir (Modiri, 2010, s. 514).

Müziğin sosyal ve duygusal gelişime etkisi.

Okul öncesi eğitiminde müzik çocuğu sosyal ve duygusal yönden etkilemektedir. Müzik etkinliklerine katılan çocuklar müzik ile kendilerini ifade ettikleri için duygusal anlamda rahatlama yaşarlar. Müzik etkinliklerinin toplu yapıldığı durumlarda çevresi ile uyum halinde etkinliği yaptığı için sosyal olarak da gelişme gösterir. Söyleme ya da çalma etkinlikleri çocukların özgüvenini artırarak daha sağlıklı bireyler olarak yetişmesine katkı sağlar.

Çocuklar iç dünyasında yaşadıkları duygu geçişlerini sözcüklerle dile getiremediği zaman müzik yoluyla anlatımı tercih edebilirler. Duygularını belli edemeyen veya anlatmakta güçlük çeken çocuk müzik yoluyla iç dünyasını daha rahat bir şekilde aktarır. Çocuklar müzik etkinliklerinde diğer arkadaşlarıyla birlikte ortak hareket etme, grup çalışması yapabilme amaçlarına göre hareket eder. Burada sağlanan ortak paylaşımlar çocuğun yaptığı işten haz almasına, yapılan işe karşı sorumluluk hissi duymasını sağlar. Böylelikle çocuk grup içerisinde görev alma ve ortak hareket etme bilinciyle daha da sosyalleşir (Y. Şen, 2006, s. 339). Müzik etkinlikleri çocuktaki korku, çekingenlik, saldırganlık, güvensizlik gibi olumsuz duygu ve davranışların azalmasına da yardımcı olur (Alpaslan, 2010, s. 29).

Şarkıların modal ya da makamsal özellikler içermesi, ritmik yapıları, şarkıların anlamlarındaki duygusal yapı gibi özellikleri fark eden çocuklar, yetişkinlerin iç dünyasına pencere açarak onların nasıl düşündüğünü anlamaya çalışır (Gölbaşı, 2013, s. 37). Müzik aynı zamanda estetiksel algısı yüksek, çevresine karşı duyarlı aynı zamanda dış dünyaya karşı bilinçli bireyler yetişmesine katkı sağlar. Müzik ile fikir üretebilen çocuklar sosyalleşme açısından daha yüksek becerilere sahip olurlar (Bilir, 2018, s. 12).

Müziğin bedensel ve psikomotor gelişime etkisi.

Çocukların bireysel ya da toplu olarak yaptıkları müzik etkinliklerinde nefes alıp verme biçimleri daha farklıdır. Şarkıların hecelerine, cümlelerine ya da zamanlarına göre alınan nefesler kontrollü bir şekilde olduğundan çocuğun akciğer gelişimine katkı sağlar. Nefes denetimi yapan çocuklar fiziksel olarak daha güçlü hale gelirler (Çeviker, 2010, s. 6).

Ritimsel tekrarlama hemen hemen her çocuğun başarılı olduğu bir alandır. Müzik etkinliklerinde vurmali çalgılar kullanan çocukların motor becerileri gelişir. Vurmali çalgılar dışında diğer müzik aletlerini çalan çocukların da ince motor kas gelişimi güçlenir. Enstrüman çalma el-göz, nefes koordinasyonu düzenlediği için çocuğun bedensel ve psikomotor gelişimine katkı sağlar (Aylaz, 2018, ss. 50-51).

Öğretilen şarkıların dramatize edilmesi, müzik etkinliklerine dansla eşlik edilmesi çocukların el, kol, bacak koordinasyonu da olumlu yönde etkiler. Etkinliklerde zıplayan, adım atan, yere çöken, alkış yapan çocuk büyük ve küçük kas grubunu çalıştırarak bedensel açıdan daha dinamik hale gelir (Aslan, 2020, s. 21).

İlköğretim Müzik Eğitimi

Türkiye’de temel eğitimin ikinci basamağı olan ilköğretim, okul öncesi eğitiminden sonra çocuğun 4+4+4 zorunlu eğitim sistemine başlangıç yaptığı dönemdir. İlköğretim, diğer adıyla sınıf eğitimi, genel eğitim kapsamında olup müfredatı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından oluşturulur.

İlköğretim eğitimi hedeflerine göre çocukların bireysel özelliklerine uygun olarak, genel ahlak ve öz farkındalık kapsamında, kendine güvenen, disiplinli, gündelik ihtiyaçlar doğrultusunda sözel, sayısal ve bilimsel akıl yürütme ile sosyal becerileri ve estetik duyarlılığı kazanmış, bunları etkin bir şekilde kullanarak sağlıklı hayata yönelimli bireyler olmaları amaçlanmıştır (MEB, 2018, s. 3).

İlkokul dönemindeki çocuklar yaşları gereği çevrelerini bir bütün olarak algılamaktadır. Onlara göre dış dünyada gördükleri her şey hareketleri gereği titreşim oluşturmaktadır. Bu yüzden müzik bulundukları ortamla iç içe geçmiş bir olgudur (Küçüköncü & Aytemur, 2020, s. 81). Bu dönemdeki çocuklar için müzik, kendinin ve çevresindeki kişilerin, hislerini aktardığı, belli bir amaç ve hedef taşıyan seslerin estetik bir anlatımla şekillendiği bir türdür (Uçan vd., 1999, s. 2).

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından hazırlanan müzik dersi öğretim programı öğrenme alanı temelli yaklaşımına dayalıdır. Sınıf düzeylerine göre; dinleme ve söyleme, müziksel algı

ve bilgilendirme, müziksel yaratıcılık, müzik kültüründen oluşan dört öğrenme alanı yer almaktadır (MEB, 2018, s. 10).

İlköğretim seviyesinde müzik dersi haftada 1 ders saati yani 40 dakika olarak planlanmıştır. Müzik dersi, sınıf öğretmeni tarafından yapılır. Okul müdürlükleri uygun gördüğü takdirde MEB tarafından belirlenen içerikler doğrultusunda müzik kursları ve seçmeli dersler de müziksel etkinlikler olarak planlanabilir. Bazı özel okullarda ilköğretim müzik dersi, müzik öğretmeni tarafından yapılmaktadır. Özel okullarda müzik ders saati ve müzikal etkinliklerin planlamasında değişiklikler görülebilmektedir.

Müzik eğitimi alan öğrenciler, çevresinde duyduğu sesleri daha iyi ayırt edebilirler. Eğitim ile müzik estetiği kazanan çocuklar nitelikli bir müzik eserinde olması gereken özellikler hakkında bilgi sahibi olur. Çocuklar aldıkları eğitim ile kişisel beğenileri çerçevesinde dinledikleri müzikler arasında kaliteli müziği ayıracak bilgiye sahip olurlar (Ü. S. Şen, 2015b, s. 67).

Müzik dersleri çoğunlukla öğrencilerin diğer sayısal ve sözel derslerinin dışında özellikle ilgi duyduğu bir derstir. Çünkü şarkı söylemek, bir enstrüman çalmak veya bir müzik eşliğinde hareket etmek onlar için aynı zamanda bir oyundur. Çocuklar fark etmeseler de müzik dersleri çocuklar üzerindeki baskıyı azaltır ve stres düzeylerini dengeler.

İlköğretim müzik eğitiminde insan sesi çok önemlidir. Çocuklara ses ve nefes uygulamalarını öğretmek, çocukların şarkı söylerken doğru yöntemler kullanmasını sağlamak sağlıklı bir müzik gelişiminin basamaklarından biridir. Müziğin insanlar üzerinde bıraktığı etkisi düşünüldüğünde, çocukların aldıkları müzik eğitimi hem iletişim etkileri bakımından hem de çocuğun iç dünyasını yansıtan bir ayna olması bakımından olumlu davranış değişikliğini sağlayan bir etkidir. Bu sebeple müziği bir araç olarak görmekten çok, çocuğun olumlu kişilik oluşumunu destekleme hedefinde amaç olarak görmek daha doğrudur (Kızılkılı, 2019, ss. 6-9).

Müzik derslerinde bilgi ve teoriden çok çocukların keyif alabileceği etkinliklerin planlanması daha doğru olacaktır. Okul çalgılarının ders esnasında kullanılması dersin etkinlik kalitesini artırır. Çalgı kullanımı çocukları derse daha çok motive eder, teorik bilginin ön plana geçmesini engeller ve dersin daha kolay anlaşılmasını sağlar (Üstün, 2014, s. 17). Öğretilecek şarkıların da sade ve kısa cümlelere sahip olması öğrencinin yetenek ve becerilerinin canlı kalmasını sağlar (Akkaş, 2005, s. 13). Toplu çalma etkinlikleri çocukların iş birliği yapma, birbirini dinleme, takdir etme ve takdir görme, yardım etme ve yardım görme gibi birçok davranışlarını geliştirir (Onay, 2020, s. 102). Derslerde genellikle Orff çalgıları, blok flüt, ksilofon ve melodika kullanılır. Çünkü bu enstrümanlar maliyet bakımından ulaşılabilir öğrenme bakımından ise diğer enstrümanlara nazaran daha kolaydır. Ders öğretmenin

çocuklara bu çalgıları öğretmesi aynı zamanda müziğe karşı yetenekli öğrencilerin belirlenmesine de yardımcı olur.

Ders içi ve ders dışı birçok etkinliğe sahip olması sebebiyle müzik dersi modern eğitim anlayışını tam olarak yansıtan alanlardan biridir. Bu yüzden müzik dersini yapacak öğretmenin müziğe karşı ilgili, sosyal yönü güçlü ve alana karşı öğrenme isteği yüksek bir kişi olması gerekmektedir (Küçüköncü, 2000, s. 4). İlköğretime yeni başlayan çocuklar henüz okuma yazma bilmediği için müzik dersi etkinlikleri daha çok tekrar etme, ezberleme ve işitmenin geliştirilmesi çerçevesinde yapılır. Çocuklar somut işlemler döneminden, soyut işlemler dönemine geçtikçe çocuğa aktarılacak müzik bilgisi değiştirilmelidir. En geç üçüncü sınıfın ikinci döneminde müzik yazısı öğeleri çocuklara öğretilmelidir (Özgül, 2014, s. 38).

İlköğretim müzik öğretiminde öğrenci ve öğretmen arasındaki müziksel iletişim oldukça önemlidir. Ders öğretmenin çocuğa müziği sevdirmesi, çocuğun gelişimini desteklemesi, basit yöntemlerden yola çıkarak müziği çocuğun yaşantısının bir parçası haline getirmesi gereklidir (Uçan vd., 1999, s. 5). Aynı zamanda müzik eğitiminden öğrencinin de beklentisi bulunmaktadır. Öğretmenin ders içeriğini dikkatle seçip öğretim aşamasında bunu çocuğun beklentilerine cevap verecek şekilde aktarması gereklidir (Yıldız, 2002, s. 16).

Şarkı öğretiminde hem ulusal hem de dünya müziğini tanımaya yönelik çift taraflı bir eğitim gerçekleştirilmelidir. Çocuk kendi kültürünün müzikal örnekleri ile ulusal bir bilinç oluştururken, dünya müziğinin seçkin örnekleri ile de farklı kültürlerle ait bakış açısı geliştirerek sanatsal anlamda daha duyarlı bir müzik hafızasına sahip olur (Ü. S. Şen, 2020, s. 242).

Millî Eğitim Bakanlığına Bağlı Kurumlarda Müzik Eğitimi

Türkiye’de okul öncesi eğitiminde ve hemen ardından devam eden zorunlu 4+4+4 eğitim sisteminde müzik dersleri zorunludur ve müzik dersi öğretim programında bu derse yönelik amaçlar ve hedefler belirtilmektedir. Okul öncesi döneminde müzik eğitimi okul öncesi öğretmeni tarafından, 4+4+4 zorunlu eğitim sisteminde ilköğretim düzeyinde müzik eğitimi sınıf öğretmeni tarafından (Bazı özel okulların ilköğretim kısmında müzik dersi müzik öğretmeni tarafından yapılabilmektedir), ortaokul ve lise düzeyinde ise müzik eğitimi müzik öğretmeni tarafından yapılmaktadır.

Millî Eğitim Bakanlığı tarafından tüm derslerde olduğu gibi müzik dersi için de öğretim programı hazırlanmıştır. Programda müzik dersinin özel amaçları ve alana özgü becerileri maddeler halinde sıralanmıştır.

Özel Amaçlar;

- 1- Müzik yoluyla estetik yönünü geliştirmek,
- 2- Duygu, düşünce ve deneyimlerini müzik yoluyla ifade etmelerine imkân sağlamak,
- 3- Yaratıcılığını ve yeteneğini müzik yoluyla geliştirmek,
- 4- Yerel, bölgesel, ulusal ve uluslararası müzik türlerini tanıyarak farklı kültürlere ait öğeleri zenginlik olarak algılamasını sağlamak,
- 5- Müzik aracılığıyla zihinsel becerilerinin gelişimini sağlamak,
- 6- Müzik yoluyla bireysel ve toplumsal ilişkilerini geliştirmek,
- 7- Müzik ile ilgili çalışmalarda bilişim teknolojilerinden yararlanmalarını sağlamak,
- 8- Bireysel ve toplu olarak nitelikli farklı türlerde şarkı dinleme ve söyleme etkinliklerine katılımlarını sağlamak,
- 9- Müziksel algı ve bilgilerini geliştirmek,
- 10- İstiklâl Marşı başta olmak üzere marşlarımızı özüne uygun olarak seslendirmelerini sağlamak,
- 11- Müzik yoluyla sevgi, paylaşım ve sorumluluk duygularını geliştirmek,
- 12- Millî birliğimizi, bütünlüğümüzü pekiştiren ve dünya ile bütünleşmemizi kolaylaştıran müzik kültürü ve birikimine sahip olmalarını sağlamak,
- 13- Atatürk'ün Türk müziğinin gelişmesine ilişkin görüşlerini kavramak amaçlarına ulaşmalarının sağlanmasıdır (MEB, 2018, s. 8).

Alana Özgü Beceriler;

- 1- Müziği tanıyabilme
- 2- Müzik-beden uyumunu sağlayabilme
- 3- Müziği bireysel veya toplu yapabilme
- 4- Müzikle toplum arasındaki bağı görebilme
- 5- Müzikle kültür, tarih ve estetik arasında bağ kurabilme
- 6- Müziği millî ve manevi değerlerle ilişkilendirebilme
- 7- Müziğin bir bilim dalı olarak da farklı bilimlerle ilişkisini kurabilme
- 8- Müziğin her insan için öğrenilebilir olduğunu anlayabilme
- 9- Dinleme, söyleme ve ritimsel etkinliklerle müzik yapabilme
- 10- Kendini müzik yoluyla ifade edebilme
- 11- Kültürel miras ve çeşitliliği geliştirebilme
- 12- Müzik teknolojilerini kullanabilme
- 13- Etkin müzik üreticisi olabilme (MEB, 2018, s. 8).

Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenliği Lisans Düzeyinde Müzik Eğitimi

Müzik eğitiminde özel amaçlar ve alana özgü becerileri öğrencilere kazandırmak için derse giren öğretmenin donanımlı olması gerekmektedir. Temel eğitimin ilk basamağı olan okul öncesi öğretmenliğine ait YÖK (Yükseköğretim Kurumu) tarafından yayınlanan lisans programında müzik dersi “Erken çocuklukta müzik eğitimi” adı altında yalnızca dördüncü yarıyılta haftada 3 ders saati olacak şekilde planlanmıştır.

Bu derste lisans öğrencilerine;

Okul öncesi eğitimde müziğin önemi, müzik ve eğitim ilişkisi; 0-8 yaş çocuğunun müzik gelişimi ve müzikal becerileri; okul öncesi eğitim programındaki hedeflere ulaşmada müziğin kullanımı ve buna uygun repertuar oluşturma; çocuk şarkılarının tanıtımı ve analizi, çocuk şarkılarının seçiminde dikkat edilecek ölçütler; okul öncesi çocuklarına şarkı öğretme teknikleri; okul öncesi eğitim kurumlarında müzik eğitimi ile ilgili eğitim ortamı ve donanımın oluşturulması; müzik etkinlikleriyle bütünleştirilmiş sarmal eğitim modeli gibi alana özgü beceriler kazandırılmaya çalışılır (Yükseköğretim Kurumu [YÖK] 2022, s. 8).

Temel eğitimin ikinci basamağı olan sınıf öğretmenliği lisans eğitiminde ise müzik dersi yalnızca yedinci yarıyılta “Müzik Öğretimi” dersi adı altında haftada üç ders saati olacak şekilde planlanmıştır.

Bu derste öğretmen adaylarına;

Müzik öğretim yöntem ve teknikleri, nota öğretimi teknikleri, ritim ve melodiden yararlanarak Orff çalgılarıyla çocuklar için şarkıların düzenlenmesi, çalgının şarkı öğretiminde etkili kullanımı, oyun, müzik, dans, drama ve konuşma ilişkisi, müzik estetik ilişkisi ile müziksel beğenin geliştirilmesi, müzik dersi etkinliklerinin diğer disiplinlerle ilişkilendirilmesi, ilköğretim müzik programı ile ilgili etkinlik uygulamaları gibi becerileri edinmesi beklenir (YÖK, 2022, s. 12).

Okul öncesi ve sınıf öğretmenliği lisans düzeyinde zorunlu “Erken çocuklukta müzik eğitimi” ve “Müzik Öğretimi” derslerinin dışında genel kültür seçmeli dersleri arasında “Türk Musikisi” isimli seçmeli bir ders bulunmaktadır ve eğitim fakültesi bölüm başkanlığının uygun görmesi halinde lisans öğrencileri bu dersi seçebilir. Bu derste öğretmen adaylarına;

Orta Asya ve Anadolu’da yaşayan Türk topluluklarına ait müzik unsurları, Türk mitolojisi (insan, yaratılış, dini ritüeller ve bayramlar vb.), Türk Halk Müziği repertuarındaki mitolojik unsurlar, Türk devlet ve topluluklarında var olan müzik türleri, tarihi süreç içinde Türk halk müziği ve Türk sanat musikisinin gelişimi; müzikle ilgili farklı gelenek ve üslupların karşılıklı etkileşimi; çalgılar, besteciler, icracıları ve örnek eserleri ile birlikte incelenmesi gibi konularda eğitim verilmektedir (YÖK, 2022, s. 21).

Müzik Okuryazarlığı

Duyguları, fikirleri belli bir ahenk içinde aktarmaya yarayan müziğin kendine ait okuma-yazma araçları vardır. Müziğin alfabesi olan notalar, sesleri ifade eden işaretler, simgeler ve imler bu araçların içerisinde yer almaktadır. Bir kişinin müzik okuryazarı sayılabilmesi için müziği ifade eden kavramları biliyor ve uygulamalarını gerçekleştirebiliyor olmasının gerekli olduğu söylenebilir. Nasıl ki bir ressam fırça, boya, tual gibi malzemeleri kullanıp resim yapabiliyorsa, müzik icra eden bir kişinin de sol anahtarı, porte, nota gibi araçlarla müziği anlamlandırabiliyor ve seslendirebiliyor olması gerekmektedir.

Aşıcı'ya (2009) göre okuryazarlık kişinin hayatı içerisinde nesne ve olaylara anlam yüklemeye yarayan, okuma ve yazma faaliyetlerini bilme kabiliyetidir. Okuryazarlık kelimesi çok genel bir kavramdır ve her disiplinin kendine ait özel bir dili vardır. Örneğin, sanat okuryazarlığı, medya okuryazarlığı, istatistiksel okuryazarlık gibi alanlar kendi içerisinde özel terimlere sahip olduğundan, bunları anlamak için belirli bir bilgi, birikim ve uygulama alanı gereklidir (s. 11). “Bu nedenle okuryazarlık, alanlarına göre hem olgusal bilgi hem de zihinsel yeterlilik gerektiren psikolojik bir süreç ile ilerler” (Csikos & Dohany, 2016, s. 3).

Müzik alanında okuryazar olma durumu müzik yazılarını okuyup anlama ve uygulayabilme olarak da adlandırılabilir. Eski çağlardan bu yana müziğin ifade ediliş biçimi yani müzik yazıları çeşitli değişiklikler göstermiştir. Dizgesel açıdan incelendiğinde harf yazıları, nota yazıları ve tablaturlar olarak üç ana başlık altında şekillendiği görülmektedir (Bayraktar vd., 2018, s. 35). Harf yazılarının toplumların iletişim için yazılı olarak ifade ettiği alfabedeki harfler kullanılarak sesleri derecelendiren bir müzik yazısı olduğu bilinmektedir. Nota yazıları, çizgiler, imler, şekiller kullanarak müziği sistemleştiren bir müzik yazısı türüdür. Tablaturlar ise enstrüman üzerindeki perdeleri sayılarla gösteren ve enstrüman üzerinde basılacak parmaklara ait konum bilgisi veren bir müzik yazısı türüdür. Bu müzik yazısı türleri tarih içerisinde belirli dönemlerde yaygın olarak kullanılmış, XX. yüzyıla gelindiğinde ise nota yazısı evrensel bir müzik yazısı haline gelmiş ve müzik eğitimi bu müzik yazısı ile yapılmaya başlanmıştır. Ayrıca XXI. yüzyıl gitar eğitiminde de nota müzik yazısının dışında tablatur sisteminin yaygın bir şekilde kullanıldığı bilinmektedir (Vapur & Şen, 2021, s. 273).

Müzik okuryazarlığı kod çözebilme ve motor tepkinin etkili bir bileşimiyle ortaya çıkmaktadır. Müzikal sembollerin okunması ve kodunun çözülmesi birkaç farklı işlemten geçmektedir. (Gudmundsdottir, 2010, s. 332). Rol modelleme, gösterim, yazma, besteleme gibi süreçler düşünüldüğünde müzik okuryazarlığının dil okuryazarlığına göre de daha karmaşık olduğu söylenebilir (Bartel, 2006, s. 20) ancak müzik okuryazarlığının, dil okuryazarlığıyla paralel bir şekilde ilerlediği de unutulmamalıdır (Mills & Mcpherson, 2017, s. 177).

Müzik okuryazarlığı insanların müzik beğenilerini ve müziğe bakış açılarını doğrudan etkilemektedir. Belirli bir çalışma ile edinilen müzik bilgisi kişinin müzik tercihlerinde daha bilinçli hareketler edinmesini sağlar ve eleştirel bir bakış açısı kazanmasına yardımcı olur (Botstein, 1992, s. 130). Müziği anlamlandırma süreci sadece şekiller, semboller, notalar gibi işaretlerle değil aynı zamanda sözel bilgilerin de öğrenme eylemine dahil edilmesiyle ilerlemektedir. Evrensel bilgilerle birlikte kültürel öğelerin de müzik okuryazarlığını kapsadığı unutulmamalıdır (Levinson, 1990, s. 27). Müzik okuryazarlığı bu yönüyle evrensel öğelerin dışında kültürel mirasın korunmasını da sağlamaktadır.

Kabataş'a (2017) göre müzik okuryazarlığının 6 boyutu vardır. Bunları şu şekilde sıralamıştır;

- Müziğin doğası
- Anahtar müzik kavramları
- Müziksel süreç becerileri
- Müzik-Teknoloji-Toplum-Çevre etkileşimleri
- Müziksel ve teknik beceriler
- Müziğin özünü oluşturan değerler (s. 244).

Bu maddelerden anlaşılacağı gibi müzik okuryazarı olma durumu müziği algılayabilme, teknik bilgilerini kavrayabilme ve uygulayabilme, müziğin genel değerlerini belirli süreçler içerisinde gerçekleştirebilme, olgusu olarak yorumlanabilir. Müzik okuryazarı olma durumu ciddi bir çaba gerektirmektedir. Kişisel yetenek, ilgi ve alana ait disiplinli çalışma durumlarına göre sahip olunan okuryazarlık seviyesi değişiklik gösterebilir. Müzik bir yetenek alanı olduğundan dolayı kişiden kişiye müzik okuryazarlık seviyesinin de farklılıklar olması muhtemeldir. Genel olarak bakıldığında müzik okuryazarlığı yöntem ve teknik, uygulama becerisi, bilgi düzeyi başlıklarının tümünü kapsar ve müzik alanına ait düzeyin ne olduğunu belirler.

İyi bir müzik okuryazarlığında zamanlama bilgisi çok önemlidir. Ölçü ve tartım kalıplarının doğru anlaşılması müzik okuryazarlığının temelini oluşturur ve diğer müzikal bilgilerde bu binanın üzerine inşa edilir (Gudmundsdottir, 2010, s. 335). Edwin Gordon, Jacques Dalcroze, Zoltan Kodaly ve Karl Orff gibi bazı teorisyenler buldukları müzik öğretim yaklaşımlarıyla müziğin daha etkin bir şekilde öğrenilmesini sağlamak için çeşitli fikirler ortaya atmışlardır. Yaş, seviye, öğretme ve öğrenme stillerine göre farklılık gösteren bu yaklaşımlar müzik okuryazarlığının geliştirilmesine önemli ölçüde katkı sağlamaktadır (Miller, 2009, s. 10).

Müzik okuryazarlık seviyesi yaşa göre değişkenlik göstermektedir. Ülkemizde zorunlu eğitim içerisinde yapılan müzik eğitimi ilköğretimden başlayarak üniversite dönemine kadar devam etmektedir. Kademeli ve basitten zora doğru ilerleyen müfredat ile eğitim-öğretim hayatı boyunca öğrencilerin ulusal ve evrensel kurallar çerçevesinde müzik okuryazarlık düzeyleri artırılmaya çalışılır.

Alanyazın Taraması

Müzik okuryazarlığı ve bağlantılı olduğu kavramlar üzerine yapılmış tez çalışmaları, makaleler ve kitaplar bulunmaktadır. Müzik okuryazarlığının müzikal yeterliliği belirleyen önemli bir unsur olması bu konuyu dikkat çekici kılmaktadır. Müzik okuryazarlığına ait bazı alanyazın araştırmaları şunlardır;

Afacan ve Şentürk (2016) sınıf öğretmenlerinin ve okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenebilmesi amacıyla müzik okuryazarlık ölçeği geliştirmiştir. 5 faktörlü olan ölçek uygulama, yöntem teknik becerileri ve bilgi düzeyi bakımından tanılama yapmaya yardımcı olmaktadır. Mentiş-Köksoy (2018) sınıf öğretmeni adaylarının müzik okuryazarlık düzeylerini ölçtüğü çalışmasında Afacan ve Şentürk'e (2016) ait müzik okuryazarlık ölçeğini öğretmen adaylarına uygulamıştır. Arslan (2010) ise çalışmasında, ilköğretim mezunlarının müzik okuryazarlığını belirlemek için test geliştirerek bu testi ilköğretim mezunları üzerinde uygulamıştır.

Müzik okuryazarlığını doğrudan ölçen çalışmaların yanı sıra okul öncesi ve sınıf eğitimi alanlarında müzik eğitime yönelik yeterlik, özyeterlik ve tutum düzeylerini belirleyen çalışmalar da literatürde bulunmaktadır (Kocabaş, 2000; Şahin, 2009; Okan, 2010; Koca, 2016; Öztutgan, 2018; Çelenk & Şen, 2019; Kocamanoğlu, 2019; Barboros & Akbulut, 2021; Kavaklı, 2022; Sonakın, 2022). Bu çalışmalar farklı ölçme araçları ve düzey belirlemek için oluşturulan sorularla belirtilen alanlardaki örneklemelerin yeterliklerine yönelik çalışmalardır.

Literatürde müzik okuryazarlığıyla ilgili yurtdışında yapılmış çalışmalar da mevcuttur. Gudmundsdottir (2010) müzik okuma edinimi ve müzik okuryazarlığına ait güncel bilgileri araştırmıştır. Miller (2009) çalışmasında, dil okuryazarlığı temelinde müzik eğitimi bununla birlikte dil ve müzik okuryazarlığı arasındaki ilişkiyi incelemiştir. Levinson (1990) ise çalışmasında, kültürel okuryazarlık ve müzik okuryazarlığının paralel bir yapıda inceleyen bir çalışma yapmıştır. Csikos ve Dohany (2016) müzik okuryazarlığı ve arka planlardaki bağlantıları inceleyen farklı bir çalışma ortaya koymuştur. Waller (2010) dil okuryazarlığı ve müzik okuryazarlığı üzerine yaptığı araştırmasında müzik okuryazarlığında dil okuryazarlığının öneminden bahsetmiştir. McCusker (2001) çalışmasında, küçük çocukların sınıf ortamında nasıl müzikal davranışlar sergilediğini araştırmıştır. Çocukların karşılaştığı

müzikal problemlere ilişkin kendilerine ait çözümler getirdiği ve bunun müzik okuryazarlık düzeylerini olumlu yönde geliştirdiğini gözlemlemiştir. Evans (2013) 5. ve 6. sınıf öğrencilerinin müzik okuryazarlık seviyelerinin yükseltilmesi için popüler şarkılardan yararlanmanın çocuğun gelişimine etkisini inceleyen bir çalışma yapmıştır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yöntem

Bu bölümde araştırmada kullanılan araştırma modeli, örneklem grubu, veri toplama araçları, veri toplama süreci ve verilerin analizinde kullanılan istatistiksel teknikler bulunmaktadır.

Araştırmanın Modeli

“Araştırma modeli, araştırmanın amacına uygun şekilde ve en ekonomik yolla, verilerin toplanması ve analiz edilip çözümlenebilmesi için gerekli olan tüm koşulların düzenlenmesidir” (Selltız vd., 1959). Bu koşulların düzenlenmesinde temelde Tarama ve Deneme olmak üzere iki yaklaşım vardır. Araştırmacı, araştırmanın amacına ve içinde bulunduğu koşullara uygun olarak bu yaklaşımlardan birini kullanır (Karasar, 2008, s. 76). Betimsel araştırmalar bu iki yaklaşımdan tarama modelinin sıklıkla kullanıldığı araştırmalardandır.

Betimsel araştırmalar, araştırma ile ilgili mevcut durumları tespit edip, olayları detaylandırarak sorunları algılamayı hedefleyen çalışmalardır (Arıkan, 2011, s. 30). Betimsel araştırmalarda olgu ne ise, süreç nasıl ilerliyorsa öylece incelenir, onu geliştirme veya değiştirme gibi girişimlerde bulunulmaz (Sönmez & Alacapınar, 2011, s. 46). Betimsel araştırma yaklaşımlarından tarama yöntemi, evren ile ilgili genel bir değerlendirme yapmak ve çıkarımlarda bulunmak amacıyla evrenin tümü ya da evrenin parçalarından bir grup üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi tanımlanmaya çalışılır (Karasar, 2008, s. 79). Tarama araştırmaları, geniş kitlelere uygulanan, insanların herhangi bir olgu, olay veya konuya yönelik tutum, inanç, görüş, davranış, beklenti ve özelliklerini ortaya koyarak anketler ve ölçekler yardımıyla veri toplanmasını amaçlayan araştırmalardır (Tanrıöğen, 2009, s. 59; Gürbüz & Şahin, 2018, s. 105). Nicel araştırmalarda sıklıkla kullanılan veri toplama tekniklerinden biri ölçek yoluyla veri toplamadır. Ölçek, bilişsel, duyuşsal ve davranışsal boyutları olan bir yapıyı ölçmek için geliştirilen, genel ya da alt boyutlara ilişkin toplam puan elde edilebilen, yapı geçerliği sağlanmış bir veri toplama aracı olarak tanımlanmaktadır. Sosyal bilimlerde tutum, inanç gibi psikolojik özelliklerin belirlenmesi, belli konuda görüşlerin ortaya konulması gibi amaçlarla sıklıkla Likert tipi sorular kullanılmaktadır (Akt., Kısa, 2020, s. 109, 112).

Bu doğrultuda araştırma, okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlıklarının belirlenmesi amacıyla nicel verilere bağlı betimsel araştırma yöntemlerinden tarama (survey) modelinde tasarlanmıştır.

Çalışma Grubu

Araştırma sonuçlarının genellendiği araştırma kapsamı içerisinde yer alan ortak özelliklere sahip birimler bütününe evren (yığın, ana kütle, toplum) denir (Ural & Kılıç, 2011, s. 33). Araştırma evreni içerisinden amaca uygun herhangi bir yöntemle seçilen ve evreni temsil yeteneğine sahip birimler veya elemanlar kümesine ise örneklem denir (Ural & Kılıç, 2011, s. 23).

Bu araştırmada amaçlı örneklemin bir türü olan ölçüt örnekleme kullanılmıştır. Amaçlı örnekleme seçim için önemli olduğu varsayılan ölçütler belirlenmiş ve bu ölçütlere göre seçilen örneklemin araştırma evreninin bütün niteliklerini temsil ettiği düşünülmektedir (Tavşancıl & Aslan, 2001). Ölçüt örneklemede ise, ölçütler belirlenir ve bu ölçütlere uyan bütün olasılıklar çalışılır. Bahsedilen ölçüt ya da ölçütler araştırmacının kendi oluşturduğu ya da daha önceden hazırlanmış bir ölçüt listesi olabilir (Yıldırım & Şimşek, 2013).

Araştırmanın çalışma gurubunu TRA2 bölgesinde görev yapmakta olan, seçkisiz (random) örnekleme yoluyla seçilen 149 okul öncesi öğretmeni ve 337 sınıf öğretmeni oluşturmaktadır. TRA2 bölgesi coğrafi, ekonomik ve sosyal yapıdan birbirine benzer şehirlerin ortak kalkınma planıyla geliştirilmesine yönelik oluşturulan Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars illerini kapsayan bölgedir. 2014 yılında Başbakan başkanlığında Bölgesel Gelişme Yüksek Kurulu tarafından kurulmuştur. Serhat Kalkınma Ajansı kurumu TRA2 bölgesinin yönetimini sağlamaktadır (SERKA, 2022).

Bu bilgiler ışığında araştırmanın katılımcıları Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars il merkez ve merkez köylerinde görev yapmakta olan 486 okul öncesi öğretmeni ve sınıf öğretmeninden oluşmaktadır. Veri toplama aracı olarak kullanılan müzik okuryazarlık ölçeğinde sorulan demografik sorularla belirlenen katılımcı özellikleri Tablo 1 ve 2’de görülmektedir.

Tablo 1*Okul Öncesi Öğretmenlerinin Tanımlayıcı ve Demografik Özellikleri*

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Erkek	7	4.7
	Kadın	142	95.3
	Toplam	149	100.0
Yaş	20-24 Yaş	15	10.0
	25-29 Yaş	59	39.6
	30-34 Yaş	41	27.6
	35-39 Yaş	18	12.1
	40 Yaş ve üzeri	16	10.7
Çalışılan İl	Ağrı	19	12.8
	Ardahan	14	9.4
	Iğdır	55	36.9
	Kars	61	40.9
Kıdem	1-4 Yıl	70	47.0
	5-9 Yıl	34	22.8
	10-14 Yıl	34	22.8
	15 Yıl ve üzeri	11	7.4
Alınan Müzik Dersi Dönem Sayısı	1 Dönem	48	32.3
	2 Dönem	96	64.4
	2 Dönem üstü	2	1.3
	Hiç almayan	3	2.0
Lisans Sürecinde Verilen Müzik Dersinin Yeterliliği	Evet	20	13.4
	Hayır	129	86.6
Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu	Evet	38	25.5
	Hayır	111	74.5
Sertifikalı Temel Müzik Eğitimi Alma Durumu	Evet	16	10.7
	Hayır	133	89.3

Tablo 1 incelendiğinde araştırmaya katılan 149 okul öncesi öğretmenin %4,7'sinin erkek, %95,3'ünün kadın olduğu ve kadın öğretmen yoğunluğunun daha fazla olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaş değişkenine göre dağılımına bakıldığında ise, %10,0'ının 20-24 yaş aralığında, %39,6'sının 25-29 yaş aralığında, %27,6'sının 30-34 yaş aralığında, %12,1'inin 35-39 yaş aralığında, %10,7'sinin 40 yaş ve üzeri olduğu ve öğretmenlerin 25-29 yaş arasında daha yoğun dağılım gösterdiği görülmektedir.

Öğretmenlerin çalıştıkları illere bakıldığında %12,8'inin Ağrı, %9,4'ünün Ardahan, %36,9'unun Iğdır ve %40,9'unun Kars illerinde görev yaptığı ve katılımın Iğdır ve Kars illerinde daha yoğun olduğu; kıdem durumuna bakıldığında %47,0'ının 1-4 yıl, %22,8'inin 5-9 yıl, %22,8'inin 10-14 yıl ve %7,4'ünün 15 yıl ve üzeri deneyime sahip olduğu ve dağılımın 1-4 yıl aralığında daha yoğun olduğu görülmektedir.

Lisans eğitimi sürecinde alınan müzik dersi dönem sayısına bakıldığında %32,3'ünün 1 dönem, %64,4'ünün 2 dönem, %1,3'ünün 2 dönem üstü ve %2,0'ının ise hiç müzik dersi almadığı; %13,4'ünün lisans sürecinde verilen müzik dersini yeterli bulduğu, %86,6'sının ise lisans sürecinde verilen müzik dersini yeterli bulmadığı; %25,5'inin lisans harici müzik eğitimi aldığı ve %74,5'inin lisans harici müzik eğitimi almadığı ve %10,7'sinin sertifikalı temel müzik eğitimi aldığı ve %89,3'ünün sertifikalı temel müzik eğitimi almadığı görülmektedir.

Tablo 2*Sınıf Öğretmenlerinin Tanımlayıcı ve Demografik Özellikleri*

Değişken	Kategori	N	%
Cinsiyet	Erkek	222	66.0
	Kadın	115	34.0
	Toplam	337	100.0
Yaş	20-24 Yaş	22	6.5
	25-29 Yaş	94	27.9
	30-34 Yaş	85	25.3
	35-39 Yaş	43	12.7
	40 Yaş ve üzeri	93	27.6
Çalışılan İl	Ağrı	34	10.0
	Ardahan	27	8.0
	Iğdır	133	39.5
	Kars	143	42.5
Kıdem	1-4 Yıl	102	30.3
	5-9 Yıl	92	27.3
	10-14 Yıl	34	10.1
	15 Yıl ve üzeri	109	32.3
Alınan Müzik Dersi Dönem Sayısı	1 Dönem	79	23.4
	2 Dönem	231	68.6
	2 Dönem üstü	5	1.5
	Hiç almayan	22	6.5
Lisans Sürecinde Verilen Müzik Dersinin Yeterliliği	Evet	63	18.7
	Hayır	274	81.3
Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu	Evet	68	20.1
	Hayır	269	79.9
Sertifikalı Temel Müzik Eğitimi Alma Durumu	Evet	28	8.3
	Hayır	309	91.7

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya katılan 337 sınıf öğretmenin %66,0'ının erkek, %34,0'ının kadın olduğu ve erkek öğretmen yoğunluğunun daha fazla olduğu görülmektedir. Öğretmenlerin yaş değişkenine göre dağılımına bakıldığında ise, %6,5'inin 20-24 yaş aralığında, %27,9'unun 25-29 yaş aralığında, %25,3'ünün 30-34 yaş aralığında, %12,7'sinin 35-39 yaş aralığında, %27,6'sının 40 yaş ve üzeri olduğu ve öğretmenlerin 25-29 yaş arasında daha yoğun dağılım gösterdiği görülmektedir.

Öğretmenlerin çalıştıkları illere bakıldığında %10,0'ının Ağrı, %8,0'ının Ardahan, %39,5'inin Iğdır ve %42,5'inin Kars illerinde görev yaptığı ve katılımın Iğdır ve Kars illerinde daha yoğun olduğu; kıdem durumuna bakıldığında %30,3'ünün 1-4 yıl, %27,3'ünün 5-9 yıl, %10,1'inin 10-14 yıl ve %32,3'ünün 15 yıl ve üzeri deneyime sahip olduğu ve dağılımın 15 yıl ve üzerinde daha yoğun olduğu görülmektedir.

Lisans eğitimi sürecinde alınan müzik dersi dönem sayısına bakıldığında %23,4'ünün 1 dönem, %68,6'sının 2 dönem, %1,5'inin 2 dönem üstü ve %6,5'inin ise hiç müzik dersi almadığı; %18,7'sinin lisans sürecinde verilen müzik dersini yeterli bulduğu ve %81,3'ünün ise lisans sürecinde verilen müzik dersini yeterli bulmadığı; %20,1'inin lisans harici müzik eğitimi aldığı, %79,9'unun lisans harici müzik eğitimi almadığı ve %8,3'ünün sertifikalı temel müzik eğitimi aldığı ve %91,7'sinin sertifikalı temel müzik eğitimi almadığı görülmektedir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak Afacan ve Şentürk (2016) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarına Yönelik Müzik Okuryazarlığı Ölçme Aracı” kullanılmıştır. Araştırmada kullanılan bu ölçek vasıtasıyla öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi hedeflenmiştir. Ölçek toplam 32 maddeden ve “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi”, “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi”, “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi”, “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” adı altında 5 faktörden oluşmaktadır. Ayrıca kişisel bilgi formunda araştırmanın alt problemlerine yönelik belirleyici unsurlar olan demografik bilgiler ile ilgili sorular yer almaktadır.

Ölçeğin 5 boyutundan biri olan “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” faktöründe 10 madde bulunmaktadır. İkinci boyut olan “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” faktörü 9 maddeden oluşmaktadır. Üçüncü boyut olan “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” faktöründe 5 madde bulunmaktadır. Dördüncü boyut olan “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” faktöründe 5 madde ve beşinci boyut olan “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” faktöründe ise 3 madde yer almaktadır.

Süreç/Uygulama

Araştırma için prosedür gereği, ilk önce uygulanacak ölçeğin izni, daha sonra sırasıyla Sosyal ve Beşerî Bilimler Etik Kurulu/Güzel Sanatlar Birimi Etik Kurul Başkanlığı 13.10.2021 tarih ve 10/1 sayılı karar oluru ve Millî Eğitim Bakanlığında gerekli izinler alınmıştır. Uygulama aşamasında 2022 Mayıs ve Haziran aylarında okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinden yanıtlar Google Formlar bağlantı linki üzerinden oluşturularak Whatsapp iletişim programıyla alınmıştır.

Araştırmada, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği alanlarında Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi amaçlandığından 2021-2022 eğitim-öğretim yılında Doğu Anadolu bölgesinde yer alan Ağrı, Ardahan, Iğdır, Kars il merkez ve merkez köylerinde görev yapmakta olan okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerine uygulanmıştır.

Veri Analizi

Araştırmada elde edilen veriler IBM SPSS 22. 0 (The Statistical Packet for The Social Sciences) paket programı ile kodlanarak analiz edilmiştir. Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerini ortaya koyabilmek amacıyla 5’li Likert’e uygun olarak

hazırlanmış ölçek maddelerine verilen cevapların dağılımları frekans (f) ve yüzde (%) analizi yapılarak elde edilmiştir. Bu analiz ile yığılımlar saptanmış ve bu doğrultuda veriler yorumlanmıştır.

Ayrıca öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesi için, her maddenin aritmetik ortalamaları, ölçek ağırlıklı madde aritmetik ortalaması ve faktör bazında madde ortalamaları belirlenmiş ve elde edilen değerler tablolaştırılarak müzik okuryazarlıklarının ne düzeyde olduğu ortaya koyulmuştur. Araştırmada öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesine yönelik olarak dikkat edilecek ortalama puan aralıkları Tablo 3'te görülmektedir.

Tablo 3

Aritmetik Ortalama Değerlendirme Aralıkları (Y. Şen, 2011)

Katılma Düzeyleri	Puan Aralıkları	Müzik Okuryazarlık Düzeyi
Hiç Katılmıyorum	1-1.79	Düşük
Katılmıyorum	1.80-2.59	Düşük
Kararsızım	2.60-3.39	Orta
Katılıyorum	3.40-4.19	Yüksek
Tamamen Katılıyorum	4.20-5.00	Yüksek

Araştırmada Tablo 3'teki puan aralıkları dikkate alınarak öğretmenlerden elde edilen verilerin aritmetik ortalama puanları yorumlanmış ve müzik okuryazarlık düzeyleri belirlenmiştir.

Hipotez testlerinde anakütle parametrelerine ilişkin iddialar iki hipotez ile gösterilir. Anakütle parametresi (gerçek değer) ile örneklem istatistiğinin (tahmin değeri) birbirine eşit olduğunu ya da aralarındaki farkın sıfır olduğunu ifade eden hipotez Sıfır Hipotezi (istatistiksel hipotez, yokluk hipotezi, varsayılan hipotez) olarak adlandırılır ve H_0 ile gösterilir. Sıfır hipotezine karşıt olan ve söz konusu iki değer arasındaki farkın rassal nedenlerden meydana gelmeyecek kadar önemli (anlamlı) olduğunu gösteren hipoteze ise, Alternatif Hipotez (karşıt hipotez, araştırma hipotezi) denir ve H_1 ile gösterilir. Sıfır hipotezi kabul edilirse alternatif hipotez ret, sıfır hipotezi reddedilirse alternatif hipotez kabul edilmiş sayılır (Ergün-Bülbül, 2001, s. 212).

Bu doğrultuda, araştırmada demografik değişkenlere göre ortalama puanların farklılığına yönelik testlerde %95 güven aralığı ve .05 anlamlılık düzeyine göre hipotezler test edilmiştir. Hipotez testlerinde elde edilen p değerinin .05'ten büyük olması durumunda sıfır hipotezi ya da yokluk hipotezinin kabul edildiği ve karşılaştırılan puanlar arasında fark olmadığı; p değerinin .05'ten küçük olması durumunda ise araştırma hipotezinin kabul edildiği ve karşılaştırılan puanlar arasında fark olduğu şeklinde yorum yapılmıştır.

Araştırmada müzik okuryazarlık düzeylerinin demografik değişkenlere göre farklılığını ortaya koymak için hangi istatistiksel testin kullanılacağına belirlenmesine yönelik olarak örneklem sayısı $N > 30$ olduğu için Kolmogorov-Smirnov normallik testi uygulanmıştır. Tablo 4'te Kolmogorov-Smirnov testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 4*Kolmogorov-Smirnov Normallik Testi Sonuçları*

Müzik Okuryazarlık Maddeleri	İstatistik	sd	p
1. Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	.223	486	.000
2. Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	.243	486	.000
3. Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	.228	486	.000
4. Basit ritim kalıpları yazabilirim.	.165	486	.000
5. Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	.239	486	.000
6. Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	.195	486	.000
7. Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	.191	486	.000
8. Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	.256	486	.000
9. Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	.233	486	.000
10. Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	.205	486	.000
11. Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	.265	486	.000
12. Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	.192	486	.000
13. Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	.307	486	.000
14. Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	.240	486	.000
15. Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	.219	486	.000
16. Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	.176	486	.000
17. Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	.182	486	.000
18. Ses eğitimi bilgisine sahibim.	.235	486	.000
19. İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	.267	486	.000
20. Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	.220	486	.000
21. İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	.313	486	.000
22. Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.207	486	.000
23. Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.231	486	.000
24. İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	.231	486	.000
25. Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	.216	486	.000
26. Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	.180	486	.000
27. Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	.207	486	.000
28. Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	.338	486	.000
29. Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	.197	486	.000
30. Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	.302	486	.000
31. Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	.180	486	.000
32. Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	.182	486	.000
Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi (1. Faktör)	.042	486	.044
Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi (2. Faktör)	.080	486	.000
Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi (3. Faktör)	.086	486	.000
Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi (4. Faktör)	.064	486	.000
Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi (5. Faktör)	.124	486	.000
Müzik Okuryazarlık Düzeyi Genel Ortalama	.046	486	.017

Hipotez testlerinde normal dağılıma ait veriler “Parametrik”, normal olmayan dağılıma ait veriler ise “Non-parametrik” testler ile analiz edilmektedir. Kolmogorov-Smirnov normallik testi sonucunda madde, faktör ve ölçek maddeleri genel ortalama bazında verilerin normal dağılmadığı belirlenmiştir ($p<.05$). Bu doğrultuda istatistiksel analizlerde Non-Parametrik testler kullanılmıştır.

Araştırmada müzik okuryazarlık düzeylerinin demografik değişkenlerden cinsiyet, lisans eğitimi harici müzik eğitimi alma ve lisans eğitimi süreci veya sonrasında herhangi bir müzik sertifikası alma değişkenlerine göre farklılığını test etmek amacı ile non-parametric testlerden iki grup puanlarının karşılaştırılmasında kullanılan Mann-Whitney U testi uygulanmıştır. Mann-Whitney U testi sıralama ölçeğindeki verilerle işlem yapmaya yarar ve karşılaştırılacak bütün verileri guruplardan bağımsız bir şekilde küçükten büyüğe sıralamada kullanılır (Can, 2017). Müzik okuryazarlık düzeylerinin, demografik değişkenlerden görev yapılan il, yaş, kıdem ve alınan müzik eğitimi dönem sayısı değişkenlerine göre farklılığını test etmek için ise, non-parametric testlerden ikiden fazla grup puanlarının karşılaştırılmasında kullanılan Kruskal-Wallis H testi uygulanmıştır. Tablolarda f, %, $\bar{x}$, N, Sıra Ort. (SO), Sıra Top. (ST), Sd, U, χ^2 ve p değerleri uygulanan testler doğrultusunda belirtilerek yorumlanmıştır.

Geçerlik ve Güvenirlik

Araştırmada Afacan ve Şentürk (2016) tarafından geliştirilen ve veri toplama aracı olarak kullanılan “Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarına Yönelik Müzik Okuryazarlığı Ölçme Aracı”nın kapsam geçerliği, yapı geçerliği ve güvenirlilik analizleri yapılmış ve sonuçta geçerlik ve güvenirlilik aşamalarını geçmiş olan ölçek 32 maddelik nihai halini almıştır. Ölçeğin faktör analizi sonucu ölçek maddelerinin özdeğeri 1’den yüksek olduğu; “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (10 madde), “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (9 madde), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (5 madde), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (5 madde) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (3 madde) başlıklarından oluşan 5 faktör altında toplandığı ve yapılan Cronbach Alfa güvenirlilik testi sonucunda $\alpha_{Genel\ Toplam}=0.904$, $\alpha_{1. Faktör}=0.852$, $\alpha_{2. Faktör}=0.815$, $\alpha_{3. Faktör}=0.785$, $\alpha_{4. Faktör}=0.713$ ve $\alpha_{5. Faktör}=0.859$ katsayılarının ölçeğin yüksek derecede güvenilir olduğunu gösterdiği ortaya koyulmuştur. Araştırmada ölçeğin zaman aşımından dolayı halen geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı olup olmadığını ortaya koymak için tekrar geçerlik ve güvenirlilik analizleri uygulanmıştır.

Tablo 5

Faktör Analizi Uygunluğu KMO ve Barlett Testi Sonuçları

Müzik Okuryazarlığı Ölçeği		
Kaiser-Meyer-Olkin Örneklem Yeterliği Ölçümü		.956
Bartlett's Sphericity Testi	χ^2	11983.894
	Sd	496
	p	.000

Tablo 5’e göre, ölçek maddelerinin KMO değerinin 0.60’dan yüksek çıkması ($KMO=0.956>0.60$) ve Barlett testi sonucu hesaplanan ki kare değerinin .05 düzeyinde anlamlı çıkması ($\chi^2_{496}=11983.894$, $p<.05$) maddelerin faktörleştirilebilir ve faktör analizine uygun

olduğunu göstermektedir. Tablo 6’da ölçek maddeleri için yapılan faktör analizi sonuçları görülmektedir.

Tablo 6

Faktör Analizi Toplam Varyans Açıklaması

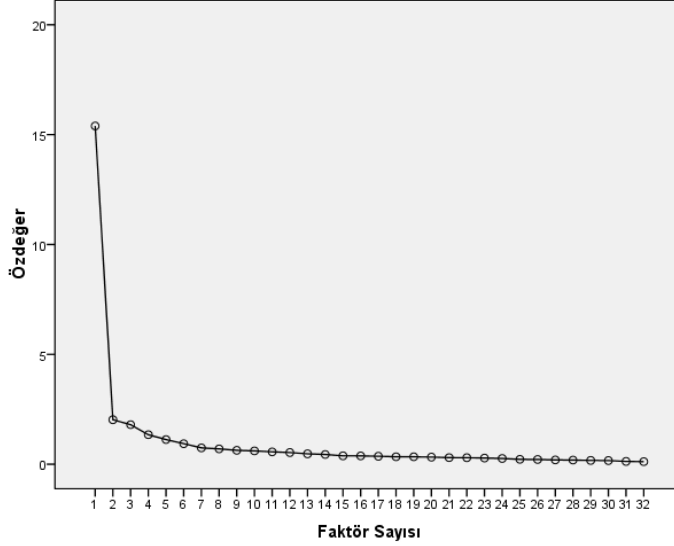
Madde	Başlangıç Özdeğerleri			Kareli Yüklerin Ağırlıklı Toplamları			Kareli Yüklerin Döndürülmüş Toplamları		
	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı	Toplam	% Varyans	% Yığılmalı
1	15.394	48.105	48.105	14.883	46.509	46.509	4.492	14.038	14.038
2	2.026	6.333	54.438	1.803	5.636	52.145	4.172	13.038	27.076
3	1.799	5.623	60.061	1.355	4.233	56.378	3.930	12.282	39.357
4	1.345	4.203	64.264	.779	2.434	58.813	3.920	12.249	51.607
5	1.123	3.510	67.774	.990	3.094	61.907	3.296	10.300	61.907
6	.935	2.923	70.697						
7	.743	2.323	73.020						
8	.700	2.186	75.206						
9	.632	1.975	77.181						
10	.607	1.895	79.076						
11	.564	1.762	80.838						
12	.532	1.662	82.500						
13	.474	1.483	83.983						
14	.444	1.388	85.371						
15	.383	1.198	86.569						
16	.379	1.183	87.752						
17	.363	1.134	88.886						
18	.341	1.064	89.951						
19	.338	1.056	91.007						
20	.324	1.013	92.020						
21	.302	.944	92.964						
22	.297	.927	93.891						
23	.280	.874	94.765						
24	.263	.820	95.585						
25	.224	.699	96.284						
26	.217	.677	96.961						
27	.196	.612	97.574						
28	.189	.591	98.164						
29	.174	.543	98.707						
30	.168	.525	99.232						
31	.128	.400	99.632						
32	.118	.368	100.000						

Faktör sayısının belirlenmesinde genel olarak öz değeri 1’den büyük olan faktörler dikkate alınır (Büyüköztürk, 2010). Tablo 6 incelendiğinde ölçeğin geçerlik çalışmalarındaki faktör sayısı ile araştırmada yapılan faktör analizi sonucu elde edilen faktör sayısının örtüştüğü

görülmektedir (Varyans Faktör 1=%48.105, Özdeğer Faktör 1=15.394; Varyans Faktör 2=%6.333, Özdeğer Faktör 2=2.026; Varyans Faktör 3=%5.623, Özdeğer Faktör 3=1.799), Varyans Faktör 4=%4.203, Özdeğer Faktör 4=1.345; Varyans Faktör 5=%3.510, Özdeğer Faktör 5=1.123). Şekil 2’de faktörlere ait birikinti grafiği görülmektedir.

Şekil 2

Ölçek Birikinti Grafiği

Grafikte eğimin yataylaşmaya başladığı noktanın işaret ettiği sayı faktör sayısını göstermektedir. Birikinti grafiği incelendiğinde bu durumda ölçeğin 5 faktörden oluştuğu görülmektedir. Yapılan döndürülmüş faktör matrisi (Rotated Component Matrix) analizi ile maddelerin her bir faktördeki yük değerleri (factor loading) incelenmiş ve geliştirilen ölçeğin geçerlik çalışmalarındaki faktör yük değerleri ile araştırmada yapılan faktör analizi sonucu elde edilen faktör yük değerlerinin örtüştüğü tespit edilmiştir. Tablo 7’de ölçek maddelerinin faktör yük değerleri görülmektedir.

Tablo 7*Ölçek Maddeleri Faktör Yük Değerleri*

Faktör	Ölçek Maddeleri	Faktör Yük Değerleri				
		1	2	3	4	5
Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	.814	.215	.309	.154	.220
	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	.745	.300	.180	.152	.065
	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	.794	.253	.199	.185	.120
	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	.682	.325	.365	.229	.199
	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	.646	.258	.255	.269	.098
	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	.547	.163	.426	.322	.208
	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	.540	.234	.372	.350	.111
	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	.491	.114	.352	.344	.265
	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	.456	.082	.456	.350	.222
	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	.402	.314	.401	.315	.170
Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.270	.757	.203	.190	.270
	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.245	.729	.243	.211	.253
	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	.285	.636	.180	.222	.091
	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	.330	.622	.225	.239	.285
	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	.332	.577	.125	.154	.210
	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	.332	.469	.188	.128	.262
	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	.276	.460	.103	.149	.295
	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	.400	.420	.089	.146	.011
Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	.379	.383	.265	.193	.263
	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	.196	.194	.712	.197	.108
	Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	.234	.217	.704	.267	.133
	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	.281	.218	.595	.199	.116
	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	.298	.279	.529	.227	.182
Eğitsel Müzik Dağılımına Yönelik Bilgi	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	.356	.217	.459	.389	.148
	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	.222	.284	.219	.545	-.028
	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	.319	.244	.156	.537	.236
	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	.285	.326	.170	.529	.226
	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	.297	.266	.323	.422	.348
Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	.237	.363	.367	.389	.213
	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	.133	.171	.107	.137	.859
	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	.186	.127	.215	.109	.835
	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	.191	.162	.242	.108	.821

Geçerliği tekrar test edilip geçerliği sağladığı tespit edilen tutum ölçeğinin güvenilirliğini test etmek üzere Cronbach Alfa güvenirlik testi uygulanmıştır. Özdamar'a (2011) göre, güvenirlik katsayısı kıstas değerleri,

“ $0.00 < \alpha < 0.40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0.40 < \alpha < 0.60$ ise ölçek düşük güvenirliktedir.

$0.60 < \alpha < 0.80$ ise oldukça güvenirlidir.

0.80< α <1.00 ise ölçek yüksek derecede güvenilir” şeklindedir.

Tablo 8’de ölçeğe ilişkin Cronbach Alfa güvenilirlik testi sonuçları görülmektedir.

Tablo 8

Ölçek Cronbach Alfa Güvenirlik Testi Sonuçları

Faktör	Madde No	Ölçek Maddeleri	α
Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	.963
	2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	.963
	3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	.963
	4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	.963
	5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	.963
	6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	.963
	12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	.963
	15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	.963
	16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayırım.	.963
	17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayırım.	.962
Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	.963
	14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	.963
	21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	.964
	22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.963
	23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	.963
	24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	.963
	25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	.963
	28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	.964
	30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	.963
Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	.963
	8	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	.963
	9	Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	.963
	10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	.963
	11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	.963
Eğitsel Müzik Dağılımına Yönelik Bilgi	18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	.963
	19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	.964
	20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	.963
	31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	.963
	32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	.963
Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	.964
	27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	.963
	29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	.964
Ölçek Toplam Güvenirlik			.964

Tablo 8 incelendiğinde, geliştirilen ölçeğin güvenilirlik çalışmaları ile araştırmada yapılan güvenilirlik analizi sonucunun örtüştüğü, ölçeğin hem madde bazında hem de ölçek madde toplamı bazında güvenilirliği sağladığı ve yüksek derecede güvenilir olduğu görülmektedir ($\alpha=0.964$).

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Bulgular ve Yorum

Araştırmanın bu bölümünde elde edilen veriler doğrultusunda, bulgu ve yorumlara yer verilmiştir. Araştırmanın *birinci alt problemi* olan “Okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlıkları ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 9 ve 10’da yer almaktadır.

Tablo 9

Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlıklarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı

Ölçek Maddeleri	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	13	8.7	29	19.5	46	30.9	47	31.5	14	9.4
2	11	7.4	28	18.8	44	29.5	54	36.2	12	8.1
3	16	10.7	15	10.1	50	33.6	55	36.9	13	8.7
4	20	13.4	25	16.8	43	28.9	52	34.9	9	6.0
5	15	10.1	22	14.8	33	22.1	65	43.6	14	9.4
6	24	16.1	35	23.5	60	40.3	24	16.1	6	4.0
7	14	9.4	32	21.5	44	29.5	46	30.9	13	8.7
8	6	4.0	12	8.1	34	22.8	76	51.0	21	14.1
9	13	8.7	17	11.4	44	29.5	60	40.3	15	10.1
10	11	7.4	28	18.8	47	31.5	52	34.9	11	7.4
11	9	6.0	19	12.8	39	26.2	69	46.3	13	8.7
12	24	16.1	48	32.2	50	33.6	21	14.1	6	4.0
13	4	2.7	7	4.7	18	12.1	91	61.1	29	19.4
14	6	4.0	9	6.0	33	22.2	85	57.0	16	10.9
15	8	5.4	19	12.8	55	36.9	58	38.9	9	6.0
16	17	11.4	44	29.5	57	38.3	26	17.4	5	3.4
17	14	9.4	34	22.8	59	39.6	38	25.5	4	2.7
18	31	20.8	54	36.2	44	29.5	14	9.5	6	4.0
19	24	16.1	42	28.2	37	24.8	43	28.9	3	2.0
20	32	21.5	54	36.2	44	29.5	14	9.4	5	3.4
21	3	2.0	10	6.7	23	15.4	83	55.7	30	20.2
22	9	6.0	29	19.5	51	34.2	55	36.9	5	3.4
23	8	5.4	23	15.4	43	28.9	68	45.6	7	4.7
24	13	8.7	38	25.5	44	29.5	49	32.9	5	3.4
25	9	6.0	28	18.8	45	30.2	60	40.3	7	4.7
26	10	6.7	30	20.1	21	14.1	70	47.0	18	12.1
27	15	10.1	42	28.2	35	23.5	44	29.5	13	8.7
28	2	1.3	6	4.0	11	7.4	91	61.1	39	26.2
29	10	6.7	27	18.1	20	13.4	67	45.0	25	16.8
30	6	4.0	13	8.7	31	20.8	80	53.7	19	12.8
31	21	14.1	50	33.6	51	34.2	21	14.1	6	4.0
32	9	6.0	24	16.1	63	42.3	45	30.2	8	5.4

Tablo 9 incelendiğinde toplam 149 okul öncesi öğretmeninden; %40,9'unun çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıdığı (*madde 1*), %30,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %28,2'sinin çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanımadığı;

%44,3'ünün çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıdığı (*madde 2*), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %26,2'sinin çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanımadığı;

%45,6'sının çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebildiği (*madde 3*), %33,6'sının bu konuda kararsız olduğu, %20,8'inin çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyemediği;

%40,9'unun basit ritim kalıpları yazabildiği (*madde 4*), %28,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %30,2'sinin basit ritim kalıpları yazamadığı;

%53'ünün basit ritim kalıplarını çalabildiği (*madde 5*), %22,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %24,9'unun basit ritim kalıplarını çalamadığı;

%20,1'inin okul şarkılarında deşifre yapabildiği (*madde 6*), %40,3'ünün bu konuda kararsız olduğu, %39,6'sının okul şarkılarında deşifre yapamadığı;

%39,6'sının çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabildiği (*madde 7*), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %30,9'unun çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapamadığı;

%65,1'inin şarkılarda sesini doğru kullanabildiği (*madde 8*), %22,8'inin bu konuda kararsız olduğu, %12,1'inin şarkılarda sesini doğru kullanamadığı;

%50,4'ünün okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabildiği (*madde 9*), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %20,1'inin okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapamadığı;

%42,3'ünün dinlediği bir parçada yapılan hatayı tespit edebildiği (*madde 10*), %31,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %26,2'sinin dinlediği bir parçada yapılan hatayı tespit edemediği;

%55'inin duyduğu müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebildiği (*madde 11*), %26,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %18,8'inin duyduğu müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edemediği;

%18,1'inin çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabildiği (*madde 12*), %33,6'sının bu konuda kararsız olduğu, %48,3'ünün çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazamadığı;

%80,5'inin dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabildiği (madde 13), %12,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %7,4'ünün dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanamadığı;

%67,9'unun müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağını bildiği (madde 14), %22,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %10,0'ının müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağını bilmediği;

%44,9'unun şarkılarda kullanılan terimleri tanıdığı (madde 15), %36,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %18,2'sinin şarkılarda kullanılan terimleri tanımadığı;

%20,8'inin şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uyguladığı (madde 16), %38,3'ünün bu konuda kararsız olduğu, %40,9'unun şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayamadığı;

%28,2'sinin şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uyguladığı (madde 17), %39,6'sının bu konuda kararsız olduğu, %32,2'sinin şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayamadığı;

%13,5'inin ses eğitimi bilgisine sahip olduğu (madde 18), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %57'sinin ses eğitimi bilgisine sahip olmadığı;

%30,9'unun ilkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını bildiği (madde 19), %24,8'inin bu konuda kararsız olduğu, %44,3'ünün ilkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını bilmediği;

%12,8'inin dinlediği basit bir ezgiyi notaya alabildiği (madde 20), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %57,7'sinin dinlediği basit bir ezgiyi notaya alamadığı;

%75,9'unun İstiklâl marşını müzikal olarak doğru söyleyebildiği (madde 21), %15,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %8,7'sinin İstiklâl marşını müzikal olarak doğru söyleyemediği;

%40,3'ünün müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini bildiği (madde 22), %34,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %25,5'inin müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini bilmediği;

%50,3'ünün şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bildiği (madde 23), %28,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %20,8'inin şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bilmediği;

%36,3'ünün ilkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebildiği (madde 24), %29,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %34,2'sinin ilkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştiremediği;

%45'inin şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabildiği (madde 25), %30,2 bu konuda kararsız olduğu, %24,8'inin şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayamadığı;

%59,1'inin Orff yöntemi hakkında bilgi sahibi olduğu (madde 26), 21'inin %14,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %26,8'inin Orff yöntemi hakkında bilgi sahibi olmadığı;

%38,2'sinin çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabildiği (madde 27), %23,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %38,3'ünün çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazamadığı;

%87,3'ünün dinlediği bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebildiği (madde 28), %7,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %5,3'ünün dinlediği bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edemediği;

%61,8'inin okul şarklarına Orff çalgıları ile eşlik edebildiği (madde 29), %13,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %24,8'inin okul şarklarına Orff çalgıları ile eşlik edemediği;

%66,5'inin dinlediği bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebildiği (madde 30), %20,8'inin bu konuda kararsız olduğu, %12,7'sinin dinlediği bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edemediği;

%18,1'inin nota öğretim tekniklerini bildiği (madde 31), %34,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %47,7'sinin nota öğretim tekniklerini bilmediği;

%35,6'sının çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıdığı (madde 32), %42,3'ünün bu konuda kararsız olduğu, %22,1'inin çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanımadığı görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerini gösteren ortalama puanlar Tablo 10'da görülmektedir.

Tablo 10

Okul Öncesi Öğretmenlerin Müzik Okuryazarlık Düzeyleri

Ölçek Maddeleri ve Faktörler		Müzik Okuryazarlık Ortalama
		$\bar{x}$
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	3.13
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	3.19
3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	3.23
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	3.03
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	3.28
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	2.68
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	3.08
8	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	3.63
9	Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	3.32
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	3.16

Tablo 10. (Devamı)

11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	3.39
12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	2.58
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	3.90
14	Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	3.64
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	3.28
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayabilirim.	2.72
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayabilirim.	2.89
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	2.40
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	2.72
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	2.37
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	3.85
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	3.12
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	3.29
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	2.97
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	3.19
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	3.38
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	2.99
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	4.07
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	3.47
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	3.62
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	2.60
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	3.13
Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi (1. Faktör)		3.0007
Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi (2. Faktör)		3.5168
Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi (3. Faktör)		3.3154
Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi (4. Faktör)		2.6443
Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi (5. Faktör)		3.2774
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama Puanı		3.1653

Tablo 10’da araştırmaya katılan okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık ortalama puanlarına bakıldığında, ölçekteki maddelerden “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 8*), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*), “Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) maddelerinde okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir ($3.47 \leq \bar{x} \leq 4.07$); ($3.40 < \bar{x} < 5.00$ arası yüksek düzey).

Ölçekteki maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*), “Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim” (*madde 3*), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*), “Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim” (*madde 9*), “Dinlediğim bir

parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayırım” (*madde 16*), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayırım” (*madde 17*), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim” (*madde 25*), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) ve “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) maddelerinde okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir ($2.60 \leq \bar{x} \leq 3.39$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey).

Ölçek maddelerinden “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim” (*madde 12*), “Ses eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*) ve “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) maddelerinde ise, okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin düşük düzeyde olduğu görülmektedir ($2.37 \leq \bar{x} \leq 2.58$); ($1.00 < \bar{x} < 2.59$ arası düşük düzey).

Faktör bazında okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinde 1. Faktöre (Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=3.0007$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey), 2. Faktöre (Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi) ait düzeyin yüksek düzeyde ($\bar{x}=3.5168$); ($3.40 < \bar{x} < 5.00$ arası yüksek düzey), 3. Faktöre (Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=3.3154$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey), 4. Faktöre (Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=2.6443$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey) ve 5. Faktöre (Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=3.2774$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey) olduğu ve okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlığına yönelik genel düzeyin ise orta düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{x}=3.1653$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey).

Araştırmanın ikinci alt problemi olan “Sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlıkları ne düzeydedir?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 11 ve 12’de yer almaktadır.

Tablo 11*Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlıklarına Yönelik Görüşlerinin Dağılımı*

Ölçek Maddeleri	Hiç Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Tamamen Katılıyorum		Toplam	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	36	10.7	49	14.5	63	18.7	118	35.0	71	21.1	337	100.0
2	34	10.1	45	13.4	67	19.9	133	39.5	58	17.1	337	100.0
3	28	8.3	58	17.1	80	23.7	125	37.1	46	13.8	337	100.0
4	53	15.7	89	26.4	89	26.4	72	21.4	34	10.1	337	100.0
5	44	13.1	57	16.9	73	21.7	117	34.7	46	13.6	337	100.0
6	52	15.4	88	26.1	122	36.2	52	15.4	23	6.9	337	100.0
7	32	9.5	61	18.1	96	28.5	102	30.3	46	13.6	337	100.0
8	29	8.6	46	13.7	84	24.9	126	37.4	52	15.4	337	100.0
9	28	8.3	52	15.4	90	26.7	126	37.4	41	12.2	337	100.0
10	22	6.5	66	19.6	105	31.2	112	33.2	32	9.5	337	100.0
11	21	6.2	49	14.5	85	25.2	144	42.7	38	11.4	337	100.0
12	58	17.2	101	30.0	95	28.2	56	16.6	27	8.0	337	100.0
13	21	6.2	40	11.9	73	21.7	154	45.7	49	14.5	337	100.0
14	23	6.8	57	16.9	114	33.8	111	32.9	32	9.6	337	100.0
15	26	7.7	63	18.7	98	29.1	120	35.6	30	8.9	337	100.0
16	56	16.6	95	28.2	101	30.0	61	18.1	24	7.1	337	100.0
17	43	12.8	86	25.5	103	30.6	83	24.6	22	6.5	337	100.0
18	85	25.2	125	37.1	69	20.5	41	12.2	17	5.0	337	100.0
19	17	5.0	39	11.6	68	20.2	166	49.3	47	13.9	337	100.0
20	62	18.4	117	34.7	86	25.5	53	15.7	19	5.7	337	100.0
21	7	2.1	14	4.2	28	8.3	176	52.2	112	33.2	337	100.0
22	30	8.9	48	14.2	120	35.6	116	34.5	23	6.8	337	100.0
23	23	6.8	60	17.8	114	33.8	120	35.6	20	6.0	337	100.0
24	14	4.2	42	12.5	105	31.2	138	40.7	38	11.4	337	100.0
25	20	5.9	56	16.6	119	35.3	116	34.4	26	7.8	337	100.0
26	104	30.9	85	25.2	72	21.4	55	16.3	21	6.2	337	100.0
27	108	32.0	107	31.8	81	24.0	28	8.3	13	3.9	337	100.0
28	15	4.5	18	5.3	52	15.4	187	55.5	65	19.3	337	100.0
29	91	27.0	105	31.2	71	21.1	50	14.8	20	5.9	337	100.0
30	22	6.5	35	10.4	68	20.2	162	48.1	50	14.8	337	100.0
31	38	11.3	83	24.6	115	34.1	82	24.3	19	5.7	337	100.0
32	33	9.8	88	26.1	103	30.6	89	26.4	24	7.1	337	100.0

Tablo 11 incelendiğinde toplam 337 sınıf öğretmenin; %56,1'inin çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıdığı (*madde 1*), %18,7'sinin bu konuda kararsız olduğu, %25,2'sinin çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanımadığı;

%56,6'sının çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıdığı (*madde 2*), %19,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %23,5'inin çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanımadığı;

%50,9'unun çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebildiği (*madde 3*), %23,7 bu konuda kararsız olduğu, %25,4'ünün çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyemediği;

%31,5'inin basit ritim kalıpları yazabildiği (*madde 4*), %26,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %42,1'inin basit ritim kalıpları yazamadığı;

%48,3'ünün basit ritim kalıplarını çalabildiği (madde 5), %21,7'sinin bu konuda kararsız olduğu, %30'unun basit ritim kalıplarını çalamadığı;

%22,3'ünün okul şarkılarında deşifre yapabildiği (madde 6), %36,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %41,5'inin okul şarkılarında deşifre yapamadığı;

%43,9'unun çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabildiği (madde 7), %28,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %27,6'sının çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapamadığı;

%52,8'inin şarkılarda sesini doğru kullanabildiği (madde 8), %24,9'unun bu konuda kararsız olduğu, %22,3'ünün şarkılarda sesini doğru kullanamadığı;

%49,6'sının okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabildiği (madde 9), %26,7'sinin bu konuda kararsız olduğu, %23,7'sinin okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapamadığı;

%42,7'sinin dinlediği bir parçada yapılan hatayı tespit edebildiği (madde 10), %31,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %26,1'inin dinlediği bir parçada yapılan hatayı tespit edemediği;

%54,1'inin duyduğu müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebildiği (madde 11), %25,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %20,7'sinin duyduğu müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edemediği;

%24,6'sının çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabildiği (madde 12), %28,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %47,2'sinin çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazamadığı;

%60,2'sinin dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabildiği (madde 13), %21,7'sinin bu konuda kararsız olduğu, %18,1'inin dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanamadığı;

%42,5'inin müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağını bildiği (madde 14), %33,8'inin bu konuda kararsız olduğu, %23,7'sinin müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağını bilmediği;

%44,5'inin şarkılarda kullanılan terimleri tanıdığı (madde 15), %29,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %26,4'ünün şarkılarda kullanılan terimleri tanımadığı;

%25,2'sinin şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uyguladığı (madde 16), %30'unun bu konuda kararsız olduğu, %44,8'inin şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayamadığı;

%31,1'inin şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uyguladığı (madde 17), %30,6'sının bu konuda kararsız olduğu, %38,3'ünün şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayamadığı;

%17,2'sinin ses eğitimi bilgisine sahip olduğu (madde 18), %20,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %62,3'ünün ses eğitimi bilgisine sahip olmadığı;

%63,2'sinin ilkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını bildiği (madde 19), %20,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %16,6'sının ilkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını bilmediği;

%21,4'ünün dinlediği basit bir ezgiyi notaya alabildiği (madde 20), %25,5'inin bu konuda kararsız olduğu, %53,1'inin dinlediği basit bir ezgiyi notaya alamadığı;

%85,4'ünün İstiklâl marşını müzikal olarak doğru söyleyebildiği (madde 21), %8,3'ünün bu konuda kararsız olduğu, %6,3'ünün İstiklâl marşını müzikal olarak doğru söyleyemediği;

%41,3'ünün müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini bildiği (madde 22), %35,6 bu konuda kararsız olduğu, %23,1'inin müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini bilmediği;

%41,6'sının şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bildiği (madde 23), %33,8'inin bu konuda kararsız olduğu, %24,6'sının şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bilmediği;

%52,1'inin ilkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebildiği (madde 24), %31,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %16,7'sinin ilkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştiremediği;

%42,2'sinin şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabildiği (madde 25), %35,3'ünün bu konuda kararsız olduğu, %22,5'inin şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayamadığı;

%22,5'inin Orff yöntemi hakkında bilgi sahibi olduğu (madde 26), %21,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %56,1'inin Orff yöntemi hakkında bilgi sahibi olmadığı;

%12,2'sinin çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabildiği (madde 27), %24'ünün bu konuda kararsız olduğu, %63,8'inin çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazamadığı;

%74,8'inin dinlediği bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebildiği (madde 28), %15,4'ünün bu konuda kararsız olduğu, %9,8'inin dinlediği bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edemediği;

%20,7'sinin okul şarklarına Orff çalgıları ile eşlik edebildiği (madde 29), %21,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %58,2'sinin okul şarklarına Orff çalgıları ile eşlik edemediği;

%62,9'unun dinlediği bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebildiği (madde 30), %20,2'sinin bu konuda kararsız olduğu, %16,9'unun dinlediği bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edemediği;

%30'unun nota öğretim tekniklerini bildiği (madde 31), %34,1'inin bu konuda kararsız olduğu, %35,9'unun nota öğretim tekniklerini bilmediği;

%33,5'inin çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıdığı (madde 32), %30,6'sının bu konuda kararsız olduğu, %35,9'unun çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanımadığı görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerini gösteren ortalama puanlar Tablo 12'de görülmektedir.

Tablo 12

Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeyleri

Ölçek Maddeleri ve Faktörler		Müzik Okuryazarlık Ortalama
		$\bar{x}$
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	3.41
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	3.40
3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	3.31
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	2.84
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	3.19
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	2.72
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	3.20
8	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	3.37
9	Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	3.30
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	3.20
11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	3.38
12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	2.68
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	3.50
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	3.21
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	3.19
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayırım.	2.71
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayırım.	2.87
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	2.35
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	3.55
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	2.55
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	4.10
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	3.16
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	3.16
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	3.43
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	3.21
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	2.42
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	2.20
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	3.80

Tablo 12. (Devamı)

29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	2.42
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	3.54
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	2.88
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	2.95
Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi (1. Faktör)		3.0320
Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi (2. Faktör)		3.4583
Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi (3. Faktör)		3.2908
Eğitsel Müzik Dağılımına Yönelik Bilgi (4. Faktör)		2.8582
Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi (5. Faktör)		2.3452
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama Puanı		3.1008

Tablo 12’de araştırmaya katılan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık ortalama puanlarına bakıldığında, ölçekteki maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) ve “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) maddelerinde sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin yüksek olduğu görülmektedir ($3.40 \leq \bar{x} \leq 3.80$); ($3.40 < \bar{x} < 5.00$ arası yüksek düzey).

Ölçekteki maddelerden “Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim” (*madde 3*), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*), “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 8*), “Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim” (*madde 9*), “Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*), “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim”, “Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım” (*madde 16*), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım” (*madde 17*), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim” (*madde 25*), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) ve “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) maddelerinde sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu görülmektedir ($2.68 \leq \bar{x} \leq 3.38$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey).

Ölçek maddelerinden “Ses eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*), “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) ve “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) maddelerinde ise, sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin düşük düzeyde olduğu görülmektedir ($2.35 \leq \bar{x} \leq 2.55$); ($1.00 < \bar{x} < 2.59$ arası düşük düzey).

Faktör bazında sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinde 1. Faktöre (Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=3.0320$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey), 2. Faktöre (Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi) ait düzeyin yüksek düzeyde ($\bar{x}=3.4583$); ($3.40 < \bar{x} < 5.00$ arası yüksek düzey), 3. Faktöre (Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=3.2908$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey), 4. Faktöre (Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi) ait düzeyin orta düzeyde ($\bar{x}=2.8582$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey) ve 5. Faktöre (Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi) ait düzeyin düşük düzeyde ($\bar{x}=2.3452$); ($1.00 < \bar{x} < 2.59$ arası düşük düzey) olduğu ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlığına yönelik genel düzeyin ise orta düzeyde olduğu görülmektedir ($\bar{x}=3.1008$); ($2.60 < \bar{x} < 3.39$ arası orta düzey).

Araştırmanın *üçüncü alt problemi* olan “Okul öncesi öğretmenleri ile sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 13’de yer almaktadır.

Tablo 13

Okul Öncesi Öğretmenleri ve Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Brans	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Okul öncesi	149	3.13	217.94	32472.50	21297.500	.006*
		Sınıf	337	3.41	254.80	85868.50		
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Okul öncesi	149	3.19	221.91	33065.00	21890.000	.019*
		Sınıf	337	3.40	253.04	85276.00		
8	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Okul öncesi	149	3.63	263.54	39267.00	22121.000	.028*
		Sınıf	337	3.37	234.64	79074.00		
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Okul öncesi	149	3.90	278.67	41522.50	19865.500	.000*
		Sınıf	337	3.50	227.95	76818.50		
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Okul öncesi	149	3.64	285.72	42572.00	18816.000	.000*
		Sınıf	337	3.21	224.83	75769.00		
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Okul öncesi	149	2.72	175.06	26083.50	14908.500	.000*
		Sınıf	337	3.55	273.76	92257.50		
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Okul öncesi	149	3.85	214.31	31931.50	20756.500	.001*
		Sınıf	337	4.10	256.41	86409.50		
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Okul öncesi	149	2.97	202.89	30230.00	19055.000	.000*
		Sınıf	337	3.43	261.46	88111.00		

Tablo 13. (Devamı)

26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Okul öncesi	149	3.38	314.68	46887.00	14501.000	.000*
		Sınıf	337	2.42	212.03	71454.00		
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Okul öncesi	149	2.99	306.36	45647.00	15741.000	.000*
		Sınıf	337	2.20	215.71	72694.00		
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Okul öncesi	149	4.07	269.14	40102.00	21286.000	.003*
		Sınıf	337	3.80	232.60	78239.00		
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Okul öncesi	149	3.47	321.30	47873.50	13514.500	.000*
		Sınıf	337	2.42	209.10	70467.50		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Okul öncesi	149	2.60	217.68	32434.50	21259.500	.005*
		Sınıf	337	2.88	254.92	85906.50		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Okul öncesi	149	2.6443	220.55	32862.50	21687.500	.016*
		Sınıf	337	2.8582	253.65	85478.50		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Okul öncesi	149	3.2774	321.62	47922.00	13466.000	.000*
		Sınıf	337	2.3452	208.96	70419.00		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Okul öncesi	149	3.1653	254.11	37862.00	23526.000	.268
		Sınıf	337	3.1008	238.81	80479.00		

Tablo 13'e göre, 149 kişiden oluşan okul öncesi öğretmenleri ve 337 kişiden oluşan sınıf öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U=23526.000$, $p=.268>.05$), ancak madde ve faktör bazında müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 1, 2, 8, 13, 14, 19, 21, 24, 26, 27, 28, 29 ve 31. maddelerde ve *Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi* faktörü (4. Faktör) ve *Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* faktöründe (5. Faktör) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (madde 1) ($SO_{Okul\ öncesi}=217.94$, $\bar{x}=3.13$, $ST_{Okul\ öncesi}=32472.50$ ve $SO_{Sınıf}=254.80$, $\bar{x}=3.41$, $ST_{Sınıf}=85868.50$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (madde 2) ($SO_{Okul\ öncesi}=221.91$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Okul\ öncesi}=33065.00$ ve $SO_{Sınıf}=253.04$, $\bar{x}=3.40$, $ST_{Sınıf}=85276.00$), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (madde 19) ($SO_{Okul\ öncesi}=175.06$, $\bar{x}=2.72$, $ST_{Okul\ öncesi}=26083.50$ ve $SO_{Sınıf}=273.76$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Sınıf}=92257.50$), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (madde 21) ($SO_{Okul\ öncesi}=214.31$, $\bar{x}=3.85$, $ST_{Okul\ öncesi}=31931.50$ ve $SO_{Sınıf}=256.41$, $\bar{x}=4.10$, $ST_{Sınıf}=86409.50$), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (madde 24) ($SO_{Okul\ öncesi}=202.89$, $\bar{x}=2.97$, $ST_{Okul\ öncesi}=30230.00$ ve $SO_{Sınıf}=261.46$, $\bar{x}=3.43$, $ST_{Sınıf}=88111.00$), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (madde 31) ($SO_{Okul\ öncesi}=217.68$, $\bar{x}=2.60$, $ST_{Okul\ öncesi}=32434.50$ ve $SO_{Sınıf}=254.92$,

$\bar{x}=2.88$, $ST_{Sınıf}=85906.50$) maddelerinde ve “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. *Faktör*) ($SO_{Okul\ öncesi}=220.55$, $\bar{x}=2.6443$, $ST_{Okul\ öncesi}=32862.50$ ve $SO_{Sınıf}=253.65$, $\bar{x}=2.8582$, $ST_{Sınıf}=85478.50$) faktöründe sınıf öğretmenlerinin ortalama, sıra ortalaması ve sıra toplamı puanının okul öncesi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

“Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 8*) ($SO_{Okul\ öncesi}=263.54$, $\bar{x}=3.63$, $ST_{Okul\ öncesi}=39267.00$ ve $SO_{Sınıf}=234.64$, $\bar{x}=3.37$, $ST_{Sınıf}=79074.00$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) ($SO_{Okul\ öncesi}=278.67$, $\bar{x}=3.90$, $ST_{Okul\ öncesi}=41522.50$ ve $SO_{Sınıf}=227.95$, $\bar{x}=3.50$, $ST_{Sınıf}=76818.50$), “Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*) ($SO_{Okul\ öncesi}=285.72$, $\bar{x}=3.64$, $ST_{Okul\ öncesi}=42572.00$ ve $SO_{Sınıf}=224.83$, $\bar{x}=3.21$, $ST_{Sınıf}=75769.00$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) ($SO_{Okul\ öncesi}=314.68$, $\bar{x}=3.38$, $ST_{Okul\ öncesi}=46887.00$ ve $SO_{Sınıf}=212.03$, $\bar{x}=2.42$, $ST_{Sınıf}=71454.00$), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) ($SO_{Okul\ öncesi}=306.636$, $\bar{x}=2.99$, $ST_{Okul\ öncesi}=45647.00$ ve $SO_{Sınıf}=215.71$, $\bar{x}=2.20$, $ST_{Sınıf}=72694.00$), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) ($SO_{Okul\ öncesi}=269.14$, $\bar{x}=4.07$, $ST_{Okul\ öncesi}=40102.00$ ve $SO_{Sınıf}=232.60$, $\bar{x}=3.80$, $ST_{Sınıf}=78239.00$), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) ($SO_{Okul\ öncesi}=321.30$, $\bar{x}=3.47$, $ST_{Okul\ öncesi}=47873.50$ ve $SO_{Sınıf}=209.10$, $\bar{x}=2.42$, $ST_{Sınıf}=70467.50$) maddelerinde ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. *Faktör*) ($SO_{Okul\ öncesi}=321.62$, $\bar{x}=3.2774$, $ST_{Okul\ öncesi}=47922.00$ ve $SO_{Sınıf}=208.96$, $\bar{x}=2.3452$, $ST_{Sınıf}=70419.00$) faktöründe ise okul öncesi öğretmenlerinin ortalama, sıra ortalaması ve sıra toplamı puanının sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın *dördüncü alt problemi* olan “Okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri, cinsiyet, yaş, çalıştığı il, mesleki kıdem, lisans eğitiminde aldığı müzik ders dönem sayısı, lisans eğitiminde verilen müzik dersi yeterliği, özengen (amatörce) müzik eğitimi alıp/almama (koroda görev alma, çalgı eğitimi), lisans eğitimi sürecinde veya sonrasında özel ya da resmi kurum ve kuruluşlar tarafından verilen sertifikalı temel müzik eğitimi alma değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 14-18’de yer almaktadır.

Cinsiyet değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında; 142 kişiden oluşan kadın ve 7 kişiden oluşan erkek okul öncesi öğretmeni gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri hem madde bazında hem faktör bazında

hem de müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı *bk. Ek-1*’de görülmektedir ($p>.05$).

Tablo 14

Yaş Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Yaş	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
5	20-24 arası	15	4.00	103.93	4	9.535	.049*
	25-29 arası	59	3.24	73.03			
	30-34 arası	41	3.27	75.02			
	35-39 arası	18	3.06	63.19			
	40 ve üzeri	16	3.00	68.34			
22	20-24 arası	15	3.67	100.40	4	10.004	.040*
	25-29 arası	59	3.15	75.88			
	30-34 arası	41	3.12	76.17			
	35-39 arası	18	2.78	58.44			
	40 ve üzeri	16	2.88	63.56			
23	20-24 arası	15	3.80	99.20	4	9.904	.042*
	25-29 arası	59	3.32	75.74			
	30-34 arası	41	3.29	76.99			
	35-39 arası	18	2.94	58.39			
	40 ve üzeri	16	3.06	63.19			
26	20-24 arası	15	3.47	80.67	4	14.820	.005*
	25-29 arası	59	3.76	88.28			
	30-34 arası	41	3.22	69.50			
	35-39 arası	18	2.94	57.67			
	40 ve üzeri	16	2.75	54.31			
5. Faktör	20-24 arası	15	3.4667	85.13	4	12.367	.015*
	25-29 arası	59	3.5650	85.53			
	30-34 arası	41	3.1951	73.16			
	35-39 arası	18	2.8704	54.81			
	40 ve üzeri	16	2.7083	54.09			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama	20-24 arası	15	3.4813	97.10	4	7.350	.119
	25-29 arası	59	3.1849	75.93			
	30-34 arası	41	3.1639	76.70			
	35-39 arası	18	3.0069	60.22			
	40 ve üzeri	16	2.9785	63.13			

Tablo 14’te, okul öncesi öğretmenlerinin yaş değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($\chi^2_4=7.350$, $p=.119>.05$), madde bazında ölçek maddelerinden 5, 22, 23 ve 26. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) ve faktör bazında ise “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($\chi^2_4=12.367$, $p=.015<.05$) faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (madde 5) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlerle diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=68.34$,

$\bar{x}=3.00$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{20-24}=103.93, \bar{x}=4.00$), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (madde 22) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlerle diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{35-39}=58.34, \bar{x}=2.78$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{20-24}=100.40, \bar{x}=3.67$), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (madde 23) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlerle diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{35-39}=58.39, \bar{x}=2.94$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{20-24}=99.20, \bar{x}=3.80$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (madde 26) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 25-29 yaş arası okul öncesi öğretmenlerle diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=54.31, \bar{x}=2.75$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{25-29}=88.28, \bar{x}=3.76$), “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 25-29 yaş arası okul öncesi öğretmenlerle diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=54.09, \bar{x}=2.7083$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{25-29}=85.53, \bar{x}=3.5650$) görülmektedir.

Çalışılan il değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında; müzik okuryazarlık genel ortalama puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($\chi^2_3=.864, p=.834>.05$), ayrıca madde bazında ve faktör bazında da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı bk. Ek-2’de görülmektedir ($p>.05$).

Tablo 15

Kıdem Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Kıdem	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1 Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum	1-4 yıl arası	70	3.31	81.76	3	8.435	.038*
	5-9 yıl arası	34	3.09	73.37			
	10-14 yıl arası	34	2.71	58.40			
	15 yıl ve üzeri	11	3.45	88.32			
6 Okul şarkılarında deşifre yapabilirim	1-4 yıl arası	70	2.80	79.84	3	8.938	.030*
	5-9 yıl arası	34	2.76	78.72			
	10-14 yıl arası	34	2.26	56.94			
	15 yıl ve üzeri	11	3.00	88.50			

Tablo 15. (Devamı)

13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim	1-4 yıl arası	70	3.94	74.63	3	8.189	.042*
		5-9 yıl arası	34	3.91	76.84			
		10-14 yıl arası	34	3.62	65.10			
		15 yıl ve üzeri	11	4.45	102.27			
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum	1-4 yıl arası	70	3.80	80.94	3	9.641	.022*
		5-9 yıl arası	34	3.59	71.47			
		10-14 yıl arası	34	3.24	60.13			
		15 yıl ve üzeri	11	4.09	94.05			
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim	1-4 yıl arası	70	3.70	86.77	3	12.378	.006*
		5-9 yıl arası	34	3.26	70.46			
		10-14 yıl arası	34	2.94	60.01			
		15 yıl ve üzeri	11	3.00	60.45			
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim	1-4 yıl arası	70	3.30	86.21	3	11.125	.011*
		5-9 yıl arası	34	2.82	69.35			
		10-14 yıl arası	34	2.53	58.29			
		15 yıl ve üzeri	11	2.91	72.77			
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim	1-4 yıl arası	70	3.71	83.25	3	7.847	.049*
		5-9 yıl arası	34	3.41	72.76			
		10-14 yıl arası	34	3.00	59.56			
		15 yıl ve üzeri	11	3.55	77.14			
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum	1-4 yıl arası	70	2.83	84.00	3	9.344	.025*
		5-9 yıl arası	34	2.47	69.69			
		10-14 yıl arası	34	2.24	59.12			
		15 yıl ve üzeri	11	2.73	83.23			
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum	1-4 yıl arası	70	3.30	82.89	3	10.435	.015*
		5-9 yıl arası	34	3.09	71.40			
		10-14 yıl arası	34	2.71	57.66			
		15 yıl ve üzeri	11	3.45	89.55			
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	1-4 yıl arası	70	3.1243	80.80	3	8.704	.033*
		5-9 yıl arası	34	3.0118	78.68			
		10-14 yıl arası	34	2.6735	56.06			
		15 yıl ve üzeri	11	3.1909	85.27			
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	1-4 yıl arası	70	3.5714	86.99	3	12.080	.007*
		5-9 yıl arası	34	3.1667	69.25			
		10-14 yıl arası	34	2.8235	57.25			
		15 yıl ve üzeri	11	3.1515	71.36			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		1-4 yıl arası	70	3.2786	81.56	3	8.383	.039*
		5-9 yıl arası	34	3.1627	78.82			
		10-14 yıl arası	34	2.9118	56.29			
		15 yıl ve üzeri	11	3.2358	79.23			

Tablo 15’de, okul öncesi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2_3=8.383$, $p=.039<.05$), madde bazında ölçek maddelerinden 1, 6, 13, 14, 26, 27, 29, 31 ve 32. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark

olduğu ($p<.05$) ve faktör bazında ise “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (1. Faktör) ($\chi^2_3=8.704$, $p=.033<.05$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($\chi^2_3=12.080$, $p=.007<.05$) faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (madde 1) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=58.40$, $\bar{x}=2.71$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=88.32$, $\bar{x}=3.45$), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (madde 6) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=56.94$, $\bar{x}=2.26$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=88.50$, $\bar{x}=3.00$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (madde 13) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=65.10$, $\bar{x}=3.62$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=102.27$, $\bar{x}=4.45$), “Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (madde 14) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=60.13$, $\bar{x}=3.24$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=94.05$, $\bar{x}=4.09$), “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (madde 32) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=57.66$, $\bar{x}=2.71$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=89.55$, $\bar{x}=3.45$) ve “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (5. Faktör) faktöründe ortalamalar ve sıra

ortalamları incelendiğinde 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=56.06$, $\bar{x}=2.6735$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=85.27$, $\bar{x}=3.1909$) görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=60.01$, $\bar{x}=2.94$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=86.77$, $\bar{x}=3.70$), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=58.29$, $\bar{x}=2.53$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=86.21$, $\bar{x}=3.30$), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=59.56$, $\bar{x}=3.00$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=83.25$, $\bar{x}=3.71$), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=59.12$, $\bar{x}=2.24$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=84.00$, $\bar{x}=2.83$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. *Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=57.25$, $\bar{x}=2.8235$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=86.99$, $\bar{x}=3.5714$) görülmektedir.

Okul öncesi öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre genel ortalama bazında müzik okuryazarlık düzeyi ortalamaları ve sıra ortalamaları incelendiğinde ise, 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerle diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=56.29$, $\bar{x}=2.9118$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlere ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=81.56$, $\bar{x}=3.2786$) görülmektedir.

Lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında; müzik okuryazarlık genel ortalama puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($\chi^2_3=1.579$, $p=.664>.05$), ayrıca madde bazında ve faktör bazında da istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı *bk. Ek-3*'te görülmektedir ($p>.05$).

Tablo 16

Alınan Müzik Dersinin Yeterliliği Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Dersinin Yeterliliği	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
2 Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Yeterli	20	3.75	97.15	1943.00	847.000	.010*
	Yeterli değil	129	3.10	71.57	9232.00		
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Yeterli	20	3.55	94.53	1890.50	899.500	.024*
	Yeterli değil	129	2.95	71.97	9284.50		
8 Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Yeterli	20	4.05	91.63	1832.50	957.500	.045*
	Yeterli değil	129	3.57	72.42	9342.50		
11 Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Yeterli	20	4.00	100.00	2000.00	790.000	.003*
	Yeterli değil	129	3.29	71.12	9175.00		
12 Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Yeterli	20	3.10	92.98	1859.50	930.500	.037*
	Yeterli değil	129	2.50	72.21	9315.50		
14 Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Yeterli	20	3.95	90.83	1816.50	973.500	.049*
	Yeterli değil	129	3.60	72.55	9358.50		
16 Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Yeterli	20	3.20	94.45	1889.00	901.000	.023*
	Yeterli değil	129	2.64	71.98	9286.00		
19 İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Yeterli	20	3.25	94.98	1899.50	890.500	.021*
	Yeterli değil	129	2.64	71.90	9275.50		
22 Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Yeterli	20	3.70	99.45	1989.00	801.000	.004*
	Yeterli değil	129	3.03	71.21	9186.00		
23 Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Yeterli	20	3.90	101.38	2027.50	762.500	.002*
	Yeterli değil	129	3.19	70.91	9147.50		
24 İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Yeterli	20	3.60	100.35	2007.00	783.000	.003*
	Yeterli değil	129	2.87	71.07	9168.00		
26 Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Yeterli	20	3.95	95.85	1917.00	873.000	.013*
	Yeterli değil	129	3.29	71.77	9258.00		
27 Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Yeterli	20	3.55	95.28	1905.50	884.500	.020*
	Yeterli değil	129	2.90	71.86	9269.50		
28 Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Yeterli	20	4.50	97.50	1950.00	840.000	.004*
	Yeterli değil	129	4.00	71.51	9225.00		
29 Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Yeterli	20	4.10	99.35	1987.00	803.000	.004*
	Yeterli değil	129	3.37	71.22	9188.00		

Tablo 16. (Devamı)

30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Yeterli	20	4.15	98.40	1968.00	822.000	.004*
		Yeterli değil	129	3.54	71.37	9207.00		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Yeterli	20	3.10	94.75	1895.00	895.000	.022*
		Yeterli değil	129	2.53	71.94	9280.00		
1. Faktör	Çocuk şarkılarında geçen terimleri tanıma ve uygulama becerisi	Yeterli	20	3.4250	95.40	1908.00	882.000	.023*
		Yeterli değil	129	2.9349	71.84	9267.00		
2. Faktör	Şarkılarda yöntem-teknik bilgisi ve kullanma becerisi	Yeterli	20	3.9667	104.18	2083.50	706.500	.001*
		Yeterli değil	129	3.4470	70.48	9091.50		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Yeterli	20	3.0100	94.58	1891.50	898.500	.029*
		Yeterli değil	129	2.5876	71.97	9283.50		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Yeterli	20	3.8667	98.78	1975.50	814.500	.007*
		Yeterli değil	129	3.1860	71.31	9199.50		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Yeterli	20	3.5922	99.38	1987.50	802.500	.007*
		Yeterli değil	129	3.0991	71.22	9187.50		

Tablo 16'ya göre, alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen 20 kişi ve alınan müzik dersinin yeterli olmadığını düşünen 129 kişiden oluşan okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=802.500$, $p=.007<.05$), madde ve faktör bazında ise müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 2, 4, 8, 11, 12, 14, 16, 19, 22, 23, 24, 26, 27, 28, 29, 30 ve 31. maddelerde ve (1. Faktör) Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi faktörü, (2. Faktör) Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi faktörü, Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi faktörü (4. Faktör) ve Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi faktöründe (5. Faktör) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (madde 2) ($SO_{Yeterli}=9.15$, $\bar{x}=3.75$, $ST_{Yeterli}=1943.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=71.57$, $\bar{x}=3.10$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9232.00$), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (madde 4) ($SO_{Yeterli}=94.53$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Yeterli}=1890.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=71.97$, $\bar{x}=2.95$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9284.50$), “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (madde 8) ($SO_{Yeterli}=91.63$, $\bar{x}=4.05$, $ST_{Yeterli}=1832.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=72.42$, $\bar{x}=3.57$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9342.50$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (madde 11) ($SO_{Yeterli}=100.00$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Yeterli}=2000.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=71.12$, $\bar{x}=3.29$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9175.00$), “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim” (madde 12) ($SO_{Yeterli}=92.98$, $\bar{x}=3.10$, $ST_{Yeterli}=1859.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=72.21$, $\bar{x}=2.50$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9315.50$), “Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (madde 14) ($SO_{Yeterli}=90.83$, $\bar{x}=3.95$, $ST_{Yeterli}=1816.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=72.55$, $\bar{x}=3.60$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9358.50$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayabiliyorum” (madde 16) ($SO_{Yeterli}=94.45$, $\bar{x}=3.20$, $ST_{Yeterli}=1889.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=71.98$, $\bar{x}=2.64$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9286.00$), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (madde 19) ($SO_{Yeterli}=94.98$, $\bar{x}=3.25$, $ST_{Yeterli}=1899.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\ ğil}=71.90$, $\bar{x}=2.64$, $ST_{Yeterli\ de\ ğil}=9286.00$).

değil=9275.50), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*) ($SO_{Yeterli}=99.45$, $\bar{x}=3.70$, $ST_{Yeterli}=1989.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.21$, $\bar{x}=3.03$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9186.00$), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*) ($SO_{Yeterli}=101.38$, $\bar{x}=3.90$, $ST_{Yeterli}=2027.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=70.91$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9147.50$), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*) ($SO_{Yeterli}=100.35$, $\bar{x}=3.60$, $ST_{Yeterli}=2007.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.07$, $\bar{x}=2.87$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9168.00$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) ($SO_{Yeterli}=95.28$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Yeterli}=1905.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.86$, $\bar{x}=2.90$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9269.50$), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) ($SO_{Yeterli}=95.28$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Yeterli}=1905.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.86$, $\bar{x}=2.90$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9269.50$), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) ($SO_{Yeterli}=97.50$, $\bar{x}=4.50$, $ST_{Yeterli}=1950.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.51$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9225.00$), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) ($SO_{Yeterli}=99.35$, $\bar{x}=4.10$, $ST_{Yeterli}=1987.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.22$, $\bar{x}=3.37$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9188.00$), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) ($SO_{Yeterli}=98.40$, $\bar{x}=4.15$, $ST_{Yeterli}=1968.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.37$, $\bar{x}=3.54$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9207.00$), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) ($SO_{Yeterli}=94.75$, $\bar{x}=3.10$, $ST_{Yeterli}=1895.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.94$, $\bar{x}=2.53$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9280.00$) maddelerinde ve “Çocuk şarkılarında geçen terimleri tanıma ve uygulama becerisi” (1. Faktör) ($SO_{Yeterli}=95.40$, $\bar{x}=3.4250$, $ST_{Yeterli}=1908.00$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.84$, $\bar{x}=2.9349$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9267.00$), “Şarkılarda yöntem-teknik bilgisi ve kullanma becerisi” (2. Faktör) ($SO_{Yeterli}=104.18$, $\bar{x}=3.9667$, $ST_{Yeterli}=2083.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=70.48$, $\bar{x}=3.4470$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9091.50$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) ($SO_{Yeterli}=94.58$, $\bar{x}=3.0100$, $ST_{Yeterli}=1891.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.7$, $\bar{x}=2.5876$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9283.50$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($SO_{Yeterli}=98.78$, $\bar{x}=3.8667$, $ST_{Yeterli}=1975.50$ ve $SO_{Yeterli\ değıl}=71.31$, $\bar{x}=3.1860$, $ST_{Yeterli\ değıl}=9199.50$) faktörlerinde lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen okul öncesi öğretmenlerinin ortalama ve sıra ortalaması puanlarının lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olmadığını düşünen okul öncesi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 17

Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Eğitimi Alma	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Alan	38	3.47	88.37	3358.00	1601.000	.022*
		Almayan	111	3.02	70.42	7817.00		
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Alan	38	3.58	90.88	3453.50	1505.000	.006*
		Almayan	111	3.05	69.56	7721.50		
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Alan	38	3.34	86.70	3294.50	1664.500	.044*
		Almayan	111	2.93	71.00	7880.50		
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Alan	38	3.76	94.38	3586.50	1372.500	.001*
		Almayan	111	3.11	68.36	7588.50		
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Alan	38	3.03	86.43	3284.50	1674.500	.048*
		Almayan	111	2.57	71.09	7890.50		
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Alan	38	3.55	92.74	3524.00	1435.000	.002*
		Almayan	111	2.92	68.93	7651.00		
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Alan	38	3.45	86.88	3301.50	1657.500	.040*
		Almayan	111	3.06	70.93	7873.50		
11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Alan	38	3.71	88.71	3371.00	1588.000	.016*
		Almayan	111	3.28	70.31	7804.00		
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Alan	38	4.08	85.64	3254.50	1704.500	.044*
		Almayan	111	3.84	71.36	7920.50		
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Alan	38	3.55	86.82	3299.00	1660.000	.038*
		Almayan	111	3.18	70.95	7876.00		
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Alan	38	3.18	93.64	3558.50	1400.500	.001*
		Almayan	111	2.56	68.62	7616.50		
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	Alan	38	3.42	98.50	3743.00	1216.000	.000*
		Almayan	111	2.71	66.95	7432.00		
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Alan	38	3.71	87.51	3325.50	1633.500	.028*
		Almayan	111	3.26	70.72	7849.50		
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Alan	38	3.84	86.99	3305.50	1653.500	.030*
		Almayan	111	3.55	70.90	7869.50		
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Alan	38	3.3605	93.58	3556.00	1403.000	.002*
		Almayan	111	2.8775	68.64	7619.00		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Alan	38	3.5842	89.59	3404.50	1554.500	.015*
		Almayan	111	3.2234	70.00	7770.50		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Alan	38	3.3882	89.34	3395.00	1564.000	.018*
		Almayan	111	3.0890	70.09	7780.00		

Tablo 17'ye göre, 38 kişiden oluşan lisans harici müzik eğitimi alan okul öncesi öğretmenleri ve 111 kişiden oluşan lisans harici müzik eğitimi almayan okul öncesi öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=1564.000$, $p=.018<.05$), madde ve faktör bazında müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 1, 2, 4, 5, 6, 7, 10, 11, 13, 15, 16, 17, 26 ve 30. maddelerde ve Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi faktörü (1. Faktör) ve Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi faktöründe (3. Faktör) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) ($SO_{Alan}=88.37$, $\bar{x}=3.47$, $ST_{Alan}=3358.00$ ve $SO_{Almayan}=70.42$, $\bar{x}=3.02$, $ST_{Almayan}=7817.00$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) ($SO_{Alan}=90.88$, $\bar{x}=3.58$, $ST_{Alan}=3453.50$ ve $SO_{Almayan}=69.56$, $\bar{x}=3.05$, $ST_{Almayan}=7721.50$), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*) ($SO_{Alan}=86.70$, $\bar{x}=3.34$, $ST_{Alan}=3294.50$ ve $SO_{Almayan}=71.00$, $\bar{x}=2.93$, $ST_{Almayan}=7880.50$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*) ($SO_{Alan}=94.38$, $\bar{x}=3.76$, $ST_{Alan}=3586.50$ ve $SO_{Almayan}=68.36$, $\bar{x}=3.11$, $ST_{Almayan}=7588.50$), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*) ($SO_{Alan}=86.43$, $\bar{x}=3.03$, $ST_{Alan}=3284.50$ ve $SO_{Almayan}=71.09$, $\bar{x}=2.57$, $ST_{Almayan}=7890.50$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) ($SO_{Alan}=92.74$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Alan}=3524.00$ ve $SO_{Almayan}=68.93$, $\bar{x}=2.92$, $ST_{Almayan}=7651.00$), “Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*) ($SO_{Alan}=86.88$, $\bar{x}=3.45$, $ST_{Alan}=3301.50$ ve $SO_{Almayan}=70.93$, $\bar{x}=3.06$, $ST_{Almayan}=7873.50$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*) ($SO_{Alan}=88.71$, $\bar{x}=3.71$, $ST_{Alan}=3371.00$ ve $SO_{Almayan}=70.31$, $\bar{x}=3.28$, $ST_{Almayan}=7804.00$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) ($SO_{Alan}=85.64$, $\bar{x}=4.08$, $ST_{Alan}=3254.50$ ve $SO_{Almayan}=71.36$, $\bar{x}=3.84$, $ST_{Almayan}=7920.50$), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*) ($SO_{Alan}=86.82$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Alan}=3299.00$ ve $SO_{Almayan}=70.95$, $\bar{x}=3.18$, $ST_{Almayan}=7876.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygularım” (*madde 16*) ($SO_{Alan}=93.64$, $\bar{x}=3.18$, $ST_{Alan}=3558.50$ ve $SO_{Almayan}=68.62$, $\bar{x}=2.56$, $ST_{Almayan}=7616.50$), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygularım” (*madde 17*) ($SO_{Alan}=98.50$, $\bar{x}=3.42$, $ST_{Alan}=3743.00$ ve $SO_{Almayan}=66.95$, $\bar{x}=2.71$, $ST_{Almayan}=7432.00$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) ($SO_{Alan}=87.51$, $\bar{x}=3.71$, $ST_{Alan}=3325.50$ ve $SO_{Almayan}=70.72$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Almayan}=7849.50$), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) ($SO_{Alan}=86.99$, $\bar{x}=3.84$, $ST_{Alan}=3305.50$ ve $SO_{Almayan}=70.90$, $\bar{x}=3.55$, $ST_{Almayan}=7869.50$) maddelerinde; “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (1. Faktör) ($SO_{Alan}=93.58$, $\bar{x}=3.3605$, $ST_{Alan}=3556.00$ ve $SO_{Almayan}=68.64$, $\bar{x}=2.8775$, $ST_{Almayan}=7619.00$), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) ($SO_{Alan}=89.59$, $\bar{x}=3.5842$, $ST_{Alan}=3404.50$ ve $SO_{Almayan}=70.00$, $\bar{x}=3.2234$, $ST_{Almayan}=7770.50$) faktörlerinde ve Müzik okuryazarlık genel ortalama puanlarında ($SO_{Alan}=89.34$, $\bar{x}=3.3882$, $ST_{Alan}=3395.00$ ve $SO_{Almayan}=70.09$, $\bar{x}=3.0890$, $ST_{Almayan}=7780.00$) lisans harici müzik eğitimi alan okul öncesi öğretmenlerinin ortalama, sıra ortalaması ve sıra toplamı puanının, lisans harici müzik eğitimi almayan okul öncesi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu, bu nedenle lisans harici müzik eğitimi alan okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 18

Lisans Süreci veya Sonrası Müzik Sertifikası Alma Durumu Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Sertifikası Alma	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Alan	16	3.88	102.31	1637.00	627.000	.005*
		Almayan	133	3.05	71.71	9538.00		
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Alan	16	4.00	101.38	1622.00	642.000	.006*
		Almayan	133	3.19	71.83	9553.00		
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Alan	16	4.44	101.25	1620.00		
		Almayan	133	3.83	71.84	9555.00	644.000	.003*
14	Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Alan	16	4.13	95.19	1523.00		
		Almayan	133	3.59	72.57	9652.00	741.000	.027*
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Alan	16	3.31	98.72	1579.50		
		Almayan	133	2.65	72.15	9595.50	684.500	.015*
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Alan	16	3.13	98.38	1574.00		
		Almayan	133	2.31	72.19	9601.00	690.000	.017*
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Alan	16	3.00	98.94	1583.00		
		Almayan	133	2.29	72.12	9592.00	681.000	.014*
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Alan	16	3.25	98.16	1570.50		
		Almayan	133	2.53	72.21	9604.50	693.500	.018*
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Alan	16	3.8542	97.25	1556.00		
		Almayan	133	3.4762	72.32	9619.00	708.000	.029*
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Alan	16	3.2375	100.16	1602.50		
		Almayan	133	2.5729	71.97	9572.50	661.500	.013*
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Alan	16	3.5820	96.44	1543.00		
		Almayan	133	3.1151	72.42	9632.00	721.000	.035*

Tablo 18'e göre, 16 kişiden oluşan lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası alan okul öncesi öğretmenleri ve 133 kişiden oluşan lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası almayan okul öncesi öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=721.000$, $p=.035<.05$), madde ve faktör bazında müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 1, 5, 13, 14, 16, 18, 20 ve 31. maddelerde ve Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi faktörü (2. Faktör) ve Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi faktöründe (3. Faktör) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (madde 1) ($SO_{Alan}=102.31$, $\bar{x}=3.88$, $ST_{Alan}=1637.00$ ve $SO_{Almayan}=71.71$, $\bar{x}=3.05$, $ST_{Almayan}=9538.00$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (madde 5) ($SO_{Alan}=101.38$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Alan}=1622.00$ ve $SO_{Almayan}=71.83$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Almayan}=9553.00$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (madde 13) ($SO_{Alan}=101.25$, $\bar{x}=4.44$, $ST_{Alan}=1620.00$ ve $SO_{Almayan}=71.84$, $\bar{x}=3.83$, $ST_{Almayan}=9555.00$), “Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (madde 14) ($SO_{Alan}=95.19$, $\bar{x}=4.13$, $ST_{Alan}=1523.00$ ve $SO_{Almayan}=72.57$, $\bar{x}=3.59$, $ST_{Almayan}=9652.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım” (madde 16) ($SO_{Alan}=98.72$, $\bar{x}=3.31$, $ST_{Alan}=1579.50$ ve $SO_{Almayan}=72.15$, $\bar{x}=2.65$, $ST_{Almayan}=9595.50$), “Ses

eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*) ($SO_{Alan}=98.38$, $\bar{x}=3.13$, $ST_{Alan}=1574.00$ ve $SO_{Almayan}=72.19$, $\bar{x}=2.31$, $ST_{Almayan}=9601.00$), “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) ($SO_{Alan}=98.94$, $\bar{x}=3.00$, $ST_{Alan}=1583.00$ ve $SO_{Almayan}=72.12$, $\bar{x}=2.29$, $ST_{Almayan}=9592.00$), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) ($SO_{Alan}=98.16$, $\bar{x}=3.25$, $ST_{Alan}=1570.50$ ve $SO_{Almayan}=72.21$, $\bar{x}=2.53$, $ST_{Almayan}=9604.50$) maddelerinde;

“Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (*2. Faktör*) ($SO_{Alan}=97.25$, $\bar{x}=3.8542$, $ST_{Alan}=1556.00$ ve $SO_{Almayan}=72.32$, $\bar{x}=3.4762$, $ST_{Almayan}=9619.00$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (*4. Faktör*) ($SO_{Alan}=100.16$, $\bar{x}=3.2375$, $ST_{Alan}=1602.50$ ve $SO_{Almayan}=71.97$, $\bar{x}=2.5729$, $ST_{Almayan}=9572.50$) faktörlerinde ve Müzik okuryazarlık genel ortalama puanlarında ($SO_{Alan}=96.44$, $\bar{x}=3.5820$, $ST_{Alan}=1543.00$ ve $SO_{Almayan}=72.42$, $\bar{x}=3.1151$, $ST_{Almayan}=9632.00$) lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası alan okul öncesi öğretmenlerinin ortalama, sıra ortalaması ve sıra toplamı puanının, lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası almayan okul öncesi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu, bu nedenle lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası alan okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın *beşinci alt problemi* olan “Sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri cinsiyet, yaş, çalıştığı il, mesleki kıdem, lisans eğitiminde aldığı müzik ders dönem sayısı, lisans eğitiminde verilen müzik dersi yeterliği, özengen (amatörce) müzik eğitimi alıp/almama (koroda görev alma, çalgı eğitimi), lisans eğitimi sürecinde veya sonrasında özel ya da resmi kurum ve kuruluşlar tarafından verilen sertifikalı temel müzik eğitimi alma değişkenlerine göre farklılık göstermekte midir?” sorusuna ilişkin bulgu ve yorumlar Tablo 19-26’da yer almaktadır.

Tablo 19

Cinsiyet Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler		Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Kadın	222	3.63	180.18	40001.00	10282.000	.002*
		Erkek	115	3.26	147.41	16952.00		
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Kadın	222	2.45	161.20	35785.50	11032.500	.034*
		Erkek	115	2.76	184.07	21167.50		
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Kadın	222	3.0369	170.67	37888.50	12394.500	.662
		Erkek	115	3.0226	165.78	19064.50		
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Kadın	222	3.4740	170.80	37917.50	12365.500	.637
		Erkek	115	3.4280	165.53	19035.50		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Kadın	222	3.2847	168.77	37468.00	12715.000	.953
		Erkek	115	3.3026	169.43	19485.00		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Kadın	222	2.8396	167.87	37266.50	12513.500	.766
		Erkek	115	2.8939	171.19	19686.50		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Kadın	222	2.3438	169.44	37616.00	12667.000	.907
		Erkek	115	2.3478	168.15	19337.00		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Kadın	222	3.1028	170.87	37933.50	12349.500	.624
		Erkek	115	3.0970	165.39	19019.50		

Tablo 19'a göre, 222 kişiden oluşan kadın sınıf öğretmeni ve 115 kişiden oluşan erkek sınıf öğretmeni gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($U=12349.500$, $p=.624>.05$), madde bazında müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 13 ve 20. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) ve faktör bazında ise müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı görülmektedir ($p>.05$) görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (madde 13) ($SO_{Kadın}=180.18$, $\bar{x}=3.63$, $ST_{Kadın}=40001.00$ ve $SO_{Erkek}=147.41$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Erkek}=16952.00$) maddesinde kadın sınıf öğretmenlerinin ortalama puanlarının erkek sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve kadın sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (madde 20) ($SO_{Kadın}=161.20$, $\bar{x}=2.45$, $ST_{Kadın}=35785.50$ ve $SO_{Erkek}=184.07$, $\bar{x}=2.76$, $ST_{Erkek}=21167.50$) maddesinde ise, erkek sınıf öğretmenlerinin ortalama puanlarının kadın sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve erkek sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 20

Yaş Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Yaş	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1 Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	20-24 arası	22	3.27	155.39	4	12.997	.011*
	25-29 arası	94	3.67	188.43			
	30-34 arası	85	3.07	143.84			
	35-39 arası	43	3.23	155.92			
	40 ve üzeri	93	3.58	181.63			
2 Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	20-24 arası	22	3.64	184.98	4	9.881	.042*
	25-29 arası	94	3.57	181.39			
	30-34 arası	85	3.12	147.63			
	35-39 arası	43	3.14	150.50			
	40 ve üzeri	93	3.56	180.78			
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	20-24 arası	22	3.64	234.95	4	23.393	.000*
	25-29 arası	94	3.09	188.43			
	30-34 arası	85	2.48	141.14			
	35-39 arası	43	2.63	151.49			
	40 ve üzeri	93	2.82	167.33			
5 Basit ritim kalıplarını çalabilirim	20-24 arası	22	3.59	197.66	4	13.493	.009*
	25-29 arası	94	3.51	193.03			
	30-34 arası	85	3.05	157.86			
	35-39 arası	43	2.81	142.38			
	40 ve üzeri	93	3.08	160.42			

Tablo 20. (Devamı)

7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabiliyorum.	20-24 arası	22	3.95	230.11	4	21.031	.000*
		25-29 arası	94	3.45	189.24			
		30-34 arası	85	2.95	149.70			
		35-39 arası	43	2.88	141.08			
		40 ve üzeri	93	3.16	164.63			
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabiliyorum.	20-24 arası	22	3.73	180.95	4	11.291	.023*
		25-29 arası	94	3.71	190.48			
		30-34 arası	85	3.34	152.99			
		35-39 arası	43	3.65	180.40			
		40 ve üzeri	93	3.32	153.82			
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	20-24 arası	22	2.77	176.41	4	10.428	.034*
		25-29 arası	94	2.97	190.18			
		30-34 arası	85	2.58	159.04			
		35-39 arası	43	2.37	138.05			
		40 ve üzeri	93	2.71	169.26			
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	20-24 arası	22	3.73	181.57	4	12.513	.014*
		25-29 arası	94	3.83	193.53			
		30-34 arası	85	3.51	166.94			
		35-39 arası	43	3.35	150.23			
		40 ve üzeri	93	3.38	151.80			
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabiliyorum.	20-24 arası	22	2.55	168.30	4	10.332	.035*
		25-29 arası	94	2.83	191.63			
		30-34 arası	85	2.41	157.52			
		35-39 arası	43	2.26	141.74			
		40 ve üzeri	93	2.55	169.39			
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	20-24 arası	22	4.23	172.14	4	10.343	.035*
		25-29 arası	94	4.23	181.43			
		30-34 arası	85	4.09	168.84			
		35-39 arası	43	4.23	189.51			
		40 ve üzeri	93	3.89	146.35			
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim	20-24 arası	22	2.64	185.30	4	22.399	.000*
		25-29 arası	94	2.87	203.35			
		30-34 arası	85	2.39	166.09			
		35-39 arası	43	2.12	146.90			
		40 ve üzeri	93	2.08	143.30			
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	20-24 arası	22	2.32	181.30	4	12.337	.015*
		25-29 arası	94	2.52	195.29			
		30-34 arası	85	2.11	161.28			
		35-39 arası	43	2.12	159.90			
		40 ve üzeri	93	1.98	150.78			
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	20-24 arası	22	3.95	178.89	4	14.673	.005*
		25-29 arası	94	4.00	192.52			
		30-34 arası	85	3.73	161.38			
		35-39 arası	43	3.86	178.30			
		40 ve üzeri	93	3.59	145.55			
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	20-24 arası	22	2.73	191.00	4	10.853	.028*
		25-29 arası	94	2.72	192.31			

Tablo 20. (Devamı)

		30-34 arası	85	2.28	158.21			
		35-39 arası	43	2.19	150.17			
		40 ve üzeri	93	2.26	158.80			
		20-24 arası	22	3.1955	184.61			
		25-29 arası	94	3.2564	192.52			
1.	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	30-34 arası	85	2.8106	147.13	4	13.046	.011*
Faktör		35-39 arası	43	2.8326	145.14			
		40 ve üzeri	93	3.0613	172.55			
		20-24 arası	22	3.5818	196.43			
		25-29 arası	94	3.4340	186.11			
3.	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	30-34 arası	85	3.1035	145.15	4	11.258	.024*
Faktör		35-39 arası	43	3.1721	152.97			
		40 ve üzeri	93	3.3032	174.44			
		20-24 arası	22	2.8364	164.73			
		25-29 arası	94	3.1000	197.19			
4.	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	30-34 arası	85	2.7529	157.88	4	11.839	.019*
Faktör		35-39 arası	43	2.6884	146.55			
		40 ve üzeri	93	2.7935	162.06			
		20-24 arası	22	2.5606	188.36			
		25-29 arası	94	2.7057	198.62			
5.	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	30-34 arası	85	2.2588	160.73	4	15.370	.004*
Faktör		35-39 arası	43	2.1395	151.00			
		40 ve üzeri	93	2.1039	150.37			
		20-24 arası	22	3.2486	187.18			
		25-29 arası	94	3.3098	197.48			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		30-34 arası	85	2.9607	150.35	4	14.016	.007*
		35-39 arası	43	2.9906	150.49			
		40 ve üzeri	93	3.0336	161.52			

Tablo 20’de, sınıf öğretmenlerinin yaş değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2_4=14.016$, $p=.007<.05$), madde bazında ölçek maddelerinden 1, 2, 4, 5, 7, 13, 16, 19, 20, 21, 26, 27, 28 ve 29. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) ve faktör bazında ise “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (1. Faktör) ($\chi^2_4=13.046$, $p=.011<.05$), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) ($\chi^2_4=11.258$, $p=.024<.05$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) ($\chi^2_4=11.839$, $p=.019<.05$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($\chi^2_4=15.370$, $p=.004<.05$) faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (madde 1) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 30-34 yaş arası sınıf

öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{30-34}=143.84$, $\bar{x}=3.07$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{25-29}=188.43$, $\bar{x}=3.67$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=181.63$, $\bar{x}=3.58$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{30-34}=147.63$, $\bar{x}=3.12$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=150.50$, $\bar{x}=3.14$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=184.98$, $\bar{x}=3.64$), 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{25-29}=181.39$, $\bar{x}=3.57$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=180.78$, $\bar{x}=3.56$) ait olduğu, “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{30-34}=141.14$, $\bar{x}=2.48$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{20-24}=234.95$, $\bar{x}=3.64$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{35-39}=142.38$, $\bar{x}=2.81$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=197.66$, $\bar{x}=3.59$) ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=193.03$, $\bar{x}=3.51$) ait olduğu, “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{35-39}=141.08$, $\bar{x}=2.88$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{20-24}=230.11$, $\bar{x}=3.95$) ait olduğu, “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{30-34}=152.99$, $\bar{x}=3.34$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=153.82$, $\bar{x}=3.32$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=180.95$, $\bar{x}=3.73$), 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{25-29}=190.48$, $\bar{x}=3.71$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=180.40$, $\bar{x}=3.65$) ait olduğu, “Şarkılarda kullanılan terimleri

çalgıda doğru uygulamam” (*madde 16*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=138.05$, $\bar{x}=2.37$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=190.18$, $\bar{x}=2.97$) ait olduğu, “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{35-39}=150.23$, $\bar{x}=3.35$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=151.80$, $\bar{x}=3.38$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=193.53$, $\bar{x}=3.83$) ait olduğu, “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=141.74$, $\bar{x}=2.26$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=191.63$, $\bar{x}=2.83$) ait olduğu, “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=146.35$, $\bar{x}=3.89$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=172.14$, $\bar{x}=4.23$), 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{25-29}=181.43$, $\bar{x}=4.23$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=189.51$, $\bar{x}=4.23$) ait olduğu, “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{35-39}=146.90$, $\bar{x}=2.12$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=143.30$, $\bar{x}=2.08$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=203.35$, $\bar{x}=2.87$) ait olduğu, “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=150.78$, $\bar{x}=1.98$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=195.29$, $\bar{x}=2.52$) ait olduğu, “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenleri

ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=145.55$, $\bar{x}=3.59$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=192.52$, $\bar{x}=4.00$) ait olduğu ve “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=145.55$, $\bar{x}=3.59$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=191.00$, $\bar{x}=2.73$) ile 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=192.31$, $\bar{x}=2.72$) ait olduğu görülmektedir.

Faktör bazında “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (*1. Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{30-34}=147.13$, $\bar{x}=2.8106$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=145.14$, $\bar{x}=2.8326$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=192.52$, $\bar{x}=3.2564$) ait olduğu, “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (*3. Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{30-34}=145.15$, $\bar{x}=3.1035$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=152.97$, $\bar{x}=3.1721$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{20-24}=196.43$, $\bar{x}=3.5818$) ait olduğu, “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (*4. Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=146.55$, $\bar{x}=2.6884$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=197.19$, $\bar{x}=3.1000$) ait olduğu, “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (*5. Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 35-39 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{35-39}=151.00$, $\bar{x}=2.1395$) ve 40 ve üzeri yaş sınıf öğretmenlerine ($SO_{40 \text{ ve üzeri}}=150.37$, $\bar{x}=2.1039$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=188.36$, $\bar{x}=2.5606$) ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=198.62$, $\bar{x}=2.7057$) ait olduğu görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin genel müzik okuryazarlık düzeylerinin ortalamaları ve sıra ortalamaları incelendiğinde ise, 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{30-34}=150.35$, $\bar{x}=2.9607$) ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{35-39}=150.49$, $\bar{x}=2.9906$) ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 yaş arası sınıf öğretmenleri ($SO_{20-24}=187.18$, $\bar{x}=3.2486$) ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ($SO_{25-29}=197.48$, $\bar{x}=3.3098$) ait olduğu görülmektedir.

Tablo 21

Çalışılan İl Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	İl	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1	Ağrı	34	3.50	173.90	3	9.685	.021*
	Ardahan	27	3.41	173.52			
	Iğdır	133	3.20	149.82			
	Kars	143	3.59	184.83			
2	Ağrı	34	3.59	182.49	3	9.214	.027*
	Ardahan	27	3.33	167.33			
	Iğdır	133	3.20	150.55			
	Kars	143	3.57	183.27			
23	Ağrı	34	3.29	181.88	3	10.431	.015*
	Ardahan	27	2.96	155.13			
	Iğdır	133	2.97	151.20			
	Kars	143	3.34	185.11			
1. Faktör	Ağrı	34	3.1147	180.12	3	4.080	.253
	Ardahan	27	3.1667	183.52			
	Iğdır	133	2.9023	156.02			
	Kars	143	3.1077	175.69			
2. Faktör	Ağrı	34	3.6471	197.49	3	6.942	.074
	Ardahan	27	3.4486	168.28			
	Iğdır	133	3.3350	153.91			
	Kars	143	3.5299	176.40			
3. Faktör	Ağrı	34	3.4588	187.41	3	3.943	.268
	Ardahan	27	3.3926	183.35			
	Iğdır	133	3.1654	157.33			
	Kars	143	3.3483	172.76			
4. Faktör	Ağrı	34	2.8882	173.09	3	2.379	.498
	Ardahan	27	2.9556	179.00			
	Iğdır	133	2.7383	159.01			
	Kars	143	2.9441	175.43			
5. Faktör	Ağrı	34	2.2059	156.81	3	1.533	.675
	Ardahan	27	2.5432	187.09			
	Iğdır	133	2.2957	167.61			
	Kars	143	2.3869	169.78			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama	Ağrı	34	3.1976	186.71	3	4.203	.240
	Ardahan	27	3.1898	181.81			
	Iğdır	133	2.9826	156.41			
	Kars	143	3.1709	174.08			

Tablo 21'e, sınıf öğretmenlerinin çalışılan il değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, ölçek maddelerinden 1, 2 ve 23. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$), müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında ($\chi^2_3=4.203$, $p=.240>.05$) ve faktör bazında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı ($p>.05$) görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde Iğdır ilinde çalışan sınıf öğretmenleri ile diğer illerde çalışan sınıf öğretmenleri arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin Iğdır ilinde çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Iğdır}=149.82$, $\bar{x}=3.20$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise Kars ilinde çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Kars}=184.83$, $\bar{x}=3.59$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde Iğdır ilinde çalışan sınıf öğretmenleri ile diğer illerde çalışan sınıf öğretmenleri arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin Iğdır ilinde çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Iğdır}=150.55$, $\bar{x}=3.20$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise Ağrı ilinde çalışan sınıf öğretmenleri ile ($SO_{Ağrı}=182.49$, $\bar{x}=3.59$) Kars ilinde çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Kars}=183.27$, $\bar{x}=3.57$) ve “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 3*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde Ardahan ve Iğdır ilinde çalışan sınıf öğretmenleri ile diğer illerde çalışan sınıf öğretmenleri arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin Ardahan ilinde ($SO_{Ardahan}=155.13$, $\bar{x}=2.96$) ve Iğdır ilinde ($SO_{Iğdır}=151.20$, $\bar{x}=2.97$) çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise Kars ilinde çalışan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Kars}=185.11$, $\bar{x}=3.34$) görülmektedir.

Tablo 22

Kıdem Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Kıdem	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	1-4 yıl arası	102	3.23	199.69	3	15.896	.001*
	5-9 yıl arası	92	2.60	150.64			
	10-14 yıl arası	34	2.65	153.06			
	15 yıl ve üzeri	109	2.73	160.76			
5 Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	1-4 yıl arası	102	3.55	195.41	3	11.772	.008*
	5-9 yıl arası	92	3.08	160.81			
	10-14 yıl arası	34	3.09	160.62			
	15 yıl ve üzeri	109	2.98	153.81			
7 Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	1-4 yıl arası	102	3.51	193.26	3	9.882	.020*
	5-9 yıl arası	92	3.10	162.08			
	10-14 yıl arası	34	3.06	157.66			
	15 yıl ve üzeri	109	3.06	155.68			

Tablo 22. (Devamı)

11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	1-4 yıl arası	102	3.60	186.89	3	8.878	.031*
		5-9 yıl arası	92	3.15	148.72			
		10-14 yıl arası	34	3.26	158.24			
		15 yıl ve üzeri	109	3.41	172.74			
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	1-4 yıl arası	102	3.76	191.93	3	10.567	.014*
		5-9 yıl arası	92	3.29	151.89			
		10-14 yıl arası	34	3.62	173.75			
		15 yıl ve üzeri	109	3.40	160.50			
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	1-4 yıl arası	102	2.96	189.71	3	8.282	.041*
		5-9 yıl arası	92	2.65	165.05			
		10-14 yıl arası	34	2.44	143.97			
		15 yıl ve üzeri	109	2.61	160.76			
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	1-4 yıl arası	102	3.12	190.46	3	7.868	.049*
		5-9 yıl arası	92	2.78	162.97			
		10-14 yıl arası	34	2.71	152.72			
		15 yıl ve üzeri	109	2.75	159.09			
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	1-4 yıl arası	102	3.81	191.71	3	10.641	.014*
		5-9 yıl arası	92	3.48	164.90			
		10-14 yıl arası	34	3.59	168.18			
		15 yıl ve üzeri	109	3.37	151.47			
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	1-4 yıl arası	102	3.61	186.24	3	8.293	.040*
		5-9 yıl arası	92	3.46	172.24			
		10-14 yıl arası	34	3.44	169.46			
		15 yıl ve üzeri	109	3.23	149.99			
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim	1-4 yıl arası	102	3.00	212.66	3	33.001	.000*
		5-9 yıl arası	92	2.24	155.21			
		10-14 yıl arası	34	2.32	162.94			
		15 yıl ve üzeri	109	2.06	141.67			
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	1-4 yıl arası	102	2.66	207.26	3	24.863	.000*
		5-9 yıl arası	92	2.05	156.29			
		10-14 yıl arası	34	1.94	145.66			
		15 yıl ve üzeri	109	1.98	151.20			
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	1-4 yıl arası	102	4.06	195.95	3	14.421	.002*
		5-9 yıl arası	92	3.68	160.07			
		10-14 yıl arası	34	3.79	165.65			
		15 yıl ve üzeri	109	3.65	152.36			
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	1-4 yıl arası	102	2.89	203.86	3	20.070	.000*
		5-9 yıl arası	92	2.23	155.45			
		10-14 yıl arası	34	2.18	149.88			
		15 yıl ve üzeri	109	2.20	153.78			
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	1-4 yıl arası	102	3.82	193.79	3	12.452	.006*
		5-9 yıl arası	92	3.47	161.55			
		10-14 yıl arası	34	3.59	172.51			
		15 yıl ve üzeri	109	3.33	151.00			
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	1-4 yıl arası	102	3.21	188.91	3	9.225	.026*
		5-9 yıl arası	92	2.98	172.80			
		10-14 yıl arası	34	2.79	155.29			
		15 yıl ve üzeri	109	2.73	151.44			

Tablo 22. (Devamı)

2. Şarkılarda Yöntem-Teknik Faktör Bilgisi ve Kullanma Becerisi	1-4 yıl arası	102	3.6580	195.08	3	11.062	.011*
	5-9 yıl arası	92	3.3865	158.86			
	10-14 yıl arası	34	3.4902	167.53			
	15 yıl ve üzeri	109	3.3221	153.61			
3. Müziksel Algı ve Sesini Faktör Kullanma Becerisi	1-4 yıl arası	102	3.4922	189.92	3	8.423	.038*
	5-9 yıl arası	92	3.1261	151.42			
	10-14 yıl arası	34	3.2235	155.29			
	15 yıl ve üzeri	109	3.2624	168.53			
4. Eğitsel Müzik Dağarcığına Faktör Yönelik Bilgi	1-4 yıl arası	102	3.0843	192.74	3	9.911	.019*
	5-9 yıl arası	92	2.8043	167.12			
	10-14 yıl arası	34	2.7412	150.38			
	15 yıl ve üzeri	109	2.7284	154.18			
5. Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Faktör Çalgıları Uygulama Becerisi	1-4 yıl arası	102	2.8497	211.06	3	28.014	.000*
	5-9 yıl arası	92	2.1739	153.05			
	10-14 yıl arası	34	2.1471	152.78			
	15 yıl ve üzeri	109	2.0795	148.16			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama	1-4 yıl arası	102	3.3315	198.43	3	13.536	.004*
	5-9 yıl arası	92	2.9942	157.36			
	10-14 yıl arası	34	3.0138	149.59			
	15 yıl ve üzeri	109	3.0020	157.34			

Tablo 22'ye, sınıf öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($\chi^2_3=13.536$, $p=.004<.05$), madde bazında ölçek maddelerinden 4, 5, 7, 11, 13, 16, 17, 19, 24, 26, 27, 28, 29, 30 ve 32. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) ve faktör bazında ise “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (2. Faktör) ($\chi^2_3=11.062$, $p=.011<.05$), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) ($\chi^2_3=8.423$, $p=.038<.05$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) ($\chi^2_3=9.911$, $p=.019<.05$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($\chi^2_3=28.014$, $p=.000<.05$) faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (madde 4) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{5-9 \text{ yıl}}=150.64$, $\bar{x}=2.60$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=199.69$, $\bar{x}=3.23$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (madde 5) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf

öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=153.81$, $\bar{x}=2.98$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=195.41$, $\bar{x}=3.55$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=157.66$, $\bar{x}=3.06$) ve 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=155.68$, $\bar{x}=3.06$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=193.26$, $\bar{x}=3.51$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{5-9 \text{ yıl}}=148.72$, $\bar{x}=3.15$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=186.89$, $\bar{x}=3.60$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{5-9 \text{ yıl}}=151.89$, $\bar{x}=3.29$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=191.93$, $\bar{x}=3.76$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulamam” (*madde 16*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=143.97$, $\bar{x}=2.44$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=189.71$, $\bar{x}=2.96$), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulamam” (*madde 17*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=152.72$, $\bar{x}=2.71$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=190.46$, $\bar{x}=3.12$), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf

öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{5-9 \text{ yıl}}=164.90$, $\bar{x}=3.48$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=191.71$, $\bar{x}=3.81$), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=149.99$, $\bar{x}=3.23$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=186.24$, $\bar{x}=3.61$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=141.67$, $\bar{x}=2.06$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=212.66$, $\bar{x}=3.00$), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=145.66$, $\bar{x}=1.94$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=207.26$, $\bar{x}=2.66$), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=152.36$, $\bar{x}=3.65$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=195.95$, $\bar{x}=4.06$), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{10-14 \text{ yıl}}=149.88$, $\bar{x}=2.18$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=203.86$, $\bar{x}=2.89$), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=151.00$, $\bar{x}=3.33$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası

kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=193.79$, $\bar{x}=3.82$), “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=151.44$, $\bar{x}=2.73$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=188.91$, $\bar{x}=3.21$) görülmektedir.

Faktör bazında “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (2. *Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=153.61$, $\bar{x}=3.3221$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=195.08$, $\bar{x}=3.6580$), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. *Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{5-9 \text{ yıl}}=151.42$, $\bar{x}=3.1261$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=189.92$, $\bar{x}=3.4922$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. *Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=154.18$, $\bar{x}=2.7284$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=192.74$, $\bar{x}=3.0843$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. *Faktör*) faktöründe ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{15 \text{ yıl ve üzeri}}=148.16$, $\bar{x}=2.0795$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{1-4 \text{ yıl}}=211.06$, $\bar{x}=2.8497$) görülmektedir.

Sınıf öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre genel müzik okuryazarlık düzeylerinin ortalamaları ve sıra ortalamaları incelendiğinde ise, 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri (SO_{5-9

yıl=157.36, $\bar{x}$ =2.9942) ve 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu (SO₁₅ yıl ve üzeri=157.34, $\bar{x}$ =3.0020), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu (SO₁₋₄ yıl=198.43, $\bar{x}$ =3.3315) görülmektedir.

Tablo 23

Lisans Eğitiminde Alınan Müzik Eğitimi Dönem Sayısı Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Dönem Sayısı	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1	1 Dönem	79	3.27	156.94	3	9.302	.026*
	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	2 Dönem	3.48	173.88			
	2 Dönem üstü	5	4.60	264.20			
	Hiç almayan	21	2.95	137.83			
2	1 Dönem	79	3.29	158.72	3	8.612	.035*
	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	2 Dönem	3.45	172.55			
	2 Dönem üstü	5	4.60	270.30			
	Hiç almayan	21	3.05	144.31			
1. Faktör	1 Dönem	79	3.0152	164.04	3	4.995	.172
	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	2 Dönem	3.0267	168.98			
	2 Dönem üstü	5	4.0000	264.00			
	Hiç almayan	21	2.9238	165.31			
2. Faktör	1 Dönem	79	3.4430	166.37	3	1.981	.576
	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	2 Dönem	3.4761	169.55			
	2 Dönem üstü	5	4.0000	225.80			
	Hiç almayan	21	3.1905	159.24			
3. Faktör	1 Dönem	79	3.1924	154.03	3	6.259	.100
	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	2 Dönem	3.2983	170.20			
	2 Dönem üstü	5	3.9200	243.10			
	Hiç almayan	21	3.4286	194.40			
4. Faktör	1 Dönem	79	2.8329	166.56	3	1.892	.595
	Eğitsel Müzik Dağılımına Yönelik Bilgi	2 Dönem	2.8483	167.98			
	2 Dönem üstü	5	3.6000	225.80			
	Hiç almayan	21	2.8857	175.95			
5. Faktör	1 Dönem	79	2.4051	174.13	3	2.631	.452
	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	2 Dönem	2.3348	168.63			
	2 Dönem üstü	5	2.8000	211.20			
	Hiç almayan	21	2.1270	143.71			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama	1 Dönem	79	3.0775	163.92	3	2.637	.451
	2 Dönem	232	3.1028	169.51			
	2 Dönem üstü	5	3.8125	236.50			
	Hiç almayan	21	2.9970	166.36			

Tablo 23'te, sınıf öğretmenlerinin lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı değişkenine göre müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı ($\chi^2_3=2.637$, $p=.451>.05$), faktör bazında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark bulunmadığı ($p>.05$), madde

bazında ise, ölçek maddelerinden 1 ve 2. maddelerde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($p<.05$) görülmektedir.

Farklılık gösteren maddelerden “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde lisans eğitiminde 2 dönem üstü müzik eğitimi alan sınıf öğretmenleri ile diğer sınıf öğretmenleri arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin lisans eğitiminde hiç müzik eğitimi almayan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Hiç}=137.83$, $\bar{x}=2.95$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise lisans eğitiminde 2 dönem üstü müzik eğitimi alan sınıf öğretmenlerine ait olduğu (SO_2 dönem üstü=264.20, $\bar{x}=4.60$) ve “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) maddesinde ortalamalar ve sıra ortalamaları incelendiğinde lisans eğitiminde 2 dönem üstü müzik eğitimi alan sınıf öğretmenleri ile diğer sınıf öğretmenleri arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin lisans eğitiminde hiç müzik eğitimi almayan sınıf öğretmenlerine ait olduğu ($SO_{Hiç}=144.31$, $\bar{x}=3.05$), en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise lisans eğitiminde 2 dönem üstü müzik eğitimi alan sınıf öğretmenlerine ait olduğu (SO_2 dönem üstü=270.30, $\bar{x}=4.60$) görülmektedir.

Tablo 24

Alınan Müzik Dersinin Yeterliliği Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Dersinin Yeterliliği	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1 Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Yeterli	63	4.06	219.86	13851.00	5427.000	.000*
	Yeterli değil	274	3.26	157.31	43102.00		
2 Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Yeterli	63	3.97	215.54	13579.00	5699.000	.000*
	Yeterli değil	274	3.27	158.30	43374.00		
3 Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	Yeterli	63	3.83	213.60	13457.00	5821.000	.000*
	Yeterli değil	274	3.19	158.74	43496.00		
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Yeterli	63	3.40	212.42	13382.50	5895.500	.000*
	Yeterli değil	274	2.71	159.02	43570.50		
5 Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Yeterli	63	3.84	219.96	13857.50	5420.500	.000*
	Yeterli değil	274	3.04	157.28	43095.50		
6 Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Yeterli	63	3.29	216.92	13666.00	5612.000	.000*
	Yeterli değil	274	2.59	157.98	43287.00		
7 Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Yeterli	63	3.75	214.51	13514.00	5764.000	.000*
	Yeterli değil	274	3.08	158.54	43439.00		
8 Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Yeterli	63	3.83	208.52	13137.00	6141.000	.000*
	Yeterli değil	274	3.27	159.91	43816.00		
9 Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	Yeterli	63	3.78	210.91	13287.50	5990.500	.000*
	Yeterli değil	274	3.19	159.36	43665.50		
10 Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Yeterli	63	3.48	192.35	12118.00	7160.000	.028*
	Yeterli değil	274	3.13	163.63	44835.00		
11 Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Yeterli	63	3.62	191.49	12064.00	7214.000	.032*
	Yeterli değil	274	3.33	163.83	44889.00		
12 Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Yeterli	63	3.24	214.21	13495.50	5782.500	.000*
	Yeterli değil	274	2.55	158.60	43457.50		

Tablo 24. (Devamı)

13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Yeterli	63	3.89	201.87	12718.00	6560.000	.002*
		Yeterli değil	274	3.42	161.44	44235.00		
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Yeterli	63	3.62	206.79	13028.00	6250.000	.000*
		Yeterli değil	274	3.12	160.31	43925.00		
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Yeterli	63	3.68	212.35	13378.00	5900.000	.000*
		Yeterli değil	274	3.08	159.03	43575.00		
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Yeterli	63	3.37	222.39	14010.50	5267.500	.000*
		Yeterli değil	274	2.56	156.72	42942.50		
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	Yeterli	63	3.63	234.76	14790.00	4488.000	.000*
		Yeterli değil	274	2.69	153.88	42163.00		
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Yeterli	63	3.06	225.38	14199.00	5079.000	.000*
		Yeterli değil	274	2.18	156.04	42754.00		
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Yeterli	63	4.14	223.23	14063.50	5214.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.42	156.53	42889.50		
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Yeterli	63	3.08	213.08	13424.00	5854.000	.000*
		Yeterli değil	274	2.43	158.86	43529.00		
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Yeterli	63	4.32	191.12	12040.50	7237.500	.027*
		Yeterli değil	274	4.05	163.91	44912.50		
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Yeterli	63	3.81	228.48	14394.50	4883.5000	.000*
		Yeterli değil	274	3.01	155.32	42558.50		
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Yeterli	63	3.76	226.06	14241.50	5036.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.02	155.88	42711.50		
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Yeterli	63	3.97	223.43	14076.00	5202.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.30	156.49	42877.00		
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	Yeterli	63	3.60	206.35	13000.00	6278.000	.000*
		Yeterli değil	274	3.12	160.41	43953.00		
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Yeterli	63	2.81	197.09	12416.50	6861.500	.009*
		Yeterli değil	274	2.33	162.54	44536.50		
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Yeterli	63	2.59	198.00	12474.00	6804.000	.006*
		Yeterli değil	274	2.11	162.33	44479.00		
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Yeterli	63	2.73	191.25	12049.00	7229.000	.038*
		Yeterli değil	274	2.34	163.88	44904.00		
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Yeterli	63	3.94	205.79	12964.50	6313.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.45	160.54	43988.50		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Yeterli	63	3.43	218.03	13736.00	5542.000	.000*
		Yeterli değil	274	2.76	157.73	43217.00		
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	Yeterli	63	3.48	213.67	13461.50	5816.500	.000*
		Yeterli değil	274	2.83	158.73	43491.50		
1. Faktör	Çocuk şarkılarında geçen terimleri tanıma ve uygulama becerisi	Yeterli	63	3.6302	234.47	14771.50	4506.500	.000*
		Yeterli değil	274	2.8945	153.95	42181.50		
2. Faktör	Şarkılarda yöntem-teknik bilgisi ve kullanma becerisi	Yeterli	63	3.8765	225.74	14221.50	5056.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.3621	155.95	42731.50		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Yeterli	63	3.6889	213.93	13477.50	5800.500	.000*
		Yeterli değil	274	3.1993	158.67	43475.50		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Yeterli	63	3.4381	234.25	14758.00	4520.000	.000*
		Yeterli değil	274	2.7248	154.00	42195.00		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Yeterli	63	2.7090	196.60	12385.50	6892.500	.012*
		Yeterli değil	274	2.2616	162.66	44567.50		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Yeterli	63	3.5923	234.29	14760.50	4517.500	.000*
		Yeterli değil	274	2.9878	153.99	42192.50		

Tablo 24'e göre, alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen 63 kişi ve alınan müzik dersinin yeterli olmadığını düşünen 274 kişiden oluşan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=4517.500$, $p=.000<.05$), madde ve faktör bazında ise müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinden 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12,

13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 29, 30, 31 ve 32. maddelerde ve (1. *Faktör*) Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi faktörü, (2. *Faktör*) Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi faktörü, (3. *Faktör*) Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi faktörü, Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi faktörü (4. *Faktör*) ve Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi faktöründe (5. *Faktör*) istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) ($SO_{Yeterli}=219.86$, $\bar{x}=4.06$, $ST_{Yeterli}=13851.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=157.31$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43102.00$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) ($SO_{Yeterli}=215.54$, $\bar{x}=3.97$, $ST_{Yeterli}=13579.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.30$, $\bar{x}=3.27$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43374.00$), “Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim” (*madde 3*) ($SO_{Yeterli}=213.60$, $\bar{x}=3.83$, $ST_{Yeterli}=13457.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.74$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43496.00$), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*) ($SO_{Yeterli}=212.42$, $\bar{x}=3.40$, $ST_{Yeterli}=13382.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=159.02$, $\bar{x}=2.71$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43570.50$), “Basit ritim kalıpları çalabilirim” (*madde 5*) ($SO_{Yeterli}=219.96$, $\bar{x}=3.84$, $ST_{Yeterli}=13857.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=157.28$, $\bar{x}=2.71$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43509.50$), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*) ($SO_{Yeterli}=216.92$, $\bar{x}=3.29$, $ST_{Yeterli}=13666.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=157.98$, $\bar{x}=2.59$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43287.00$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) ($SO_{Yeterli}=214.51$, $\bar{x}=3.75$, $ST_{Yeterli}=13514.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.54$, $\bar{x}=3.08$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43439.00$), “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 8*) ($SO_{Yeterli}=208.52$, $\bar{x}=3.83$, $ST_{Yeterli}=13137.00$ ve $SO_{Yeterli\ De\tilde{g}il}=159.91$, $\bar{x}=3.27$, $ST_{Yeterli\ De\tilde{g}il}=43816.00$), “Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim” (*madde 9*) ($SO_{Yeterli}=210.91$, $\bar{x}=3.78$, $ST_{Yeterli}=13287.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=159.36$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43665.50$), “Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*) ($SO_{Yeterli}=192.35$, $\bar{x}=3.48$, $ST_{Yeterli}=12118.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=163.63$, $\bar{x}=3.13$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44835.00$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*) ($SO_{Yeterli}=191.49$, $\bar{x}=3.62$, $ST_{Yeterli}=12064.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=163.83$, $\bar{x}=3.33$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44889.00$), “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim” (*madde 12*) ($SO_{Yeterli}=214.21$, $\bar{x}=3.24$, $ST_{Yeterli}=13495.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.60$, $\bar{x}=2.55$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43457.50$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) ($SO_{Yeterli}=201.87$, $\bar{x}=3.89$, $ST_{Yeterli}=12718.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=161.44$, $\bar{x}=3.42$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44235.00$), “Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*) ($SO_{Yeterli}=206.79$, $\bar{x}=3.62$, $ST_{Yeterli}=13028.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=160.31$, $\bar{x}=3.12$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43925.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*)

$SO_{Yeterli}=212.35$, $\bar{x}=3.68$, $ST_{Yeterli}=13378.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=159.03$, $\bar{x}=3.08$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43575.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulam” (*madde 16*) $SO_{Yeterli}=222.39$, $\bar{x}=3.37$, $ST_{Yeterli}=14010.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=156.72$, $\bar{x}=2.56$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42942.50$), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulam” (*madde 17*) $SO_{Yeterli}=234.76$, $\bar{x}=3.63$, $ST_{Yeterli}=14790.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=153.88$, $\bar{x}=2.69$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42163.00$), “Ses eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*) $SO_{Yeterli}=225.38$, $\bar{x}=3.06$, $ST_{Yeterli}=14199.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=156.04$, $\bar{x}=2.18$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42754.00$), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*) $SO_{Yeterli}=223.23$, $\bar{x}=4.14$, $ST_{Yeterli}=14063.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=156.53$, $\bar{x}=3.42$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42889.50$), “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) $SO_{Yeterli}=213.08$, $\bar{x}=3.08$, $ST_{Yeterli}=13424.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.86$, $\bar{x}=2.43$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43529.00$), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*) $SO_{Yeterli}=191.12$, $\bar{x}=4.32$, $ST_{Yeterli}=12040.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=163.91$, $\bar{x}=4.05$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44912.50$), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*) $SO_{Yeterli}=228.48$, $\bar{x}=3.81$, $ST_{Yeterli}=14394.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=155.32$, $\bar{x}=3.01$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42558.50$), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*) $SO_{Yeterli}=226.06$, $\bar{x}=3.76$, $ST_{Yeterli}=14241.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=155.88$, $\bar{x}=3.02$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42711.50$), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*) $SO_{Yeterli}=223.43$, $\bar{x}=3.97$, $ST_{Yeterli}=14076.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=156.49$, $\bar{x}=3.30$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42877.00$), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim” (*madde 25*) $SO_{Yeterli}=206.35$, $\bar{x}=3.60$, $ST_{Yeterli}=13000.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=160.41$, $\bar{x}=3.12$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43953.00$), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) $SO_{Yeterli}=197.09$, $\bar{x}=2.81$, $ST_{Yeterli}=12416.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=162.54$, $\bar{x}=2.33$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44536.50$), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) $SO_{Yeterli}=198.00$, $\bar{x}=2.59$, $ST_{Yeterli}=12474.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=162.33$, $\bar{x}=2.11$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44479.00$), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) $SO_{Yeterli}=191.25$, $\bar{x}=2.73$, $ST_{Yeterli}=12049.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=163.88$, $\bar{x}=2.34$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44904.00$), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) $SO_{Yeterli}=205.79$, $\bar{x}=3.94$, $ST_{Yeterli}=12964.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=160.54$, $\bar{x}=3.45$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43988.50$), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) $SO_{Yeterli}=218.03$, $\bar{x}=3.43$, $ST_{Yeterli}=13736.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=157.73$, $\bar{x}=2.76$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43217.00$) ve “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) $SO_{Yeterli}=213.67$, $\bar{x}=3.48$, $ST_{Yeterli}=13461.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.73$, $\bar{x}=2.83$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43491.50$) maddelerinde ve “Çocuk şarkılarında geçen terimleri tanıma ve uygulama becerisi” (*1. Faktör*) ($SO_{Yeterli}=234.47$, $\bar{x}=3.6302$, $ST_{Yeterli}=14771.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=153.95$, $\bar{x}=2.8945$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42181.50$), “Şarkılarda yöntem-teknik bilgisi ve kullanma becerisi” (*2. Faktör*) ($SO_{Yeterli}=225.74$,

$\bar{x}=3.8765$, $ST_{Yeterli}=14221.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=155.95$, $\bar{x}=3.3621$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42731.50$), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) ($SO_{Yeterli}=213.93$, $\bar{x}=3.6889$, $ST_{Yeterli}=13477.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=158.67$, $\bar{x}=3.1993$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=43475.50$), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) ($SO_{Yeterli}=234.25$, $\bar{x}=3.4381$, $ST_{Yeterli}=14758.00$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=154.00$, $\bar{x}=2.7248$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=42195.00$) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) ($SO_{Yeterli}=196.60$, $\bar{x}=2.7090$, $ST_{Yeterli}=12385.50$ ve $SO_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=162.66$, $\bar{x}=2.2616$, $ST_{Yeterli\ de\tilde{g}il}=44567.50$) faktörlerinde lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen sınıf öğretmenlerinin ortalama ve sıra ortalaması puanlarının lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olmadığını düşünen sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu ve lisans eğitiminde alınan müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 25

Lisans Harici Müzik Eğitimi Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Eğitimi Alma	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Alan	68	3.91	209.57	14250.50	6387.500	.000*
		Almayan	269	3.29	158.75	42702.50		
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Alan	68	3.96	213.89	14544.50	6093.500	.000*
		Almayan	269	3.26	157.65	42408.50		
3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	Alan	68	3.75	206.55	14045.50	6592.500	.000*
		Almayan	269	3.19	159.51	42907.50		
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Alan	68	3.47	217.24	14772.00	5866.000	.000*
		Almayan	269	2.68	156.81	42181.00		
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Alan	68	3.82	218.20	14837.50	5800.500	.000*
		Almayan	269	3.03	156.56	42115.50		
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Alan	68	3.26	213.54	14520.50	6117.500	.000*
		Almayan	269	2.58	157.74	42432.50		
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Alan	68	3.81	218.04	14827.00	5811.000	.000*
		Almayan	269	3.05	156.60	42126.00		
8	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Alan	68	3.82	206.90	14069.00	6569.000	.000*
		Almayan	269	3.26	159.42	42884.00		
9	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Alan	68	3.84	216.43	14717.50	5920.500	.000*
		Almayan	269	3.16	157.01	42235.50		
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Alan	68	3.72	214.32	14574.00	6064.000	.000*
		Almayan	269	3.06	157.54	42379.00		
11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Alan	68	3.97	221.54	15064.50	5573.500	.000*
		Almayan	269	3.23	155.72	41888.50		
12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Alan	68	3.28	214.07	14557.00	6081.000	.000*
		Almayan	269	2.53	157.61	42396.00		
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Alan	68	3.87	204.89	13932.50	6705.500	.000*
		Almayan	269	3.41	159.93	43020.50		
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Alan	68	3.65	206.56	14046.00	6592.000	.000*
		Almayan	269	3.10	159.51	42907.00		

Tablo 25. (Devamı)

15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Alan	68	3.65	207.86	14134.50	6503.500	.000*
		Almayan	269	3.08	159.18	42818.50		
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Alan	68	3.29	216.49	14721.00	5917.000	.000*
		Almayan	269	2.56	157.00	42232.00		
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	Alan	68	3.37	210.65	14324.00	6314.000	.000*
		Almayan	269	2.74	158.47	42629.00		
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Alan	68	2.84	206.63	14051.00	6587.000	.000*
		Almayan	269	2.22	159.49	42902.00		
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Alan	68	3.76	189.83	12908.50	7729.500	.034*
		Almayan	269	3.50	163.73	44044.50		
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Alan	68	3.13	214.83	14608.50	6029.500	.000*
		Almayan	269	2.41	157.41	42344.50		
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Alan	68	4.35	198.34	13487.00	7151.000	.002*
		Almayan	269	4.04	161.58	43466.00		
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Alan	68	3.53	201.56	13706.00	6932.000	.001*
		Almayan	269	3.07	160.77	43247.00		
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Alan	68	3.49	199.66	13577.00	7061.000	.002*
		Almayan	269	3.08	161.25	43376.00		
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Alan	68	3.74	198.15	13474.00	7164.000	.004*
		Almayan	269	3.35	161.63	43479.00		
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	Alan	68	3.60	207.97	14142.00	6496.000	.000*
		Almayan	269	3.12	159.15	42811.00		
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Alan	68	3.03	213.40	14511.50	6126.500	.000*
		Almayan	269	2.26	157.78	42441.50		
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Alan	68	2.75	212.77	14468.50	6169.500	.000*
		Almayan	269	2.06	157.93	42484.50		
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Alan	68	4.15	207.25	14093.00	6545.000	.000*
		Almayan	269	3.71	159.33	42860.00		
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Alan	68	3.13	221.94	15092.00	5546.000	.000*
		Almayan	269	2.23	155.62	41861.00		
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Alan	68	3.94	206.04	14010.50	6627.500	.000*
		Almayan	269	3.44	159.64	42942.50		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Alan	68	3.34	207.38	14102.00	6536.000	.000*
		Almayan	269	2.77	159.30	42851.00		
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	Alan	68	3.35	202.12	13744.00	6894.000	.001*
		Almayan	269	2.85	160.63	43209.00		
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Alan	68	3.5765	224.82	15287.50	5350.500	.000*
		Almayan	269	2.8944	154.89	41665.50		
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Alan	68	3.8121	216.25	14705.00	5933.000	.000*
		Almayan	269	3.3689	157.06	42248.00		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Alan	68	3.8324	229.78	15625.00	5013.000	.000*
		Almayan	269	3.1539	153.64	41328.00		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Alan	68	3.2853	214.22	14567.00	6071.000	.000*
		Almayan	269	2.7502	157.57	42386.00		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Alan	68	2.9706	219.89	14952.50	5685.500	.000*
		Almayan	269	2.1871	156.14	42000.50		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Alan	68	3.5804	228.88	15563.50	5074.500	.000*
		Almayan	269	2.9796	153.86	41389.50		

Tablo 25'e göre, 68 kişiden oluşan lisans harici müzik eğitimi alan sınıf öğretmenleri ve 269 kişiden oluşan lisans harici müzik eğitimi almayan sınıf öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=5074.500$, $p=.000<.05$), madde ve

faktör bazında müzik okuryazarlık ölçeği maddelerinin ve faktörlerin tümünde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) ($SO_{Alan}=209.57$, $\bar{x}=3.91$, $ST_{Alan}=14250.50$ ve $SO_{Almayan}=158.75$, $\bar{x}=3.29$, $ST_{Almayan}=42702.50$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) ($SO_{Alan}=213.89$, $\bar{x}=3.96$, $ST_{Alan}=14544.50$ ve $SO_{Almayan}=157.65$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Almayan}=42408.50$), “Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim” (*madde 3*) ($SO_{Alan}=206.55$, $\bar{x}=3.75$, $ST_{Alan}=14045.50$ ve $SO_{Almayan}=159.51$, $\bar{x}=3.19$, $ST_{Almayan}=42907.50$), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*) ($SO_{Alan}=217.24$, $\bar{x}=3.47$, $ST_{Alan}=14772.00$ ve $SO_{Almayan}=156.81$, $\bar{x}=2.68$, $ST_{Almayan}=42181.00$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*) ($SO_{Alan}=218.20$, $\bar{x}=3.82$, $ST_{Alan}=14837.50$ ve $SO_{Almayan}=156.56$, $\bar{x}=3.03$, $ST_{Almayan}=42115.50$), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*) ($SO_{Alan}=213.54$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Alan}=14520.50$ ve $SO_{Almayan}=157.74$, $\bar{x}=2.58$, $ST_{Almayan}=42432.50$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) ($SO_{Alan}=218.04$, $\bar{x}=3.81$, $ST_{Alan}=14827.00$ ve $SO_{Almayan}=156.60$, $\bar{x}=3.05$, $ST_{Almayan}=42126.00$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 8*) ($SO_{Alan}=206.90$, $\bar{x}=3.82$, $ST_{Alan}=14069.00$ ve $SO_{Almayan}=159.42$, $\bar{x}=3.26$, $ST_{Almayan}=42884.00$), “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 9*) ($SO_{Alan}=216.43$, $\bar{x}=3.84$, $ST_{Alan}=14717.50$ ve $SO_{Almayan}=157.01$, $\bar{x}=3.16$, $ST_{Almayan}=42235.50$), “Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*) ($SO_{Alan}=214.32$, $\bar{x}=3.72$, $ST_{Alan}=14574.00$ ve $SO_{Almayan}=157.54$, $\bar{x}=3.06$, $ST_{Almayan}=42379.00$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*) ($SO_{Alan}=221.54$, $\bar{x}=3.97$, $ST_{Alan}=15064.50$ ve $SO_{Almayan}=155.72$, $\bar{x}=3.23$, $ST_{Almayan}=41888.50$), “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim” (*madde 12*) ($SO_{Alan}=214.07$, $\bar{x}=3.28$, $ST_{Alan}=14557.00$ ve $SO_{Almayan}=157.61$, $\bar{x}=2.53$, $ST_{Almayan}=42396.00$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) ($SO_{Alan}=204.89$, $\bar{x}=3.87$, $ST_{Alan}=13932.50$ ve $SO_{Almayan}=159.93$, $\bar{x}=3.41$, $ST_{Almayan}=43020.50$), “Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*) ($SO_{Alan}=206.56$, $\bar{x}=3.65$, $ST_{Alan}=14046.00$ ve $SO_{Almayan}=159.51$, $\bar{x}=3.10$, $ST_{Almayan}=42907.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*) ($SO_{Alan}=207.86$, $\bar{x}=3.65$, $ST_{Alan}=14134.50$ ve $SO_{Almayan}=159.18$, $\bar{x}=3.08$, $ST_{Almayan}=42181.50$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım” (*madde 16*) ($SO_{Alan}=216.49$, $\bar{x}=3.29$, $ST_{Alan}=14721.00$ ve $SO_{Almayan}=157.00$, $\bar{x}=2.56$, $ST_{Almayan}=42232.00$), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım” (*madde 17*) ($SO_{Alan}=210.65$, $\bar{x}=3.37$, $ST_{Alan}=14324.00$ ve $SO_{Almayan}=158.47$, $\bar{x}=2.74$, $ST_{Almayan}=42629.00$), “Ses eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*) ($SO_{Alan}=206.63$, $\bar{x}=2.84$, $ST_{Alan}=14051.00$ ve $SO_{Almayan}=159.49$, $\bar{x}=2.22$,

ST_{Almayan}=42902.00), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*) (SO_{Alan}=189.93, $\bar{x}$ =3.76, ST_{Alan}=12908.50 ve SO_{Almayan}=163.73, $\bar{x}$ =3.50, ST_{Almayan}=44044.50), “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) (SO_{Alan}=214.83, $\bar{x}$ =3.13, ST_{Alan}=14608.50 ve SO_{Almayan}=157.41, $\bar{x}$ =2.41, ST_{Almayan}=42344.50), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*) (SO_{Alan}=198.34, $\bar{x}$ =4.35, ST_{Alan}=13487.00 ve SO_{Almayan}=161.58, $\bar{x}$ =4.04, ST_{Almayan}=43466.00), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*) (SO_{Alan}=201.56, $\bar{x}$ =3.53, ST_{Alan}=13706.00 ve SO_{Almayan}=160.77, $\bar{x}$ =3.07, ST_{Almayan}=43247.00), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*) (SO_{Alan}=199.66, $\bar{x}$ =3.49, ST_{Alan}=13577.00 ve SO_{Almayan}=161.25, $\bar{x}$ =3.08, ST_{Almayan}=43376.00), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*) (SO_{Alan}=198.15, $\bar{x}$ =3.74, ST_{Alan}=13474.00 ve SO_{Almayan}=161.63, $\bar{x}$ =3.35, ST_{Almayan}=43479.00), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim” (*madde 25*) (SO_{Alan}=207.97, $\bar{x}$ =3.60, ST_{Alan}=14142.00 ve SO_{Almayan}=159.15, $\bar{x}$ =3.12, ST_{Almayan}=42811.00), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) (SO_{Alan}=213.40, $\bar{x}$ =3.03, ST_{Alan}=14511.50 ve SO_{Almayan}=157.78, $\bar{x}$ =2.26, ST_{Almayan}=42441.50), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) (SO_{Alan}=212.77, $\bar{x}$ =2.75, ST_{Alan}=14468.50 ve SO_{Almayan}=157.93, $\bar{x}$ =2.06, ST_{Almayan}=42484.50), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) (SO_{Alan}=207.25, $\bar{x}$ =4.15, ST_{Alan}=14093.00 ve SO_{Almayan}=159.33, $\bar{x}$ =3.71, ST_{Almayan}=42860.00), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) (SO_{Alan}=221.94, $\bar{x}$ =3.13, ST_{Alan}=15092.00 ve SO_{Almayan}=155.62, $\bar{x}$ =2.23, ST_{Almayan}=41861.00), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) (SO_{Alan}=206.04, $\bar{x}$ =3.94, ST_{Alan}=14010.50 ve SO_{Almayan}=159.64, $\bar{x}$ =3.44, ST_{Almayan}=42942.50), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) (SO_{Alan}=207.38, $\bar{x}$ =3.34, ST_{Alan}=14102.00 ve SO_{Almayan}=159.30, $\bar{x}$ =2.77, ST_{Almayan}=42851.00) ve “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) (SO_{Alan}=202.12, $\bar{x}$ =3.35, ST_{Alan}=13744.00 ve SO_{Almayan}=160.63, $\bar{x}$ =2.85, ST_{Almayan}=43209.00) maddelerinde; “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (1. Faktör) (SO_{Alan}=224.82, $\bar{x}$ =3.5765, ST_{Alan}=15287.50 ve SO_{Almayan}=154.89, $\bar{x}$ =2.8944, ST_{Almayan}=41665.50), “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (2. Faktör) (SO_{Alan}=216.25, $\bar{x}$ =3.8121, ST_{Alan}=14705.00 ve SO_{Almayan}=157.06, $\bar{x}$ =3.3689, ST_{Almayan}=42248.00), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) (SO_{Alan}=229.78, $\bar{x}$ =3.8324, ST_{Alan}=15625.00 ve SO_{Almayan}=153.64, $\bar{x}$ =3.1539, ST_{Almayan}=41328.00), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) (SO_{Alan}=214.22, $\bar{x}$ =3.2853, ST_{Alan}=14567.00 ve SO_{Almayan}=157.57, $\bar{x}$ =2.7502, ST_{Almayan}=42386.00) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) (SO_{Alan}=219.89, $\bar{x}$ =2.9706,

$ST_{Alan}=14952.50$ ve $SO_{Almayan}=156.14$, $\bar{x}=2.1871$, $ST_{Almayan}=42000.50$) faktörlerinde ve Müzik okuryazarlık genel ortalama puanlarında ($SO_{Alan}=228.88$, $\bar{x}=3.5804$, $ST_{Alan}=15563.50$ ve $SO_{Almayan}=153.86$, $\bar{x}=2.9796$, $ST_{Almayan}=41389.50$) lisans harici müzik eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin ortalama puanlarının, lisans harici müzik eğitimi almayan sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu, bu nedenle lisans harici müzik eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 26

Lisans Süreci veya Sonrası Müzik Eğitimi Sertifikası Alma Durumu Değişkenine Göre Sınıf Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Müzik Eğitimi Sertifika Alma	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Alan Almayan	28 309	4.21 3.34	231.50 163.34	6482.00 50471.00	2576.000	.000*
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Alan Almayan	28 309	4.14 3.34	227.09 163.74	6358.50 50594.50	2699.500	.001*
3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	Alan Almayan	28 309	4.14 3.23	240.88 162.49	6744.50 50208.50	2313.500	.000*
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Alan Almayan	28 309	4.00 2.73	255.11 161.20	7143.00 49810.00	1915.000	.000*
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Alan Almayan	28 309	4.14 3.10	241.86 162.40	6772.00 50181.00	2286.000	.000*
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Alan Almayan	28 309	3.32 2.67	213.16 165.00	5968.50 50984.50	3089.500	.009*
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Alan Almayan	28 309	4.00 3.13	231.41 163.34	6479.50 50473.50	2578.500	.000*
8	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Alan Almayan	28 309	4.07 3.31	226.86 163.76	6352.00 50601.00	2706.000	.001*
9	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Alan Almayan	28 309	4.07 3.23	236.43 162.89	6620.00 50333.00	2438.000	.000*
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Alan Almayan	28 309	4.00 3.12	236.80 162.86	6630.50 50322.50	2427.500	.000*
11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Alan Almayan	28 309	4.11 3.32	233.09 163.19	6526.50 50426.50	2531.500	.000*
12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Alan Almayan	28 309	3.54 2.61	231.55 163.33	6483.50 50469.50	2574.500	.000*
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Alan Almayan	28 309	3.93 3.47	214.36 164.89	6002.00 50951.00	3056.000	.006*
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Alan Almayan	28 309	3.82 3.16	218.79 164.49	6126.00 50827.00	2932.000	.003*
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Alan Almayan	28 309	3.89 3.13	229.04 163.56	6413.00 50540.00	2645.000	.000*
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	Alan Almayan	28 309	3.61 2.63	236.16 162.91	6612.50 50340.50	2445.500	.000*
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	Alan Almayan	28 309	3.61 2.80	227.66 163.68	6374.50 50578.50	2683.500	.001*

Tablo 26. (Devamı)

18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Alan	28	3.32	234.25	6559.00	2499.000	.000*
		Almayan	309	2.26	163.09	50394.00		
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Alan	28	3.96	211.45	5920.50	3137.500	.010*
		Almayan	309	3.52	165.15	51032.50		
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Alan	28	3.46	238.11	6667.00	2391.000	.000*
		Almayan	309	2.47	162.74	50286.00		
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Alan	28	4.50	220.16	6164.50	2893.500	.001*
		Almayan	309	4.07	164.36	50788.50		
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Alan	28	3.79	221.57	6204.00	2854.000	.002*
		Almayan	309	3.10	164.24	50749.00		
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Alan	28	3.68	214.52	6006.50	3051.500	.007*
		Almayan	309	3.11	164.88	50946.50		
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Alan	28	4.04	228.45	6396.50	2661.500	.000*
		Almayan	309	3.37	163.61	50556.50		
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	Alan	28	3.82	226.46	6341.00	2717.000	.001*
		Almayan	309	3.16	163.79	50612.00		
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Alan	28	3.61	253.36	7094.00	1964.000	.000*
		Almayan	309	2.31	161.36	49859.00		
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Alan	28	2.93	225.13	6303.50	2754.500	.001*
		Almayan	309	2.14	163.91	50649.50		
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Alan	28	4.32	233.86	6548.00	2510.000	.000*
		Almayan	309	3.75	163.12	50405.00		
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Alan	28	3.36	236.70	6627.50	2430.500	.000*
		Almayan	309	2.33	162.87	50325.50		
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Alan	28	4.25	238.05	6665.50	2392.500	.000*
		Almayan	309	3.48	162.74	50287.50		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Alan	28	3.64	228.18	6389.00	2669.000	.000*
		Almayan	309	2.82	163.64	50564.00		
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	Alan	28	3.54	212.96	5963.00	3095.000	.010*
		Almayan	309	2.90	165.02	50990.00		
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Alan	28	3.8607	247.70	6935.50	2122.500	.000*
		Almayan	309	2.9570	161.87	50017.50		
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Alan	28	4.0159	236.25	6615.00	2443.000	.000*
		Almayan	309	3.4078	162.91	50338.00		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Alan	28	4.0500	245.55	6875.50	2182.500	.000*
		Almayan	309	3.2220	162.06	50077.50		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Alan	28	3.5857	235.32	6589.00	2469.000	.000*
		Almayan	309	2.7922	162.99	50364.00		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Alan	28	3.2976	244.59	6848.50	2209.500	.000*
		Almayan	309	2.2589	162.15	50104.50		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Alan	28	3.8382	250.52	7014.50	2043.500	.000*
		Almayan	309	3.0340	161.61	49938.50		

Tablo 26'ya göre, 28 kişiden oluşan lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası alan sınıf öğretmenleri ve 309 kişiden oluşan lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası almayan sınıf öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeyleri farklılıklarına bakıldığında, müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu ($U=2043.500$, $p=.000<.05$), madde ve faktör bazında müzik okuryazarlık ölçeği

maddelerinin ve faktörlerin tümünde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmektedir ($p<.05$).

Farklılık gösteren maddelerin ortalamaları, sıra ortalamaları ve sıra toplamaları incelendiğinde, “Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum” (*madde 1*) ($SO_{Alan}=231.50$, $\bar{x}=4.21$, $ST_{Alan}=6482.00$ ve $SO_{Almayan}=163.34$, $\bar{x}=3.34$, $ST_{Almayan}=50471.00$), “Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum” (*madde 2*) ($SO_{Alan}=227.09$, $\bar{x}=4.14$, $ST_{Alan}=6358.50$ ve $SO_{Almayan}=163.74$, $\bar{x}=3.34$, $ST_{Almayan}=50594.50$), “Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim” (*madde 3*) ($SO_{Alan}=240.88$, $\bar{x}=4.14$, $ST_{Alan}=6744.50$ ve $SO_{Almayan}=162.49$, $\bar{x}=3.23$, $ST_{Almayan}=50208.50$), “Basit ritim kalıpları yazabilirim” (*madde 4*) ($SO_{Alan}=255.11$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Alan}=7143.00$ ve $SO_{Almayan}=161.20$, $\bar{x}=2.73$, $ST_{Almayan}=49810.00$), “Basit ritim kalıplarını çalabilirim” (*madde 5*) ($SO_{Alan}=241.86$, $\bar{x}=4.14$, $ST_{Alan}=6772.00$ ve $SO_{Almayan}=162.40$, $\bar{x}=3.10$, $ST_{Almayan}=50181.00$), “Okul şarkılarında deşifre yapabilirim” (*madde 6*) ($SO_{Alan}=213.16$, $\bar{x}=3.32$, $ST_{Alan}=5968.50$ ve $SO_{Almayan}=165.00$, $\bar{x}=2.67$, $ST_{Almayan}=50984.50$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 7*) ($SO_{Alan}=231.41$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Alan}=6479.50$ ve $SO_{Almayan}=163.34$, $\bar{x}=3.13$, $ST_{Almayan}=50473.50$), “Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim” (*madde 8*) ($SO_{Alan}=226.86$, $\bar{x}=4.07$, $ST_{Alan}=6352.00$ ve $SO_{Almayan}=163.76$, $\bar{x}=3.31$, $ST_{Almayan}=50601.00$), “Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim” (*madde 9*) ($SO_{Alan}=236.43$, $\bar{x}=4.07$, $ST_{Alan}=6620.00$ ve $SO_{Almayan}=162.89$, $\bar{x}=3.23$, $ST_{Almayan}=50333.00$), “Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim” (*madde 10*) ($SO_{Alan}=236.80$, $\bar{x}=4.00$, $ST_{Alan}=6630.50$ ve $SO_{Almayan}=162.86$, $\bar{x}=3.12$, $ST_{Almayan}=50322.50$), “Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim” (*madde 11*) ($SO_{Alan}=233.09$, $\bar{x}=4.11$, $ST_{Alan}=6526.50$ ve $SO_{Almayan}=163.19$, $\bar{x}=3.32$, $ST_{Almayan}=50426.50$), “Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim” (*madde 12*) ($SO_{Alan}=231.55$, $\bar{x}=3.54$, $ST_{Alan}=6483.50$ ve $SO_{Almayan}=163.33$, $\bar{x}=2.61$, $ST_{Almayan}=50469.50$), “Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim” (*madde 13*) ($SO_{Alan}=214.36$, $\bar{x}=3.93$, $ST_{Alan}=6002.00$ ve $SO_{Almayan}=164.89$, $\bar{x}=3.47$, $ST_{Almayan}=50951.00$), “Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum” (*madde 14*) ($SO_{Alan}=218.79$, $\bar{x}=3.82$, $ST_{Alan}=6126.00$ ve $SO_{Almayan}=164.49$, $\bar{x}=3.16$, $ST_{Almayan}=50827.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum” (*madde 15*) ($SO_{Alan}=229.04$, $\bar{x}=3.89$, $ST_{Alan}=6413.00$ ve $SO_{Almayan}=163.56$, $\bar{x}=3.13$, $ST_{Almayan}=50540.00$), “Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım” (*madde 16*) ($SO_{Alan}=236.16$, $\bar{x}=3.61$, $ST_{Alan}=6612.50$ ve $SO_{Almayan}=162.91$, $\bar{x}=2.63$, $ST_{Almayan}=50340.50$), “Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım” (*madde 17*) ($SO_{Alan}=227.66$, $\bar{x}=3.61$, $ST_{Alan}=6374.50$ ve $SO_{Almayan}=163.68$, $\bar{x}=2.80$, $ST_{Almayan}=50578.50$), “Ses eğitimi bilgisine sahibim” (*madde 18*) ($SO_{Alan}=234.25$, $\bar{x}=3.32$, $ST_{Alan}=6559.00$ ve $SO_{Almayan}=163.09$, $\bar{x}=2.26$,

ST_{Almayan}=50394.00), “İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum” (*madde 19*) (SO_{Alan}=211.45, $\bar{x}$ =3.96, ST_{Alan}=5920.50 ve SO_{Almayan}=165.15, $\bar{x}$ =3.52, ST_{Almayan}=51032.50), “Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim” (*madde 20*) (SO_{Alan}=238.11, $\bar{x}$ =3.46, ST_{Alan}=6667.00 ve SO_{Almayan}=162.74, $\bar{x}$ =2.47, ST_{Almayan}=50286.00), “İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim” (*madde 21*) (SO_{Alan}=220.16, $\bar{x}$ =4.50, ST_{Alan}=6164.50 ve SO_{Almayan}=164.36, $\bar{x}$ =4.07, ST_{Almayan}=50788.50), “Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 22*) (SO_{Alan}=221.57, $\bar{x}$ =3.79, ST_{Alan}=6204.00 ve SO_{Almayan}=164.24, $\bar{x}$ =3.10, ST_{Almayan}=50749.00), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum” (*madde 23*) (SO_{Alan}=214.52, $\bar{x}$ =3.68, ST_{Alan}=6006.50 ve SO_{Almayan}=164.88, $\bar{x}$ =3.11, ST_{Almayan}=50946.50), “İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim” (*madde 24*) (SO_{Alan}=228.45, $\bar{x}$ =4.04, ST_{Alan}=6396.50 ve SO_{Almayan}=163.61, $\bar{x}$ =3.37, ST_{Almayan}=50556.50), “Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim” (*madde 25*) (SO_{Alan}=226.46, $\bar{x}$ =3.82, ST_{Alan}=6341.00 ve SO_{Almayan}=163.79, $\bar{x}$ =3.16, ST_{Almayan}=50612.00), “Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim” (*madde 26*) (SO_{Alan}=253.36, $\bar{x}$ =3.61, ST_{Alan}=7094.00 ve SO_{Almayan}=161.36, $\bar{x}$ =2.31, ST_{Almayan}=49859.00), “Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim” (*madde 27*) (SO_{Alan}=225.13, $\bar{x}$ =2.93, ST_{Alan}=6303.50 ve SO_{Almayan}=163.91, $\bar{x}$ =2.14, ST_{Almayan}=50649.50), “Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim” (*madde 28*) (SO_{Alan}=233.86, $\bar{x}$ =4.32, ST_{Alan}=6548.00 ve SO_{Almayan}=163.12, $\bar{x}$ =3.75, ST_{Almayan}=50405.00), “Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim” (*madde 29*) (SO_{Alan}=236.70, $\bar{x}$ =3.36, ST_{Alan}=6627.50 ve SO_{Almayan}=162.87, $\bar{x}$ =2.33, ST_{Almayan}=50325.50), “Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim” (*madde 30*) (SO_{Alan}=238.05, $\bar{x}$ =4.25, ST_{Alan}=6665.50 ve SO_{Almayan}=162.74, $\bar{x}$ =3.48, ST_{Almayan}=50287.50), “Nota öğretim tekniklerini biliyorum” (*madde 31*) (SO_{Alan}=228.18, $\bar{x}$ =3.64, ST_{Alan}=6389.00 ve SO_{Almayan}=163.64, $\bar{x}$ =2.82, ST_{Almayan}=50564.00) ve “Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum” (*madde 32*) (SO_{Alan}=212.96, $\bar{x}$ =3.54, ST_{Alan}=5963.00 ve SO_{Almayan}=165.02, $\bar{x}$ =2.90, ST_{Almayan}=50990.00) maddelerinde; “Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi” (1. Faktör) (SO_{Alan}=247.70, $\bar{x}$ =3.8607, ST_{Alan}=6935.50 ve SO_{Almayan}=161.87, $\bar{x}$ =2.9570, ST_{Almayan}=50017.50), “Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi” (2. Faktör) (SO_{Alan}=236.25, $\bar{x}$ =4.0159, ST_{Alan}=6615.00 ve SO_{Almayan}=162.91, $\bar{x}$ =3.4078, ST_{Almayan}=50338.00), “Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi” (3. Faktör) (SO_{Alan}=245.55, $\bar{x}$ =4.0500, ST_{Alan}=6875.50 ve SO_{Almayan}=162.06, $\bar{x}$ =3.2220, ST_{Almayan}=50077.50), “Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi” (4. Faktör) (SO_{Alan}=235.32, $\bar{x}$ =3.5857, ST_{Alan}=6589.00 ve SO_{Almayan}=162.99, $\bar{x}$ =2.7922, ST_{Almayan}=50364.00) ve “Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi” (5. Faktör) (SO_{Alan}=244.59, $\bar{x}$ =3.2976, ST_{Alan}=6848.50 ve SO_{Almayan}=162.15, $\bar{x}$ =2.2589,

$ST_{Almayan}=50104.50$) faktörlerinde ve Müzik okuryazarlık genel ortalama puanlarında ($SO_{Alan}=250.52$, $\bar{x}=3.8382$, $ST_{Alan}=7014.50$ ve $SO_{Almayan}=161.61$, $\bar{x}=3.0340$, $ST_{Almayan}=49938.50$) lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası alan sınıf öğretmenlerinin ortalama puanlarının, lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası almayan sınıf öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu, bu nedenle lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası alan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmektedir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Tartışma ve Sonuç

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin genel müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Sušić (2018) çalışmasında okul öncesi öğretmenlerinin büyük çoğunluğunun genel müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespiti araştırmamızla benzer sonuç ortaya koymaktadır. Barbaros ve Akbulut'un (2021) çalışmasında ise, okul öncesi öğretmenlerinin müzik dersi hedef ve kazanımlarını gerçekleştirmede özyeterlik inançlarının düşük seviyede olduğu belirlenmiştir. Özyeterlik inançlarının, kişinin karşılaşılabileceği zorluklar karşısında, sorunların üstesinden gelme durumunu etkilediğinden müzik okuryazarlık düzeyini de etkileyebileceği düşünülebilir. Bu yüzden okul öncesi öğretmenlerinin müzik dersine karşı özyeterlik inançlarının düşük olması, müzik okuryazarlık düzeylerinin de düşük olduğunun göstergesi olabilir.

Birinci alt probleme ilişkin sonuçlar faktör bazında incelendiğinde; *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi*'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Çelenk ve Şen (2019) çalışmasında öğretmen adaylarının uygulama becerisine güven duyma özyeterlik algılarının orta düzeyde olduğunu tespit eden benzer bir sonuca ulaşmıştır. Alpaslan (2010) okul öncesi öğretmenleri ile yaptığı çalışmada müzik derslerini yerine getirebilme konusundaki uygulama düzeylerini orta düzeyde olduğunun tespiti bu araştırma sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Aynı çalışmada temel müzik bilgilerini ölçmek amacıyla sorulan açık uçlu sorulara, öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun tamamen yanlış cevap vermesi uygulama anlamında büyük bir problemin var olduğunu göstermektedir. Öztutgan (2018) tarafından gerçekleştirilen diğer bir çalışmada ise okul öncesi öğretmen adaylarının müzik terimleriyle ilgili bilgi ve uygulama becerisi öz yeterlik benlik algısının düşük seviyede olduğu görülmüştür. Gül ve Bozkaya (2014), öğretmen adaylarının nota bilgilerini müzikal etkinliklerde kullanmada ve ritim çalışmaları yapabilmeye yetersiz olduklarını belirlerken, Mentiş-Köksoy ve Mentiş-Taş (2005) öğretmenlerin nota eğitimi yönünden kendilerini yeterli bulmadıkları sonucuna ulaşmışlardır. Bu araştırmalardan farklı olarak Özden (2017), okul öncesi öğretmen adaylarının çoğunluğunun müzik eğitimi dersinde verilen nota eğitimini yeterli bulduğunu, Yıldız (2018) ise çocuk şarkılarını öğretebilmek için gerekli olan müziksel özellikleri, terim ve işaretleri bilme konusunda kendilerini büyük ölçüde yeterli gördükleri tespitini yapmışlardır. Genel durum incelendiğinde yapılan birçok araştırma

okul öncesi öğretmenlerinin uygulama becerilerine ait müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzey ya da düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu duruma sebep olarak lisans dönemi müzik dersinin hem dönem sayısı hem de ders saati açısından yetersiz olması bu bağlamda uygulama becerileri kazandırmada da yetersiz kaldığı gösterilebilir.

Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Şarkılarda yöntem ve teknik kullanma becerisinin uygulama becerilerine göre daha yüzeysel bir konu olması sonucun yüksek düzeyde çıkmasını sağlayan bir neden olarak gösterilebilir. Özer (2021) öğretmenlerin yöntem ve teknik açıdan büyük çoğunluğunun kendilerini tamamen yeterli bulduklarını tespit ederek araştırmamızla ilgili benzer bir sonuca ulaşmıştır. Aslan (2020) okul öncesi öğretmenlerinin genel müzik öğretim yöntemleri hakkında bilgilerinin büyük ölçüde yeterli olduğunu ancak şarkı öğretim yöntemlerine ilişkin bilgi düzeylerinin ayrıca ezgi ve ritim çalışmalarına yönelik bilgilerinin kısmen yeterli olduğu sonucuna ulaşmıştır. Türkan (2020) öğretmenlerin yöntem ve teknik bilgi bakımından kendilerini yeterli bulmadığını, Salı vd. (2013) aynı şekilde dramatizasyon etkinliklerinde öğretmenlerin sorun yaşadığını belirtmiştir. Genel olarak bakıldığında bu alt faktöre ait yapılan araştırmaların birbirine zıtlık oluşturacak şekilde veriler içermesi sonuçlar hakkında varsayımlar yapılmasını zorlaştırmaktadır.

Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Müziksel algı ve sesini kullanma becerisi daha çok müzik alanında yetkin kişilerin sahip olduğu özellik olarak gösterilebilir. Müzik teknik bilgileri yanında özel bir algılama ve duyma becerisi gerektirmektedir. Bu müziksel algı düzeyi kişiden kişiye büyük ölçüde farklılıklar gösterebilir. Çelenk ve Şen (2019) öğretmen adaylarının şarkıları çözümleme ve repertuvarlarına katma özyeterlilik algılarını orta düzey olduğunu rapor ederek çalışmamıza benzer bir sonuç ortaya çıkarmıştır. Oğul (2009) çalışmasında okul öncesi öğretmen adaylarını ritimsel okuma ve şarkı söyleme becerilerinin orta düzeyde olduğu, bunun sebebi olarak müzik eğitimi dersinin etkili ancak yetersiz kaldığını belirtmiştir. Salı vd. (2013) öğretmenlerin eğitsel müzik dağarcığına yönelik çocuk şarkılarının melodilerini anlamlandırmada güçlük yaşadığını ve çocuk şarkılarını yeteri kadar bilmediklerini aynı zamanda öğretmenlerin şarkı repertuvarının yetersiz olduğunu belirtmiştir. Türkan (2020) ise öğretmenlerin müziksel algı ve sesini kullanma becerisi yönünden büyük ölçüde hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduklarını bildirmiştir. Literatürdeki araştırma sonuçlarına göre öğretmenlerin vokal problemlerinin olduğu ve bu konuda yetersiz kaldıkları söylenebilir.

Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi'sine ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Eğitsel müzik dağarcığı bilgisi teknik ve uygulama hem de

müziksel algıyla birleşik sayılabilecek becerileri içermesi faktör maddesi sonucunun orta düzeyde çıkma sebebi olarak nitelendirilebilir. Araştırmamızla benzer sonuca ulaşan Çelenk ve Şen (2019) öğretmen adaylarının eğitsel müzik dağarcığına yönelik şarkı öğretim yöntemlerini gerektiği gibi uygulama beceresinin orta düzeyde özyeterlik algısına sahip olduğunu belirtmiştir. Türkan (2020) öğretmenlerin eğitsel müzik dağarcığına ve nota öğretim yöntem tekniklerine yönelik bilgilerinin yeterli olmadığını büyük bir bölümünün hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğu rapor etmiştir. Gül ve Bozkaya (2014) öğretmen adaylarının büyük çoğunluğunun, müzik etkinliklerinde kullanabilecekleri yeterli müzik dağarcığına sahip olmadıklarını, Ertürk vd. (2014) ise benzer şekilde öğretmenlerin şarkı dağarcığına yönelik bilgilerinin yetersiz olduğunu belirtmişlerdir. Bu sonuçlara göre öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin müzik dağarcığı yönünden yeterli düzeyde repertuvara sahip olmadığı genellemesini yapmak mümkündür.

Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu belirlenmiştir. Ritim çalgılarıyla belirli bir düzen içinde hareket etmeye yarayan Orff eğitimi uygulama gerektiren bir müzik eğitimi alanıdır. Öğretmenlerin Orff eğitimini lisans eğitiminin belirli döneminde sınırlı bir şekilde alması araştırmamızın sonucunun orta düzeyde çıkmasının nedeni olarak gösterilebilir. Dere (2008) çalışmasında öğretmenlerin büyük bir çoğunluğunun Orff çalgılarını kullanabildiklerini tespit etmiştir. Sušić (2018) öğretmenlerin Orff yönetimiyle ilgili orta düzeyde bilgiye sahip olduklarını rapor etmiştir. Özer (2021) öğretmenlerin Orff yönetimiyle ilgili kısmen yeterli bilgiye sahip olduklarını belirtmiştir. Aslan (2020) Orff çalgılarını tanıma ve uygulama yapabilmeye dair hiç eğitim almadıkları ve bu çalgıları tanıma ve kullanabilme konusunda kendilerini çok yetersiz gördüklerini belirtmiştir.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık genel ortalamaları incelendiğinde müzik okuryazarlık düzeylerinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Açılmış ve Kuşdemir-Kayıran'ın (2021) sınıf öğretmenlerinin ve öğretmen adaylarının müzik öğretimine ilişkin öz yeterlik ortalamalarının orta düzeyde olduğu sonucu ve Albayrak'ın (2020) öğretmenlerin müzik dersini gerçekleştirebilme konusunda kendilerini orta seviyede bulduğu sonucu bu araştırmayla benzerlik göstermektedir. Karan (2008) ise öğretmenlerin müzik eğitimi konusunda kendilerini yetersiz bulduklarını rapor etmiştir. Altun ve Uzuner (2018) sınıf öğretmenlerinin üniversitede aldığı müzik eğitiminin çocukların düzeyine inmede yetersiz kaldığını tespit etmişlerdir. Öğretmenler bu duruma gerekçe olarak lisans düzeyinde verilen müzik eğitimin daha çok teorik bilgilerden oluşması ve uygulamalı eğitimin az olmasını göstermişlerdir. Bunların dışında Şahin (2009) ilköğretim müzik dersi

öğretim programlarındaki kazanımları gerçekleştirme konusunda sınıf öğretmenlerinin görüşlerine göre büyük bir çoğunluğunun uygulama açısından zor bir program olduğunu belirtmesi, aynı zamanda bu derse müzik öğretmenlerinin girmesi gerektiği tespiti, benzer bir şekilde Karadaş'ın (2019) öğretmenlerin lisans sürecinde aldıkları müzik eğitimini yeterli bulmadığı ve bu derse müzik öğretmenlerinin yürütmesi gerektiği sonucu müzik dersi hedef ve kazanımların gerçekleşmesinde sınıf öğretmenlerinin büyük sorunlar yaşadığının göstergesidir. Farklı bir araştırmada diğer branş öğretmenlerine göre müzik öğretmenlerinin ses ile karşılaşılan problemler karşısında ortalama dört kat daha kendini geliştirebilme ve sorunlara çözüm bulabilme potansiyeline sahip olması bu sonuçları destekleyen bir bulgu olarak gösterilebilir (Morrow & Connor, 2011). Oymakcıer ve Özaltunoğlu (2019) ise öğretmen adaylarının aldıkları müzik eğitime ve müzik dersini gerçekleştirebilme yeterliklerine ilişkin görüşlerinin yüksek düzeyde olumlu olduğunu tespit etmesi farklı bir sonucu ortaya koymaktadır. Genel olarak incelendiğinde yapılan birçok araştırma sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyinin orta ya da düşük olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu yüzden MEB amaç ve hedeflerine göre, ilkokul seviyesinde müzik dersinin, sınıf öğretmenleri yerine müzik öğretmenleri tarafından yürütülmesi eğitimin kalitesinin artırılmasında önemli bir rol oynayabilir.

İkinci alt probleme ilişkin sonuçlar faktör bazında incelendiğinde; *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi*'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Kavramların bilinmesi ve uygulama alanında kullanılması çok tekrar gerektiren uzun bir döneme ihtiyaç duymaktadır. Bu durumun öğrenme düzeyi üzerinde oldukça etkili olması araştırma sonucunun orta düzey çıkmasının nedeni olarak gösterilebilir. Kurtuldu (2009) öğretmen adaylarının, lisans müzik eğitimi sürecinde verilen müzik dersinin ders saati bakımından yeterli bulunduğu ancak uygulama yapma sürelerinin az olduğu ve uygulama esnasında öğrencilerin aktif bir şekilde uygulamaya katılma ihtiyaçlarının olduğunu tespit etmiştir. B. Çelik (2001) öğretmen adaylarının ses gürlük tanımı konusunda genel bilgilerinin yeterli seviyede, ancak hız terimleri ve gürlük basamaklarıyla alakalı bilgilerinin yetersiz olduğunu belirtmiştir. Benzer bir şekilde Ercan (2006) öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun notaları tanıma, notaların süre değerlerini bilme, ses değiştirici işaretleri tanıma, ölçü sayıları ve vuruş gibi müzikal talimatları içeren bilgilerinin kısmen yeterli olduğu, nüans terimlerini tanıma ve transpoze kavramını bilme durumlarına ait müzik okuryazarlık seviyelerinin düşük düzeyde olduğunu rapor etmiştir. Umuzdaş ve Işıldak (2018) ise öğretmen adaylarının lisans eğitiminde müzik dersinde verilen kuramsal bilgileri yeterli bulmadığını ve bunun sonucu olarak nota deşifresi gibi uygulama gerektiren konularda yetersiz kaldıklarını belirtmişlerdir. Öğretmenlerin çocuk şarkılarında geçen terimleri tanıma ve uygulama

becerilerinin düşük olduğu (Şahin & Aksüt, 2002), öğretmenlerin uygulama becerileri konusunda problem yaşadığını belirten (Karan, 2008) çalışmalar da vardır. Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak Özgül (2017) öğretmen adaylarının büyük bir kısmının nota okuyabildiğini, Çevik (2011) ise öğretmenlerin uygulama becerisine ait özyeterlik düzeylerinin yüksek seviyede olduğu tespitini yapmışlardır. Yeterlik düzeylerini yüksek düzeyde tespit araştırmalar olsa da çoğunun sonucunun orta düzey olması uygulama becerileri açısından problemler olduğunu göstermektedir.

Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin yüksek düzeyde olduğu tespit edilmiştir. İlgili araştırmalara bakıldığında yöntem teknik bakımından müzik okuryazarlığını yüksek düzeyde bulan sonuçlara rastlanamamıştır. Özden (2017) öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları müzik dersinin yöntem ve teknik becerilerin gelişimi bakımından kısmen yeterli bulunduğunu belirtmiştir. Şahin (2009) öğretmenlerin kulaktan şarkı öğretimi ve nota öğretim yöntemleri dışında diğer yöntem teknik kullanma becerisine ait müzik okuryazarlık düzeylerinin düşük olduğunu ayrıca canlandırma yöntemi konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları sonuçlarına ulaşmıştır. Benzer şekilde Okan (2010) yöntem teknik yönünden öğretmenlerin eksikliğini olduğunu, Y. Çelik (2018) ise öğretmen adaylarının teorik bilgiyi yaşam becerisine dönüştürmeye yönelik özyeterlik algılarının düşük seviyede olduğunu tespit etmişlerdir. Bu sonuçlara göre şarkılarda yöntem teknik bilgisi bakımından problemler yaşandığını söylemek mümkündür.

Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi'ne ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. Müzik öğretim yöntemlerinden biri olan kulaktan öğretim yöntemi birçok öğretmenin işini kolaylaştırmak için başvurduğu bir eğitim biçimidir. Bu durum öğretmenlerin işini kolaylaştırdığından nota ve solfej ile şarkı öğretiminden kaçınmaya sevk edebileceği düşünülebilir. Kocabaş'ın (2000) öğretmenlerin dağarcık bilgilerini geliştirmek için eser deşifresi yapmak yerine daha çok dinleme yoluyla repertuvarlarına katmayı tercih etme sonucu bu fikri desteklemektedir. Ercan (2006) öğretmen adaylarının büyük bir çoğunluğunun solfej, bona ve ses özelliklerini bilme durumlarının kısmen yeterli olduğu tespiti, ayrıca Arapgirlioğlu ve Karagöz'ün (2011) öğretmen adaylarının müzik eğitimi dersinde şarkı söyleme becerisi, sofej ve bona yapabilme yeterliklerini kısmen kazandığını bildirmeleri bu araştırmayla benzer sonuçlar ortaya koymuştur. Şahin ve Aksüt (2002) öğretmenlerin müziksel algı ve sesini kullanma becerisine ait görüşlerini yeterli seviyede olduğunu, Kavaklı (2022) ise öğretmen adaylarının müziksel algı ve sesini kullanma becerisi ait müzik okuryazarlık düzeylerini yüksek seviyede olduğunu tespit etmiştir. Bu sonuçların aksine Akgül-Barış ve

Özata (2009) öğretmen adaylarının seslerini müzikal anlamda yeterli bulmadıklarını bununla beraber solfej yapabilme durumlarının yetersiz olduğunu belirtmişlerdir.

Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi'sine ait müzik okuryazarlık düzeyinin orta düzeyde olduğu tespit edilmiştir. İlkokul seviyesindeki dağarcığı kapsayan şarkıların ritmik ve melodik yapısının kısmen zor olması sınıf öğretmenlerinin bu konuda kendilerini orta düzeyde görmelerinin sebebi olarak gösterilebilir. Birçok araştırma da bu konuda öğretmen ve öğretmen adaylarının sorun yaşadığı sonucuna ulaşmıştır. Kocamanoğlu (2019) araştırmasında öğretmenlerin düzeye uygun ses eğitimi becerisi, şarkı söyleme teknikleri hakkında beceri düzeylerinin orta seviyede olduğunu belirten benzer bir sonuca ulaşmıştır. Sınıf öğretmeni adaylarının ve öğretmenlerinin eğitsel müzik dağarcığına ait müzik okuryazarlık düzeylerinin düşük seviyede olduğunu tespit eden araştırmalarda vardır (Şahin & Aksüt, 2002; Yokuş ve Önk-Avşar, 2014). Aydın (2007) öğretmenlerin çocuklara şarkı öğretirken şarkıların ritmiyle ilgili çok az çalışma yaptırdıkları nota yoluyla şarkı öğretimini hiç yapmadıkları ve daha çok kulaktan şarkı öğretim yöntemini tercih ettikleri, çocuk şarkılarına yönelik dağarcığına ait yayınları takip etmede güçlük çektiklerini rapor etmiştir.

Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi'ne ait düzeyinin düşük düzeyde olduğu belirlenmiştir. Orff çalgılarının daha çok okul öncesi döneminde kullanılan müzik aletleri olması sınıf öğretmenleri tarafından çok fazla tercih edilmemesi araştırma sonucunun orta düzey çıkması ile ilişkilendirilebilir. Ayrıca yapılan literatür taramasında sınıf öğretmenlerinin Orff bilgisini belirleyen bulgulara çok az rastlanması sınıf eğitiminde Orff yönteminin kullanılmadığının farklı bir göstergesi olabilir. Ulaşılabilen çalışmalardan; Şahin (2009) öğretmenlerin büyük çoğunluğunun Orff yöntemini bilmediğini tespit etmiş, Kocamanoğlu (2019) ise araştırmasında öğretmenlerin Orff yöntem bilgilerinin çok düşük düzeyde olduğu sonucuna ulaşmıştır.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgulara bakıldığında okul öncesi öğretmenleri ve sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Okul öncesi ve sınıf eğitimi düzeyleri arasında fark olsa da her iki branşta lisans döneminde alınan müzik dersi dönem sayısının eşit olması anlamlı bir fark oluşmamasın sebebi olabilir. Bu araştırma bulgularıyla paralel olarak; Burak (2014) okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimini etkili bir şekilde gerçekleştirebilme durumları bakımından aralarında çok büyük farklılıkların olmadığını, Çelenk ve Şen (2019) ise bölüm değişkenine göre okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının aralarında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık olmadığını tespit etmişlerdir. Bu araştırmaların yanı sıra Afacan vd. (2022) sınıf öğretmeni adaylarının müzik

okuryazarlığının okul öncesi öğretmenleri adaylarına göre daha yüksek olduğunu tespit eden farklı bir sonucu rapor etmişlerdir.

Üçüncü alt probleme ilişkin sonuçlar faktör bazında incelendiğinde *Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi* faktörü ve *Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu verilere göre sınıf öğretmenlerinin nota bilgisi, müziksel işaretleri tanıma, müzik dersine ilişkin konulara hakimiyet, İstiklal marşını seslendirebilme, müzik etkinliklerini doğru bir biçimde uygulayabilme, nota öğretim yöntemlerini bilme ve eğitsel müzik becerisi müzik okuryazarlık seviyelerinin okul öncesi öğretmenlerine göre daha yüksek olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Okul öncesi öğretmenlerinin ise sınıf öğretmenlerine göre sesini daha iyi kullandığı, şarkı öğretiminde drama ve Orff yöntemlerinden daha çok faydalandığı tespit edilmiştir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin bulgulara incelendiğinde “cinsiyet” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri gruplarının müzik okuryazarlık düzeylerinin madde, faktör ve müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde, okul öncesi öğretmen adayları ve öğretmenlerle yapılan araştırmalarda cinsiyet değişkeni bakımından aralarında anlamlı bir fark olmadığını ortaya koyan benzer çalışmalar vardır (Çelenk & Şen, 2019; Kavaklı, 2022; Türkan, 2020). Okul öncesi öğretmen adayları ve öğretmenleriyle yapılan birçok çalışmada katılımcıların en az %80’nin kadın olduğu tespit edilmiştir (Aktaş, 2013; Aslan, 2020; Aydınöz-Çaylı, 2022; Dere, 2008; Kaya, 2022; Koca, 2016; Mentiş-Köksoy & Taş, 2005; Öztutgan, 2018; Özer, 2021; Sonakın, 2022; Yılmaz-Bolat, 2017). Bu durumun toplumların belirlemiş olduğu cinsiyet algısına bağlı meslek seçiminden kaynaklandığı söylenebilir. Haskan-Avcı vd. (2019) toplumsal cinsiyet rolleri konusunda bebeğin dünyaya geldiği anda başlayan cinsiyete uygun renklerde elbise ve oyuncak seçimleri bunun en belirgin örneğidir. Toplumumuzda kadınlara hemşire, öğretmen, hosteslik gibi anaç özellikler taşıyan mesleklerin yakıştırılması, erkeklere ise mühendislik, sanayi işçiliği, yöneticilik ve politika gibi güç, liderlik, bağımsızlık gerektiren işlerin uygun görülmesi meslek tercihleri açısından önemli bir toplumsal yargıdır.

“Yaş” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Faktör bazında ise yalnızca *Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* ‘ne ait müzik okuryazarlık düzeyi arasında anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. En düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 40 ve üzeri, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 25-29 yaş arası okul öncesi öğretmenlerine ait olduğu sonuçlarına

ulaşılmıştır. Bu verilere göre yaş seviyesi ilerledikçe öğretmenlerin bazı bilgileri unuttuğu ya da müzik alanında mesleki yeterliklerini kaybettiği varsayımı yapılabilir.

“Çalışılan il” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında müzik okuryazarlık genel ortalama puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir.

“Kıdem” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. En düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 10-14 yıl, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan okul öncesi öğretmenlerine ait olduğu görülmüştür. Mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin bilgilerinin diğerlerine göre yeni oluşu 1-4 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin diğerlerine göre daha yüksek olmasının sebebi olarak nitelendirilebilir.

“Lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Aktaş (2013) araştırmasında bazı okul öncesi öğretmenlerinin, ilgili lisans programı dışında çocuk gelişimi ya da diğer (iktisat, psikolog, radyo televizyon yayıncılığı, sosyal hizmetler, el sanatları öğretmeni) bölümlerinden mezun olması ve kadrolu öğretmenlerin dışında alan içi ve alan dışı ücretli öğretmenlerin olmasının müzik okuryazarlık seviyesini değiştireceğini belirtmiştir. Sonakın (2022) öğretmenlerin büyük çoğunluğunun müzik eğitimi dersi almadığını tespit etmiştir. Bu durumun müzik dersinin hedef ve kazanımlarının gerçekleşmesinde problemlere yol açacağı söylenebilir.

“Lisans döneminde alınan müzik dersinin yeterliği” değişkenine göre okul öncesi öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun alınan müzik dersini yeterli bulmadıkları tespit edilmiştir. İlgili araştırmalara bakıldığında; Türkan (2020) öğretmenlerin büyük çoğunluğunun, lisans döneminde aldığı müzik dersini okul öncesi müzik dersi öğretim programı açısından yetersiz bulduklarını, Gül ve Bozkaya (2014) öğretmen adayları lisans eğitiminde aldıkları müzik eğitimini gerek içerik ve gerekse ders saati açısından yetersiz bulduklarını belirtmişlerdir. Barbaros ve Akbulut’un (2021) günümüzde hâlen, verimliliği arttırmaya ilişkin iyileştirme adımlarına karşın, erken çocukluk dönemi müzik eğitiminin istenen verimliliğe ulaşamadığını tespit etmiştir. Burak (2015) okul öncesi öğretmenliği programlarında nitelikli müzik eğitimi verilebilmesi için fiziksel koşulların iyileştirilmesi, materyal eksikliklerinin giderilmesi ve eğitimde uygulama olanaklarına daha fazla yer verilmesi gerekliliğini savunmuştur. Mentiş-Köksoy ve Mentiş-Taş (2005) ise anaokulu öğretmenlerinin okul öncesi

öğretmeni yetiştiren eğitim kurumlarında daha yeterli müzik eğitimi verilmesini ve en az bir müzik aleti çalınabilmesi gerektiğini belirtmişlerdir. Bu araştırma sonuçlarından farklı olarak Yıldız (2018) öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin, müzik öğretimi konusunda beklentileri karşılaması konusunda büyük ölçüde yeterli olduğunu rapor etmiştir. Yapılan araştırmalara genel olarak bakılırsa öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin lisans döneminde alınan müzik dersini yetersiz bulduklarını söylemek mümkündür. Faktör bazında bakıldığında ise *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi*, *Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi*, *Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi ve Orff Yöntem Bilgisi* ve *Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu, müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen okul öncesi öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Müzikal kabiliyete bağlı kişisel becerilerin belirtilen faktörlerde müzik okuryazarlık düzeyinin yüksek çıkması ile ilişkilendirilebilir.

“Lisans harici müzik eğitimi alma durumu” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi* faktörü ve *Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi* faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Lisans haricinde müzik eğitimi alan okul öncesi öğretmenlerinin müziksel işaretleri tanıma ve terim bilgisi, ritim becerisi, solfej becerisi, müziksel algı, dramatizasyon ve sesini kullanabilme müzik okuryazarlık düzeylerinin lisans harici müzik eğitimi almayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çelenk ve Şen (2019) önceden müzik eğitimi alan öğrencilerin özyeterlik algılarının, önceden müzik eğitimi almayan öğrencilere göre daha yüksek olduğu bildirmişlerdir. Bu sonuçlardan hareketle lisans eğitimi dışında müzik eğitim almanın öğretmenlerin gelişimi açısından katkısının olduğu söylenebilir.

“Lisans süreci veya sonrası müzik sertifikası alma durumu” değişkenine göre okul öncesi öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde *Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi* faktörü ve *Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi* faktöründe istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu görülmüştür. Lisans süreci ve sonrası müzik sertifikası alan okul öncesi öğretmenlerinin, sertifika almayan öğretmenlere göre yöntem-teknik bilgileri ve kullanma becerilerinin ve eğitsel müzik dağarcığına yönelik bilgi düzeylerinin daha yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Bu bakımdan öğretmenlere ve öğretmen adaylarına verilecek hizmet içi eğitimlerin artırılması müzik okuryazarlık düzeyinin artmasında önemli bir rol oynayacağı söylenebilir.

Araştırmanın beşinci alt problemine ilişkin bulgular incelendiğinde “cinsiyet” değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri arasında anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Literatürde benzer konularda (güven, tutum, özyeterlik vb.) cinsiyet değişkeni bakımından aralarında anlamlı fark olmadığını savunan çalışmalar görülmektedir (Albayrak, 2020; Çelik & Yetim, 2017; Kavaklı, 2022; Kocamanoğlu, 2019; Mentiş-Köksoy, 2017; Oymakcıer, 2019). Farklı bir sonuca ulaşan Çevik (2011) sınıf öğretmenliği bölümü öğrencilerinin özyeterlik inançları arasında cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunduğunu, kadınların özyeterlik puanının erkeklerden daha yüksek olduğunu rapor etmiştir.

“Yaş” değişkenine göre sınıf öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. Sınıf öğretmenlerinin genel müzik okuryazarlık düzeylerinin ortalamaları incelendiğinde, 20-24 ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenleri ile diğer yaş gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 30-34 ve 35-39 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 20-24 ve 25-29 yaş arası sınıf öğretmenlerine ait olduğu görülmüştür. Çevik (2011) sınıf öğretmenliği öğrencilerinin yaş düzeyine göre müzik öğretimi özyeterlikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı farklılık olduğunu, 22-24 yaş grubundaki öğrencilerin özyeterlikleri yüksek iken, 19-21 yaş grubundaki öğrencilerin özyeterliklerinin daha düşük olduğunu tespit etmiştir. Kocamanoğlu (2019) sınıf öğretmenlerinin sınıf öğretmenlerinin kuramsal bilgi ve çalgı eğitimi, ses eğitimi ve çocuk şarkıları dağarcığı ve özel müzik öğretimi yöntemlerine ilişkin yeterlilikleri ile yaş değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını belirtmiştir. Çelik ve Yetim (2017) sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretime yönelik tutumları ile yaş değişkeni arasında istatistiki olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını, Oymakcıer (2019) öğrencilerin müzik eğitime ilişkin görüşleri bakımından yaş değişkenine göre istatistiksel olarak anlamlı farklılıklar olmadığını tespit etmişlerdir.

“Çalışılan il” değişkenine göre sınıf öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında müzik okuryazarlık genel ortalama puanı arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı tespit edilmiştir. Kocamanoğlu (2019) bu araştırma sonucuyla benzer olarak sınıf öğretmenlerinin genel ve özel müzik öğretimi yöntem ve tekniklerinin yeterlilikleriyle çalıştıkları ilçe değişkeni arasında istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık bulunmadığını tespit etmiştir.

“Kıdem” değişkenine göre sınıf öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Sınıf öğretmenlerinin kıdem değişkenine göre genel

müzik okuryazarlık düzeylerinin ortalamaları ve sıra ortalamaları incelendiğinde, 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenleri ile diğer kıdem gruplarındaki öğretmenler arasında farklılık olduğu, en düşük müzik okuryazarlık düzeyinin 5-9 ve 15 yıl ve üzeri kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu, en yüksek müzik okuryazarlık düzeyinin ise 1-4 yıl arası kıdeme sahip olan sınıf öğretmenlerine ait olduğu belirlenmiştir. Açılmış ve Kuşdemir-Kayıran (2021) 1-5 yıl kıdeme sahip öğretmenlerin müzik öğretimine ilişkin öz yeterlik ve tutuma ilişkin puan ortalamalarının diğer guruplardan daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Kocamanoğlu (2019) ise sınıf öğretmenlerinin kıdemlerine göre genel müzik öğretim yöntemi yeterlik düzeylerinin farklılık gösterdiğini, 21-25 yıl arası mesleki kıdeme sahip öğretmenlerin genel müzik öğretim yöntemi yeterlik düzeylerinin yüksek olduğunu, 10 yıl ve altı mesleki kıdeme sahip öğretmenlerde bu düzeyin daha düşük olduğu saptamıştır. Bu doğrultuda sınıf öğretmenlerinin genel müzik öğretim yöntemi yeterliklerinin tecrübeleri doğrultusunda arttığını belirtmiştir.

“Lisans eğitiminde alınan müzik eğitimi dönem sayısı” değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeyleri arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

“Lisans döneminde alınan müzik dersinin yeterliği” değişkenine göre sınıf öğretmenlerinin büyük bir çoğunluğunun alınan müzik dersini yeterli bulmadıkları tespit edilmiştir. Altun ve Uzuner (2018) sınıf öğretmenlerinin üniversitede aldığı müzik eğitiminin çocukların düzeyine inmede yetersiz kaldığını, Karadaş (2019) öğretmenlerin lisans sürecinde aldıkları müzik eğitimini yeterli bulmadığını, Umuzdaş ve Işıldak (2018) öğretmen adaylarının lisans eğitiminde müzik dersinde verilen kuramsal bilgileri yeterli bulmadıklarını bildirmişlerdir. Akgül-Barış ve Özata (2009) lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin, bireysel ses eğitimlerine yeteri kadar katkıda bulunmadığı, aldıkları çalgı eğitiminin de sınıf içi etkinliklerde kullanım için yetersiz olduğu sonucuna ulaşmıştır. Yokuş ve Önk-Avşar (2014) sınıf öğretmenliği lisans programında müzik eğitimi alanına yönelik kapsamın genişletilmesi gerekliliğini tespit ederek programın yetersiz kaldığını bildirmiştir. Ercan (2006) Sınıf öğretmenliği programı müzik eğitimi ders saatlerinin öğrenci görüşlerine göre kısmen yeterli olduğu, Özden (2017) öğretmen adaylarının lisans döneminde aldıkları müzik dersinin yöntem ve teknik becerilerin gelişimi bakımından kısmen yeterli bulduklarını rapor etmişlerdir. Genel olarak bakılırsa öğretmen adaylarının ve öğretmenlerin lisans döneminde alınan müzik dersini yetersiz bulduklarını ve bu durumun müzik okuryazarlık düzeylerini olumsuz yönde etkileyebileceği söylenebilir. Faktör bazında bakıldığında ise *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi, Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi, Eğitsel*

Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi ve Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi faktörlerinde istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu, müzik dersinin yeterli olduğunu düşünen sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin daha yüksek olduğu belirlenmiştir. Bireysel müzik becerilerinin etkisi belirtilen faktörlerde müzik okuryazarlık düzeyinin yüksek çıkması ile ilişkilendirilebilir.

“Lisans harici müzik eğitimi alma durumu” değişkenine göre sınıf öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıklarına bakıldığında müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi, Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi, Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi, Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi ve Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* faktörlerinde lisans harici müzik eğitimi alan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin, almayanlara göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Mentiş-Köksoy (2017) sınıf öğretmenliği öğrencilerinin üniversiteye başlamadan önce müzik eğitimi alıp almama durumuna göre müzikte teorik bilgiyi yaşam becerisine dönüştürme alt boyutunda puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık olmadığını, enstrüman çalabilen ve çalamayan öğretmen adaylarının müzikte teorik bilgiyi yaşam becerisine dönüştürme düzeylerinin birbirine benzer olduğunu rapor etmiştir.

“Lisans süreci veya sonrası müzik sertifikası alma durumu” değişkenine göre sınıf öğretmenleri müzik okuryazarlık düzeyi farklılıkları incelendiğinde müzik okuryazarlık genel ortalama puanları arasında istatistiksel açıdan anlamlı bir fark olduğu tespit edilmiştir. *Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi, Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi, Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi, Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi ve Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi* faktörlerinde lisans süreci veya sonrası müzik eğitimi sertifikası alan sınıf öğretmenlerinin müzik okuryazarlık düzeylerinin, almayanlara göre daha yüksek olduğu sonucuna varılmıştır. Bu durumda öğretmenlerin lisans eğitimi dışında aldıkları müzik eğitiminin birçok yönden müzik okuryazarlık düzeylerini artırdığı varsayımı yapılabilir.

Öneriler

- Lisans müzik eğitiminde teorik bilgilerin süresinin fazla oluşu öğretmen adaylarının öğrenme düzeylerini olumsuz yönde etkilediğinden, sürenin kısaltılıp uygulamaya dayalı eğitimin etkinliğinin artırılması müzik eğitiminin verimliliğini artırabilir.
- Birçok araştırmanın öğretmenlerin vokal yönden problemler yaşadığını tespit etmesi nedeniyle, lisans eğitimi sürecinde şarkı söyleme becerini geliştirmek adına öğretmen adaylarına popüler müzik eğitiminin önemli bir enstrümanı olan gitar eğitimi verilebilir.
- Lisans sürecinde müzik teknolojilerinden yararlanılarak yapılacak müzik eğitimi öğretmenlerin vokal problemlerini giderebileceği ve işini kolaylaştırabileceği düşünüldüğünden hem lisans müzik eğitimi sürecinde hem de hizmet içi eğitimlerle öğretmenler için müzik teknolojilerinin kapsamlı bir eğitimi verilebilir.
- Literatürdeki araştırmalara bakıldığında ve bu araştırmadan elde edilen verilere göre lisans döneminde verilen müzik dersi dönem sayısının yetersiz olduğu tespit edilmiştir. Bu yüzden müzik eğitimi dersinin dönem sayısı artırılabilir.
- Lisans eğitiminde öğretmen adaylarının gelişimini tam olarak sağlamak adına MEB tarafından yayınlanan kılavuz kitabındaki şarkıların lisans dönemi müzik eğitiminde öğretilmesi eğitimdeki kaliteyi artırabilir.
- Lisans düzeyinde müzik dersinin daha etkili hale gelmesi için iş birlikli öğrenme yönteminden faydalanılabilir.
- MEB tarafından öğretmenlerin ve öğrencilerin gelişimine destek sağlayacak detaylı bir şarkı dağarcığı oluşturulabilir.
- Literatürdeki araştırmalarda okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzik alanında kendilerini yetersiz hissetmesi sebebiyle müzik derslerine müzik öğretmenlerinin girmesi sağlanabilir.
- Okul öncesi müzik eğitiminde önemli bir yeri olan Orff yönteminin lisans müzik eğitimi sürecinde etkinliğinin artırılarak öğretmen adaylarının bilgi, beceri ve uygulama müzik okuryazarlık düzeyleri artırılabilir.
- Okul öncesi ve sınıf öğretmenlerinin müzikal yetkinliklerini uygulama yoluyla tespit edebilecek çalışmalar yapılabilir.
- Farklı bölgelere ait örneklem gurubu çalışmaları yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Açılmış, H., & Kuşdemir-Kayıran, B. (2021). Sınıf öğretmenlerinin ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin duyuşsal özelliklerinin incelenmesi. *OPUS International Journal of Society Researches*, 18(1), 4746-4773. <https://doi.org/10.26466/opus.890948>
- Afacan, Ş., & Şentürk, N. (2016). Okul öncesi ve sınıf eğitimi anabilim dallarına yönelik müzik okuryazarlığı ölçeğinin geliştirilmesi. *International Journal of Eurasia Social Sciences*, 7(25), 228-247. <http://www.ijoess.com/DergiTamDetay.aspx?ID=1597&Detay=Ozet>
- Afacan, Ş., Doğanyigit, S., Tüfekci, K., & Tüfekci, S. (2022). Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik okuryazarlık durumları. O. Karahan & N. Azgınoğlu (Ed.), *II. International Congress on Art and Desing Research* içinde (ss. 1442-1452). Kayseri ve Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi.
- Akgül-Barış, D., & Özata, E. (2009). Sınıf öğretmenliği anabilim dalında alınan müzik-müzik öğretimi derslerinin öğretmenlik uygulamalarındaki yansımaları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (18), 27-42.
- Akkaş, S. (2005). *Eğitim fakülteleri sınıf öğretmenliği bölümleri için müzik öğretimi*. Bilge.
- Aktaş, A. (2013). *Okul öncesi öğretmenlerinin eğitim programındaki müzik etkinliklerini uygulama durumları (Niğde ili örneği)* (Tez No. 347192) [Yüksek lisans tezi, Niğde Üniversitesi-Niğde]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Albayrak, G. (2020). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin görüşleri* (Tez No. 636771) [Yüksek lisans tezi, Fırat Üniversitesi-Elazığ]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Alpaslan, U. (2010). *Okulöncesi öğretmenlerinin aldıkları müzik eğitimi doğrultusunda uygulamakta oldukları müzik etkinliklerine ilişkin görüşleri ve karşılaştıkları problemler* (Tez No. 264092) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Altun, Z. D., & Uzuner, F. G. (2018). Sınıf öğretmenlerinin müzik öğretimine yönelik görüşlerinin incelenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 18(3), 1416-1432.
- Arapgırlıoğlu, H., & Karagöz, B. (2010). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi sürecinin durumu ve değerlendirilmesi. *Education Sciences*, 6(1), 183-196.
- Arıkan, R. (2011). *Araştırma yöntem ve teknikleri* (2. baskı). Nobel.
- Arslan, L. F. (2010). *Müzik okuryazarlığına yönelik bir test geliştirme ve ilköğretim mezunları üzerine örnek bir uygulama* (Tez No. 279850) [Doktora tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aslan, T. N. (2020). *Okul öncesi öğretmenlerinin aldıkları müzik eğitimini müzik etkinliklerinde kullanabilmelerine ilişkin görüşleri* (Tez No. 649427) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aşıcı, M. (2009). Kişisel ve sosyal bir değer olarak okuryazarlık. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 7(17), 9-26.

- Aydingöz-Çaylı, R. (2022). *Okul öncesi öğretmenlerinin uyguladıkları müzik etkinliklerine yönelik bir inceleme* (Tez No. 735072) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aydınlı, D. (2007). *Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki şarkı öğretme durumu* (Tez No. 207089) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Aylaz, B. (2018). *Okulöncesi dönemdeki çocuklarda müzik eğitimi* (Tez No. 530804) [Yüksek lisans tezi, Adıyaman Üniversitesi-Adıyaman]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Barboros, E., & Akbulut, E. (2021). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik eğitimi dersi hedeflerini gerçekleştirme ve öz-yeterlik inanç düzeylerinin incelenmesi. *Eğitim ve Toplum Araştırmaları Dergisi*, 8(1), 65-74.
- Bartel, L. (2006). *Researching music literacy*. Canadian Music Educator: Musicien.
- Bayraktar, F., Bayraktar, M., & Akın, S. (2018). *Ortaöğretim güzel sanatlar lisesi müzik kültürü ders kitabı*. Millî Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Bilir, D. (2018). *Türkiye'deki okul öncesi öğretmenliği bölümlerinde müzik eğitimi dersi veren öğretim elemanlarının derse ilişkin görüşleri* (Tez No. 517301) [Yüksek lisans tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Botstein, L. (1992). Listening through reading: Musical literacy and the concert audience. *19th-Century Music*, 16(2), 129-145. <https://doi.org/10.2307/746262>
- Bulut, D., & Aktaş, A. (2014). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerini uygulama durumları (Niğde ili örneği). *The Journal of Academic Social Science Studies*, 25(1), 21-34.
- Burak, S. (2014). Okul öncesi ve sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitiminde etkili öğretmen özelliklerine yönelik algıları. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 47(1), 67-80.
- Büyüköztürk, Ş. (2010). *Sosyal bilimler için veri analizi el kitabı: İstatistik, araştırma deseni SPSS uygulamaları ve yorum* (11. baskı). Pegem.
- Can, A. (2017). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi* (5. baskı). Pegem.
- Csíkós, C., & Dohány, G. (2016). Connections between music literacy and music-related background variables: An empirical investigation. *Visions of research in music education*, 28(1), 1-23.
- Çelenk, K., & Özşen, B. (2018). Yaylı çalgı eğitiminde öğrenci performansının ölçülmesi ve değerlendirilmesi. M. Keha & Z. Alimgereyev (Ed.), *IV. Uluslararası mesleki ve teknik bilimler kongresi* içinde. (ss. 491-508). Atatürk Üniversitesi.
- Çelenk, K., & Şen, Y. (2019). Okul öncesi ve sınıf eğitimi öğrencilerinin müzik öğretimine yönelik özyeterlik algıları. Minaz M. B (Ed.), *Eğitim bilimler alanında yeni ufuklar* (ss. 137-157), Gece Akademi.
- Çelik, B. (2001). *Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimi ve öğretimi konusundaki donanımları üzerine bir araştırma* (Tez No. 108779) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çelik, Y. (2018). *Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları, öz yeterlilik inançları ve müzik yeteneklerine ilişkin öz yeterlilikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*

(Tez No. 503097) [Yüksek lisans tezi, Amasya Üniversitesi-Amasya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Çelik, Y., & Yetim, H. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimine ilişkin tutumları ile müzik öğretimi öz yeterlilik inançları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Elektronik Eğitim Bilimleri Dergisi*, 6(12), 150-170.
- Çevik, D. B. (2011). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi özyeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 12(1), 145-168.
- Çeviker, A. (2010). *Okul öncesi ve müzik öğretmeni adaylarının okul öncesi müzik etkinliklerine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi* (Tez No. 279628) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Çiçek, V. (2020). *Mesleki müzik eğitimi alan öğrencilerin müzik performanslarına yönelik kaygılarının benlik saygısı ve öz yeterlilikleriyle ilişkisi* (Tez No. 634620) [Doktora tezi, Ondokuz Mayıs Üniversitesi-Samsun]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Dere, Z. (2008). *Ankara il merkezindeki anasınıflarında görev yapan öğretmenlerin müzik eğitiminde yaşadıkları sorunların incelenmesi* (Tez No. 218911) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ercan, M. (2006). *Eğitim fakülteleri ilköğretim bölümleri sınıf öğretmenliği programı son sınıf öğrencilerinin ilköğretim 1. devre müzik dersine yönelik mesleki alan yeterliliklerinin incelenmesi* (Tez No. 188919) [Yüksek lisans tezi, Cumhuriyet Üniversitesi-Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Ergün-Bülbül, S. (2001). *Çözümsel istatistik*. Alfa.
- Ertürk, G., Altınkaynak, Ş. Ö., Veziroğlu, M., & Erkan, S. (2014). Okul öncesi öğretmenlerin üniversite deneyimlerinin mesleki yaşantılarına etkisine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 897-908.
- Evans, R. J. (2013). *Using popular music to teach music literacy to 5th and 6th grade students in general or kodály music classes* (Tez No. 1553967) [Yüksek lisans tezi, Silver Lake College-Wisconsin]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Gölbaşı, E. (2013). *Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinliklerindeki mesleki yeterliliğinin değerlendirilmesi* (Tez No. 349925) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Gudmundsdottir, H. R. (2010). Advances in music-reading research. *Music Education Research*, 12(4), 331-338.
- Gül, G., & Bozkaya, İ. (2014). Okul öncesi öğretmenliği lisans programının müzik eğitimi açısından değerlendirilmesi: Uludağ Üniversitesi örneği. *Kastamonu Üniversitesi Kastamonu Eğitim Dergisi*, 22(3), 995-1008.
- Gürbüz, S., & Şahin, F. (2018). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri: Felsefe-yöntem-analiz*. Seçkin.
- Haskan-Avcı, Ö., Karababa, A., & Zencir, T. (2019). Toplumsal cinsiyet bağlamında erkek okul öncesi öğretmen adayları: Algıladıkları güçlükler ve gelecek kaygıları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 34(4), 1092-1106.
- Kabataş, M. (2017). Müzik okuryazarlığı ve informal müzik eğitimi. *The Journal of Academic Social Sciences*, (49), 243-252. https://asosjournal.com/index.jsp?mod=tammetin&makaleadi=&makaleurl=810132383_12552%20Mustafa%20KABATA%C5%9E.pdf&key=34727

- Karadaş, M. (2019). *İlkokul müzik dersi öğrenci çalışma kitaplarının sınıf öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak incelenmesi ve değerlendirilmesi (Denizli ili Merkezefendi ilçesi örneği)* (Tez No. 555002) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karakoç, E., & Şendurur, Y. (2015). İlköğretim okullarındaki özengen müzik eğitiminin öğrencilerin müziksel davranışlarına yansımaları. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 277-290. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/jiss/issue/25890/272799>
- Karan, M. (2008). *İlköğretim okullarında görev yapan sınıf öğretmenlerinin lisans döneminde aldıkları müzik eğitiminin mesleki yaşantılarına olan etkileri üzerine bir araştırma* (Tez No. 218458) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Karasar, N. (2008). *Bilimsel araştırma yöntemi: Kavramlar-ilkeler-teknikler*. Nobel.
- Kavaklı, H. (2022). *Sınıf öğretmeni ve okul öncesi öğretmeni adaylarının müzik öz-yeterlik düzeylerinin karşılaştırılması* (Tez No. 715240) [Yüksek lisans tezi, Balıkesir Üniversitesi-Balıkesir]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kaya, Ö. (2022). *İşbirlikli öğrenme yönteminin okul öncesi öğretmen adaylarının müzik derslerindeki öz-yeterlik başarı ve müzik okuryazarlığına etkisi* (Tez No. 734751) [Doktora tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kısa, N. (2020). Bilimsel araştırmalarda kullanılan veri toplama araçları. N. Cemaloğlu (Ed.), *Bilimsel araştırma teknikleri ve etik içinde* (ss. 103-134). Pegem.
- Kızıklı, H. O. (2019). *Türk sanat ve Türk halk müziği çalgılarıyla yürütülen müzik dersi uygulamalarının ilköğretim öğrencilerinin ders başarı ve tutumlarına etkisi* (Tez No. 602734) [Yüksek lisans tezi, Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi-Tokat]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Koca, Ş. (2016). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik etkinliklerine yönelik özyeterlik algıları. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (40), 375-386.
- Kocabaş, A. (2000). Sınıf öğretmenlerinin müzik derslerindeki yetersizliklerine ilişkin görüşleri. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 7-11.
- Kocamanoğlu, K. (2019). *Sınıf öğretmenlerinin müzik eğitimi yeterliği* (Tez No. 555352) [Yüksek lisans tezi, Pamukkale Üniversitesi-Denizli]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Kurtuldu, M. K. (2009). Assessment About Attitudes of Candidate Elementary Teachers Intended for Music Teaching Lesson. *Elementary Education Online*, 8(2), 510-519.
- Küçüköncü, H. Y., & Aytemur, B. (2020). Temel eğitim sürecinde ilkökul müzik eğitimi. Y. Şen ve Ü. S. Şen (Ed.), *Sınıf eğitiminde müzik öğretimi içinde* (ss. 67-86). Nobel.
- Küçüköncü, Y. (2000). Sınıf öğretmenliğinde müzik eğitimi. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 7(7), 8-12.
- Levinson, J. (1990). Musical literacy. *Journal of aesthetic education*, 24(1), 17-30.
- McCusker, J. (2001). *Emerging musical literacy: Investigating young children's music cognition and musical problem-solving through invented notations*. University of Rochester, Eastman School of Music.

- Mentiş-Köksoy, A. (2017). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik öğretimi öz yeterlilik düzeylerinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (44), 297-320.
- Mentiş-Köksoy, A. (2018). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik okuryazarlık düzeylerinin farklı değişkenler açısından incelenmesi. *Turkish Studies*, 13(4), 899-918.
- Mentiş-Köksoy, A., & Mentiş-Taş, A. (2005). Okulöncesi eğitim kurumlarında görev yapan anaokul öğretmenlerinin okulöncesi dönemde müzik eğitimine ilişkin görüşlerinin belirlenmesi (Niğde ili örneği). *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 31-40.
- Miller, J. A. (2009). *Emergent music literacy: Parallels of the language model in music literacy instruction* (Tez No. 1468927) [Yüksek lisans tezi, State University of New York Empire State College-New York]. ProQuest Dissertations and Theses Global.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (MEB). (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı: <https://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf>
- Millî Eğitim Bakanlığı. (MEB). (2018). Müzik Dersi Öğretim Programı: <http://mufredat.meb.gov.tr/Dosyalar/2018129173048695-1-8%20M%C3%BCzik%20%C3%96%C4%9Fretim%20Program%C4%B1%2020180123.pdf>
- Mills, J., & McPherson, G. E. (2015). Musical literacy: Reading traditional clef notation. *The Child as Musician: A Handbook of Musical Development*, 8(9), 177-192.
- Modiri, I. G. (2010). Okul öncesinde müzik aracılığı ile yabancı dil öğretimi. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 23(2), 505-516.
- Morrow, S. L., & Connor, N. P. (2011). Comparison of voice-use profiles between elementary classroom and music teachers. *Journal of Voice*, 25(3), 367-372.
- Oğul, H. (2009). *Okul öncesi öğretmen adaylarının temel ritim algılama ve şarkı söyleme becerilerinin incelenmesi* (Tez No. 234834) [Yüksek lisans tezi, Selçuk Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Okan, S. (2010). *Sınıf öğretmenlerinin müzik dersindeki yeterlikleri gerçekleştirmelerine ilişkin görüşleri: Diyarbakır il örneği* (Tez No. 250882) [Yüksek lisans tezi, Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi-Burdur]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Onay, E. (2020). İlköğretim müzik eğitiminde kullanılan materyaller çalgılar ve okul şarkılarının çalgılara aktarımı. Y. Şen ve Ü. S. Şen (Ed.), *Sınıf Eğitiminde müzik öğretimi içinde* (ss. 87-122). Nobel.
- Oymakcıer, M. (2019). *Sınıf öğretmeni adaylarının yaşamlarında müziğin yeri ve müzik eğitimine ilişkin görüşleri* (Tez No. 567294) [Yüksek lisans tezi, Sivas cumhuriyet Üniversitesi-Sivas]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Oymakcıer, M., & Özaltunoğlu, Ö. (2019). Sınıf öğretmeni adaylarının müzik eğitimine ilişkin görüşleri. *Uluslararası Sosyal Bilimler Eğitimi Dergisi*, 5(2), 245-263.
- Özdamar, K. (2011). *Paket programlar ile istatistiksel veri analizi* (8. baskı). Kaan.
- Özden, Ö. (2017). *Sınıf öğretmenliği ve okulöncesi öğretmenliğinde müzik eğitimi/öğretimi dersi yöntem ve uygulamaları: Kocaeli Üniversitesi örneği* (Tez No. 485837) [Yüksek lisans tezi, Mimar Sinan Güzel Sanatlar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.

- Özer, E. (2021). *Okul öncesi öğretmenlerinin Orff müzik metodunu gelişimsel bir yaklaşım olarak kullanım düzeylerinin incelenmesi* (Tez No. 663132) [Yüksek lisans tezi, Üsküdar Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Özgül, İ. (2014). *Müzik eğitimi ve öğretimi*. Pegem.
- Özgül, İ. (2017). Sınıf öğretmenliği programı öğrencilerinin öğretmen eğitimi programında müzik eğitime ilişkin tutumları. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 25(6), 2491-2506.
- Öztutgan, Z. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitime ilişkin öz-yeterlik algıları. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (29), 574-593.
- Salı, G., Levent-Akkol, M., & Oğuz, V. (2013). Okul Öncesi Öğretmenlerinin Müzik Etkinliklerinde Yaşadığı Sorunlar. *Afyon Kocatepe University Journal of Social Sciences*, 15(2), 79-100.
- Sams, R. W. (1989). Preschool music education: Where do we begin? *Soundings*, 2(2), 9-12. <https://doi.org/10.1177/104837138800200204>
- Selltiz, C., Jahoda, M., Deutsch, M., & Cook, S. W. (1959). *Research methods in social relations. revised edition*. Holt, Rinehart&Winston.
- Serhat Kalkınma Ajansı. (SERKA). (2022). TRA2 bölgesi (Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars) 2014-2023 bölge planı. <https://www.serka.gov.tr/assets/upload/dosyalar/tra2-bolgesi-agri-ardahan-igdir-ve-kars-2014-2023-bolge-plani.pdf>
- Seyhan, Z. (2019). *Özengen müzik eğitiminde flüt eğitimcilerinin kullandıkları yöntem ve tekniklerin incelenmesi* (Tez No. 552961) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sezen, H., & Özerdem, D. M. (2021). Londra trinity koleji sertifikalı müzik eğitimi programı piyano dalının özengen müzik eğitimi açısından incelenmesi. *Electronic Turkish Studies*, 16(6). 1693-1713.
- Sığırtmaç, A. (2002). Okul öncesi dönemde müzik eğitimi. *Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9(9). 30-39.
- Sonakın, S. (2022). *Okul öncesi öğretmenlerinin uyguladıkları müzik öğretimine yönelik özyeterliklerin incelenmesi* (Tez No. 735925) [Yüksek lisans tezi, Marmara Üniversitesi-İstanbul]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Sönmez, V., & Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı.
- Sun, M., & Seyrek, H. (2010) *Okul öncesi dönemde müzik*. Mey.
- Sušić, B. B. (2018). Preschool teachers' music competencies based on preschool education students' self-assessment. *Croatian Journal of Education*, 20(1). 113-129. <https://doi.org/10.15516/cje.v20i0.3048>
- Şahin, K., & Aksüt, M. (2002). I. kademedeki müzik derslerine ilişkin öğretmen görüşleri. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 105-118.
- Şahin, O. (2009). *Kırıkkale il merkezinde görev yapan sınıf öğretmenlerinin müzik dersi ile ilgili yeterliliklerine ilişkin bir araştırma* (Tez No. 262199) [Yüksek lisans tezi, Kırıkkale Üniversitesi-Kırıkkale]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şen, Ü. S. (2015a). *Müzik estetiği üzerine*. Pegem.
- Şen, Ü. S. (2015b). The role of education of taste (enjoyment) in earning students an aesthetic taste in music education at primary education level in Turkey. M. Kolodziejski., M. A. Icbay & H. Arslan (Ed.), *Contemporary issues in arts* içinde (ss. 67-75). Ehrmann Verlag.

- Şen, Ü. S. (2016). Okul öncesi müzik eğitiminde öğretmen faktörü. *İnönü Üniversitesi Sanat ve Tasarım Dergisi*, 6(14), 1-17.
<https://dergipark.org.tr/tr/pub/iujad/issue/24487/323024>
- Şen, Ü. S. (2020). İlköğretim müzik eğitiminde müzik-estetik ilişkisi ve müziksel beğenin geliştirilmesi. Y. Şen ve Ü. S. Şen (Ed.), *Sınıf eğitiminde müzik öğretimi* içinde (ss. 231-252). Nobel.
- Şen, Y. (2006). Okulöncesi dönemde, çocuğun gelişiminde müziğin önemi. *Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 337-343.
- Şen, Y. (2011). Müzik öğretmenliği öğrencilerinin “Geleneksel Türk müziği dersleri”ne ilişkin tutumlarının çeşitli değişkenler açısından incelenmesi (Tez No. 290502) [Doktora tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Şen, Y., & Ünal, E. (2019). 8. sınıf öğrencilerinin müzik dersi öğretim programında yer alan müzik türlerini dinleme durumlarının incelenmesi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(67), 788-800.
- Şendurur, Y., & Akgül-Barış, D. (2002). Müzik eğitimi ve çocuklarda bilişsel başarı. *Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(1).
<https://dergipark.org.tr/en/download/article-file/77443>
- Tanrıöğen, A. (2009). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı.
- Tavşancıl, E., & Aslan, A. E. (2001). *İçerik analizi ve uygulama örnekleri/sözel, yazılı ve diğer materyaller için*. Epsilon.
- Tokatlı, B. (2020). Özengen müzik eğitimi kurumlarında keman derslerini yürüten öğretmenlerin karşılaştığı problemler (Tez No. 642006) [Yüksek lisans tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türk, G. S. (2018). Özengen müzik eğitimi alan ve almayan 7. sınıf öğrencilerinin müzik dersine ilişkin görüşleri (Tez No. 527131) [Yüksek lisans tezi, Gazi Üniversitesi-Ankara]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Türkan, C. (2020). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik dersine ilişkin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının belirlenmesi (Tez No. 632012) [Yüksek lisans tezi, İnönü Üniversitesi-Malatya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Uçan, A. (2005). *Müzik eğitimi-temel kavramlar-ilkeler-yaklaşımlar* (3. basım). Evrensel.
- Uçan, A., Yıldız, G., & Bayraktar, E. (1999). *İlköğretimde müzik öğretimi*. MEB Yayınları.
- Umuzdaş, S., & Işıldak, C. K. (2019). İlköğretimde müzik dersine ilişkin mevcut durumun sınıf öğretmeni adaylarının görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Kalem Eğitim ve İnsan Bilimleri Dergisi*, 9(1), 117-133.
- Ural, A., & Kılıç, İ. (2011). *Bilimsel araştırma süreci ve SPSS ile veri analizi*. Detay.
- Üstün, E. (2014). Okul çalgılarının ilköğretim müzik dersi kazanımlarına ulaşmadaki etkililiğinin incelenmesi (Tez No. 372167) [Doktora tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi-Konya]. Yükseköğretim Kurulu Ulusal Tez Merkezi.
- Vapur, H., & Şen, Y. (2021). Tablatur türleri ve günümüzde kullanılan modern gitar tablatur örnekleri. *Journal of International Social Research*, 14(79).
<https://web.s.ebscohost.com/ehost/pdfviewer/pdfviewer?vid=0&sid=0607d0f1-730c-4c04-b293-98fe7cc8be47%40redis>

- Waller, D. (2010). Language literacy and music literacy: A pedagogical asymmetry. *Philosophy of Music Education Review*, 18(1), 26-44. <https://doi.org/10.2979/pme.2010.18.1.2>
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin.
- Yıldız, G. (2002). *İlköğretimde müzik eğitimi*. Anıl.
- Yıldız, G. (2018). Okul öncesi öğretmen adaylarının müzik eğitimi derslerine ilişkin görüşleri, *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 10(23), 1-10.
- Yılmaz-Bolat, E. (2017). Okul öncesi öğretmenlerinin müzik etkinlikleri konusundaki görüşlerinin belirlenmesi. *İdil Sanat ve Dil Dergisi*, 6(35), 2073-2096.
- Yokuş, H., & Önk-Avşar, S. (2014). Müzik öğretmeni ve sınıf öğretmeni adaylarının eğitim müziği dağarına ilişkin yeterlilikleri. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 2(1), 50-63.
- Yükseköğretim Kurumu. (YÖK). (t.y.). Sınıf Öğretmenliği Lisans Programı. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Sinif_Ogretmenligi_Lisans_Programi09042019.pdf
- Yükseköğretim Kurumu. (YÖK). (t.y.). Okul Öncesi Öğretmenliği Lisans Programı. https://www.yok.gov.tr/Documents/Kurumsal/egitim_ogretim_dairesi/Yeni-Ogretmen-Yetistirme-Lisans-Programlari/Okul_Oncesi_Ogretmenligi_Lisans_Programi.pdf

EKLER

EK-1. Cinsiyet Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

	Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Cinsiyet	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sıra Top.	U	p
1	Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Kadın	142	3.11	74.16	10530.50	377.500	.266
		Erkek	7	3.57	92.07	644.50		
2	Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Kadın	142	3.16	73.85	10486.50	333.500	.126
		Erkek	7	3.71	98.36	688.50		
3	Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	Kadın	142	3.20	73.69	10464.50	311.500	.081
		Erkek	7	3.86	101.50	710.50		
4	Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Kadın	142	3.00	73.72	10468.50	315.500	.091
		Erkek	7	3.71	100.93	706.50		
5	Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Kadın	142	3.25	74.16	10530.50	377.500	.259
		Erkek	7	3.71	92.07	644.50		
6	Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Kadın	142	2.68	74.99	10649.00	496.000	.993
		Erkek	7	2.71	75.14	526.00		
7	Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Kadın	142	3.08	75.22	10681.50	465.500	.770
		Erkek	7	3.00	70.50	493.50		
8	Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Kadın	142	3.63	74.79	10619.50	466.500	.767
		Erkek	7	3.71	79.36	555.50		
9	Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	Kadın	142	3.30	74.28	10547.50	394.500	.334
		Erkek	7	3.71	89.64	627.50		
10	Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Kadın	142	3.17	75.42	10710.00	437.000	.574
		Erkek	7	3.00	66.43	465.00		
11	Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Kadın	142	3.40	75.60	10735.00	412.000	.416
		Erkek	7	3.14	62.86	440.00		
12	Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Kadın	142	2.57	74.68	10604.00	451.000	.667
		Erkek	7	2.71	81.57	571.00		
13	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Kadın	142	3.92	75.86	10771.50	375.500	.212
		Erkek	7	3.57	57.64	403.50		
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Kadın	142	3.63	74.63	10597.00	444.000	.595
		Erkek	7	3.86	82.57	578.00		
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Kadın	142	3.26	74.39	10564.00	411.000	.413
		Erkek	7	3.57	87.29	611.00		
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayabilirim.	Kadın	142	2.70	74.10	10521.50	368.500	.227
		Erkek	7	3.14	93.36	653.50		
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayabilirim.	Kadın	142	2.87	74.15	10530.00	377.000	.259
		Erkek	7	3.29	92.14	645.00		
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Kadın	142	2.39	74.43	10569.50	416.500	.451
		Erkek	7	2.57	86.50	605.50		
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Kadın	142	2.70	74.22	10539.00	386.000	.303
		Erkek	7	3.14	90.86	636.00		
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Kadın	142	2.36	74.52	10582.50	429.500	.527
		Erkek	7	2.57	84.64	592.50		
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Kadın	142	3.87	76.09	10804.50	342.500	.125
		Erkek	7	3.43	52.93	370.50		
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Kadın	142	3.12	74.99	10648.00	495.000	.985
		Erkek	7	3.14	75.29	527.00		
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Kadın	142	3.31	76.16	10814.50	332.500	.115
		Erkek	7	2.86	51.50	360.50		

24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Kadın	142	2.96	74.67	10603.00	450.000	.660
		Erkek	7	3.14	81.71	572.00		
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	Kadın	142	3.19	75.26	10686.50	460.500	.730
		Erkek	7	3.14	69.79	488.50		
26	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	Kadın	142	3.37	75.08	10661.50	485.500	.913
		Erkek	7	3.43	73.36	513.50		
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Kadın	142	2.98	74.71	10608.50	455.500	.701
		Erkek	7	3.14	80.93	566.50		
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Kadın	142	4.06	75.04	10655.00	492.000	.959
		Erkek	7	4.14	74.29	520.00		
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Kadın	142	3.49	75.77	10759.00	388.000	.302
		Erkek	7	3.14	59.43	416.00		
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Kadın	142	3.63	75.17	10674.50	472.500	.810
		Erkek	7	3.57	71.50	500.50		
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Kadın	142	2.60	74.73	10611.50	458.500	.718
		Erkek	7	2.71	80.50	563.50		
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	Kadın	142	3.13	75.35	10699.00	448.000	.642
		Erkek	7	3.00	68.00	476.00		
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Kadın	142	2.9810	73.72	10468.00	315.000	.102
		Erkek	7	3.4000	101.00	707.00		
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Kadın	142	3.5211	75.49	10720.00	427.000	.529
		Erkek	7	3.4286	65.00	455.00		
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Kadın	142	3.3155	75.09	10663.00	484.000	.907
		Erkek	7	3.3143	73.14	512.00		
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Kadın	142	2.6366	74.56	10587.00	434.000	.570
		Erkek	7	2.8000	84.00	588.00		
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Kadın	142	3.2793	75.16	10673.00	474.000	.835
		Erkek	7	3.2381	71.71	502.00		
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Kadın	142	3.1593	74.65	10600.00	447.000	.654
		Erkek	7	3.2857	82.14	575.00		

EK-2. Çalışılan İl Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	İl	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1 Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	Ağrı	19	3.21	76.95	3	.143	.986
	Ardahan	14	3.00	73.04			
	Iğdır	55	3.11	73.85			
	Kars	61	3.16	75.89			
2 Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	Ağrı	19	3.11	69.95	3	.510	.917
	Ardahan	14	3.07	72.93			
	Iğdır	55	3.25	77.44			
	Kars	61	3.18	74.85			
3 Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	Ağrı	19	3.37	78.92	3	.862	.835
	Ardahan	14	3.07	73.89			
	Iğdır	55	3.29	77.76			
	Kars	61	3.16	71.54			
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	Ağrı	19	3.16	79.08	3	.505	.918
	Ardahan	14	3.07	76.86			
	Iğdır	55	3.09	76.10			
	Kars	61	2.93	72.31			
5 Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	Ağrı	19	3.37	78.29	3	.347	.951
	Ardahan	14	3.36	78.93			
	Iğdır	55	3.24	73.35			
	Kars	61	3.26	74.56			
6 Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	Ağrı	19	2.68	73.82	3	2.147	.542
	Ardahan	14	2.93	87.61			
	Iğdır	55	2.56	70.29			
	Kars	61	2.74	76.72			
7 Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	Ağrı	19	3.26	81.71	3	1.338	.720
	Ardahan	14	2.86	66.14			
	Iğdır	55	3.13	76.85			
	Kars	61	3.03	73.27			
8 Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	Ağrı	19	3.53	69.89	3	2.419	.490
	Ardahan	14	3.29	61.36			
	Iğdır	55	3.73	77.95			
	Kars	61	3.66	77.07			
9 Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	Ağrı	19	3.47	81.71	3	2.851	.415
	Ardahan	14	3.00	66.57			
	Iğdır	55	3.45	80.24			
	Kars	61	3.21	70.12			
10 Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	Ağrı	19	3.00	69.32	3	1.518	.678
	Ardahan	14	3.00	70.71			
	Iğdır	55	3.13	72.68			
	Kars	61	3.28	79.84			
11 Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	Ağrı	19	3.42	74.79	3	1.305	.728
	Ardahan	14	3.36	76.57			
	Iğdır	55	3.31	70.36			
	Kars	61	3.46	78.89			
12 Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	Ağrı	19	2.84	85.00	3	1.810	.613
	Ardahan	14	2.36	65.89			
	Iğdır	55	2.56	74.11			
	Kars	61	2.56	74.78			
13 Dramatizasyon	Ağrı	19	4.05	78.74	3	4.851	.183

	(canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	Ardahan	14	3.79	70.21			
		Iğdır	55	3.73	67.20			
		Kars	61	4.03	81.97			
14	Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	Ağrı	19	3.89	83.89	3	4.342	.227
		Ardahan	14	3.21	56.46			
		Iğdır	55	3.64	74.79			
		Kars	61	3.67	76.67			
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	Ağrı	19	3.37	81.16	3	1.339	.720
		Ardahan	14	3.00	65.32			
		Iğdır	55	3.27	73.85			
		Kars	61	3.31	76.34			
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulam.	Ağrı	19	2.68	75.32	3	.400	.940
		Ardahan	14	2.50	68.39			
		Iğdır	55	2.76	75.85			
		Kars	61	2.74	75.66			
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulam.	Ağrı	19	2.74	69.84	3	.372	.946
		Ardahan	14	2.86	76.75			
		Iğdır	55	2.93	75.05			
		Kars	61	2.92	76.16			
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	Ağrı	19	2.26	72.05	3	.348	.951
		Ardahan	14	2.21	70.39			
		Iğdır	55	2.44	75.77			
		Kars	61	2.44	76.28			
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	Ağrı	19	2.53	67.76	3	1.669	.644
		Ardahan	14	3.00	86.14			
		Iğdır	55	2.69	73.57			
		Kars	61	2.75	75.98			
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	Ağrı	19	2.26	71.87	3	.901	.825
		Ardahan	14	2.43	78.93			
		Iğdır	55	2.27	71.75			
		Kars	61	2.48	78.01			
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	Ağrı	19	3.95	80.32	3	1.605	.658
		Ardahan	14	3.57	63.61			
		Iğdır	55	3.84	74.79			
		Kars	61	3.90	76.15			
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Ağrı	19	3.42	87.68	3	2.946	.400
		Ardahan	14	3.00	72.57			
		Iğdır	55	3.18	76.93			
		Kars	61	3.00	69.87			
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	Ağrı	19	3.63	90.42	3	6.143	.105
		Ardahan	14	2.79	57.71			
		Iğdır	55	3.38	78.10			
		Kars	61	3.21	71.37			
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	Ağrı	19	2.89	73.13	3	.457	.928
		Ardahan	14	2.93	76.25			
		Iğdır	55	2.93	72.58			
		Kars	61	3.03	77.48			
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	Ağrı	19	3.26	80.76	3	.936	.817
		Ardahan	14	2.93	66.82			
		Iğdır	55	3.24	75.14			
		Kars	61	3.18	74.96			
26	Orff yöntemi hakkında	Ağrı	19	3.21	70.47	3	.977	.807

	bilgi sahibiyim.	Ardahan	14	3.50	78.43			
		Iğdır	55	3.45	78.48			
		Kars	61	3.33	72.48			
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	Ağrı	19	3.21	83.58	3	2.418	.490
		Ardahan	14	3.21	84.46			
		Iğdır	55	2.98	75.25			
		Kars	61	2.87	69.93			
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	Ağrı	19	4.21	80.16	3	1.392	.707
		Ardahan	14	3.86	65.11			
		Iğdır	55	4.00	74.56			
		Kars	61	4.13	76.06			
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	Ağrı	19	3.79	86.97	3	2.247	.523
		Ardahan	14	3.29	67.79			
		Iğdır	55	3.45	75.14			
		Kars	61	3.43	72.80			
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	Ağrı	19	3.68	74.11	3	2.063	.560
		Ardahan	14	3.29	64.61			
		Iğdır	55	3.56	72.68			
		Kars	61	3.74	79.75			
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	Ağrı	19	2.89	88.68	3	3.285	.350
		Ardahan	14	2.50	72.89			
		Iğdır	55	2.64	76.84			
		Kars	61	2.51	69.57			
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	Ağrı	19	3.37	84.55	3	1.922	.589
		Ardahan	14	2.93	67.54			
		Iğdır	55	3.16	76.79			
		Kars	61	3.07	72.12			
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	Ağrı	19	3.0526	79.16	3	.336	.953
		Ardahan	14	2.9214	78.36			
		Iğdır	55	3.0073	73.83			
		Kars	61	2.9967	73.99			
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	Ağrı	19	3.6667	87.58	3	2.207	.531
		Ardahan	14	3.2619	66.89			
		Iğdır	55	3.4990	73.36			
		Kars	61	3.5446	74.42			
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	Ağrı	19	3.3368	75.58	3	.327	.955
		Ardahan	14	3.1000	69.64			
		Iğdır	55	3.3491	74.31			
		Kars	61	3.3279	76.67			
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	Ağrı	19	2.6632	78.29	3	.200	.978
		Ardahan	14	2.6143	77.14			
		Iğdır	55	2.6400	74.71			
		Kars	61	2.6492	73.75			
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	Ağrı	19	3.4035	80.71	3	.936	.817
		Ardahan	14	3.3333	79.07			
		Iğdır	55	3.2970	76.01			
		Kars	61	3.2077	71.38			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		Ağrı	19	3.2418	83.42	3	.864	.834
		Ardahan	14	3.0357	75.75			
		Iğdır	55	3.1688	73.67			
		Kars	61	3.1680	73.40			

EK-3. Lisans Eğitiminde Alınan Müzik Eğitimi Dönem Sayısı Değişkenine Göre Okul Öncesi Öğretmenleri Müzik Okuryazarlık Düzeyi Farklılıkları

Ölçek Maddeleri ve Faktörler	Dönem Sayısı	N	$\bar{x}$	Sıra Ort.	Sd	χ^2	p
1 Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.	1 Dönem	48	3.02	71.13	3	.770	.857
	2 Dönem	96	3.19	77.02			
	2 Dönem üstü	2	3.00	65.50			
	Hiç almayan	3	3.33	78.67			
2 Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.	1 Dönem	48	2.98	67.09	3	2.732	.435
	2 Dönem	96	3.29	79.04			
	2 Dönem üstü	2	3.00	68.00			
	Hiç almayan	3	3.33	76.83			
3 Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.	1 Dönem	48	3.19	73.98	3	1.489	.685
	2 Dönem	96	3.22	74.48			
	2 Dönem üstü	2	3.50	82.75			
	Hiç almayan	3	4.00	102.83			
4 Basit ritim kalıpları yazabilirim.	1 Dönem	48	2.77	65.20	3	6.086	.107
	2 Dönem	96	3.18	80.19			
	2 Dönem üstü	2	2.00	38.75			
	Hiç almayan	3	3.33	90.00			
5 Basit ritim kalıplarını çalabilirim.	1 Dönem	48	3.06	66.81	3	5.641	.130
	2 Dönem	96	3.40	79.74			
	2 Dönem üstü	2	2.00	31.00			
	Hiç almayan	3	3.67	83.50			
6 Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.	1 Dönem	48	2.50	67.68	3	3.476	.324
	2 Dönem	96	2.77	78.61			
	2 Dönem üstü	2	2.00	51.00			
	Hiç almayan	3	3.33	92.67			
7 Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.	1 Dönem	48	3.02	73.24	3	.443	.931
	2 Dönem	96	3.09	75.37			
	2 Dönem üstü	2	3.50	91.00			
	Hiç almayan	3	3.33	80.67			
8 Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.	1 Dönem	48	3.75	79.29	3	1.423	.700
	2 Dönem	96	3.57	72.93			
	2 Dönem üstü	2	4.00	90.50			
	Hiç almayan	3	3.33	62.33			
9 Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.	1 Dönem	48	3.35	76.05	3	.646	.886
	2 Dönem	96	3.30	75.03			
	2 Dönem üstü	2	3.00	52.50			
	Hiç almayan	3	3.33	72.17			
10 Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.	1 Dönem	48	3.15	74.97	3	.207	.976
	2 Dönem	96	3.16	74.67			
	2 Dönem üstü	2	3.50	87.75			
	Hiç almayan	3	3.33	77.50			
11 Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.	1 Dönem	48	3.38	76.19	3	1.252	.741
	2 Dönem	96	3.40	74.56			
	2 Dönem üstü	2	3.00	48.00			
	Hiç almayan	3	3.67	88.00			
12 Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.	1 Dönem	48	2.54	72.93	3	1.017	.797
	2 Dönem	96	2.57	75.38			
	2 Dönem üstü	2	2.50	73.00			
	Hiç almayan	3	3.33	97.50			
13	1 Dönem	48	3.81	72.11	3	.448	.930

	Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.	2 Dönem	96	3.95	76.52			
		2 Dönem üstü	2	4.00	75.00			
		Hiç almayan	3	3.67	72.67			
14	Müziksel beğeniye geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.	1 Dönem	48	3.60	73.48	3	.692	.875
		2 Dönem	96	3.66	75.63			
		2 Dönem üstü	2	3.50	61.50			
		Hiç almayan	3	4.00	88.17			
15	Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.	1 Dönem	48	3.15	70.74	3	2.181	.536
		2 Dönem	96	3.31	76.06			
		2 Dönem üstü	2	3.50	83.25			
		Hiç almayan	3	4.00	103.83			
16	Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygulayım.	1 Dönem	48	2.58	69.08	3	3.561	.313
		2 Dönem	96	2.78	78.16			
		2 Dönem üstü	2	2.00	39.50			
		Hiç almayan	3	3.33	92.17			
17	Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygulayım.	1 Dönem	48	2.67	65.28	3	4.022	.259
		2 Dönem	96	2.99	79.46			
		2 Dönem üstü	2	3.00	78.00			
		Hiç almayan	3	3.33	85.67			
18	Ses eğitimi bilgisine sahibim.	1 Dönem	48	2.42	75.03	3	.989	.804
		2 Dönem	96	2.41	75.92			
		2 Dönem üstü	2	2.00	58.50			
		Hiç almayan	3	2.00	56.17			
19	İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.	1 Dönem	48	2.67	72.44	3	1.400	.705
		2 Dönem	96	2.73	75.34			
		2 Dönem üstü	2	3.50	105.00			
		Hiç almayan	3	3.00	85.17			
20	Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.	1 Dönem	48	2.35	73.25	3	5.637	.131
		2 Dönem	96	2.43	78.03			
		2 Dönem üstü	2	1.50	38.00			
		Hiç almayan	3	1.33	30.83			
21	İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim	1 Dönem	48	3.94	80.61	3	2.868	.412
		2 Dönem	96	3.79	71.41			
		2 Dönem üstü	2	4.00	78.00			
		Hiç almayan	3	4.33	98.00			
22	Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	1 Dönem	48	3.08	73.81	3	.104	.991
		2 Dönem	96	3.14	75.58			
		2 Dönem üstü	2	3.00	70.50			
		Hiç almayan	3	3.33	78.33			
23	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.	1 Dönem	48	3.25	73.31	3	4.119	.249
		2 Dönem	96	3.28	74.63			
		2 Dönem üstü	2	3.00	64.25			
		Hiç almayan	3	4.33	121.00			
24	İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.	1 Dönem	48	2.79	67.68	3	4.867	.182
		2 Dönem	96	3.01	77.01			
		2 Dönem üstü	2	3.50	96.75			
		Hiç almayan	3	4.00	113.50			
25	Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.	1 Dönem	48	3.13	73.27	3	1.981	.576
		2 Dönem	96	3.19	74.66			
		2 Dönem üstü	2	3.50	86.25			
		Hiç almayan	3	4.00	106.17			
26		1 Dönem	48	3.08	65.06	3	4.928	.177

	Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.	2 Dönem	96	3.52	79.80			
		2 Dönem üstü	2	4.00	96.50			
		Hiç almayan	3	3.00	66.17			
27	Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.	1 Dönem	48	2.81	68.51	3	1.721	.632
		2 Dönem	96	3.07	78.12			
		2 Dönem üstü	2	3.00	75.00			
		Hiç almayan	3	3.00	79.00			
28	Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.	1 Dönem	48	4.10	76.17	3	.517	.915
		2 Dönem	96	4.04	74.26			
		2 Dönem üstü	2	4.00	65.00			
		Hiç almayan	3	4.33	86.67			
29	Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.	1 Dönem	48	3.13	64.34	3	6.045	.109
		2 Dönem	96	3.67	81.08			
		2 Dönem üstü	2	3.00	57.50			
		Hiç almayan	3	3.00	62.50			
30	Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.	1 Dönem	48	3.63	74.59	3	.685	.877
		2 Dönem	96	3.60	74.46			
		2 Dönem üstü	2	4.00	90.50			
		Hiç almayan	3	4.00	88.50			
31	Nota öğretim tekniklerini biliyorum.	1 Dönem	48	2.67	76.11	3	2.814	.421
		2 Dönem	96	2.60	75.77			
		2 Dönem üstü	2	1.50	28.75			
		Hiç almayan	3	2.33	63.33			
32	Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.	1 Dönem	48	3.15	76.34	3	1.344	.719
		2 Dönem	96	3.14	75.19			
		2 Dönem üstü	2	2.50	43.25			
		Hiç almayan	3	3.00	68.50			
1. Faktör	Çocuk Şarkılarında Geçen Terimleri Tanıma ve Uygulama Becerisi	1 Dönem	48	2.8458	66.39	3	3.819	.282
		2 Dönem	96	3.0698	79.46			
		2 Dönem üstü	2	2.6500	50.25			
		Hiç almayan	3	3.5000	86.50			
2. Faktör	Şarkılarda Yöntem-Teknik Bilgisi ve Kullanma Becerisi	1 Dönem	48	3.4815	74.07	3	.663	.882
		2 Dönem	96	3.5174	74.74			
		2 Dönem üstü	2	3.6111	80.50			
		Hiç almayan	3	4.0000	94.33			
3. Faktör	Müziksel Algı ve Sesini Kullanma Becerisi	1 Dönem	48	3.3292	74.99	3	.010	1.000
		2 Dönem	96	3.3042	74.98			
		2 Dönem üstü	2	3.4000	77.75			
		Hiç almayan	3	3.4000	73.83			
4. Faktör	Eğitsel Müzik Dağarcığına Yönelik Bilgi	1 Dönem	48	2.6500	74.84	3	1.480	.687
		2 Dönem	96	2.6604	76.23			
		2 Dönem üstü	2	2.2000	46.25			
		Hiç almayan	3	2.3333	57.33			
5. Faktör	Orff Yöntem Bilgisi ve Orff Çalgıları Uygulama Becerisi	1 Dönem	48	3.0069	64.61	3	4.353	.226
		2 Dönem	96	3.4201	80.31			
		2 Dönem üstü	2	3.3333	69.50			
		Hiç almayan	3	3.0000	75.00			
Müzik Okuryazarlık Genel Ortalama		1 Dönem	48	3.0846	69.32	3	1.579	.664
		2 Dönem	96	3.2012	78.06			
		2 Dönem üstü	2	3.0313	59.75			
		Hiç almayan	3	3.3958	78.00			

EK-4. Etik Kurul İzni

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜ
Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü

Sayı : E-91464383-050.02.04-2100279384
Konu : Etik Kurul Kararı (2021- 10/1)

15.10.2021

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : 27.09.2021 tarihli ve E-56695496932-2100259196 sayılı belge.

Danışmanlığını Doç. Dr. Yavuz ŞEN'in yürüttüğü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi, **19060401012** numaralı **Haşim VAPUR'un**, "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" adlı tez çalışması ile ilgili Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Güzel Sanatlar Birim Etik Kurulu'nun 13.10.2021 tarih ve 10/1 sayılı kararı ektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim

Prof.Dr. Yunus BERKLİ
Kurul Başkanı

Ek :

- 1 - Etik Kurul Kararı -1
- 2 - Etik Kurul Kararı -2
- 3 - Etik Kurul Kararı -3

Dağıtım:

Gereği:

Müzik Bilimleri Anasanat Dalı Başkanlığına
Sayın Doç.Dr. Yavuz ŞEN

Bilgi:

Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurul
Başkanlığına

Bu belge, güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu: A690439CA44

Belge Doğrulama Adresi: <https://www.turkiye.gov.tr/ataturk-universitesi-ebys>

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Müdürlüğü 25240
Erzurum
Tel: +90 442 2311470
Elektronik Ağ: <http://www.atauni.edu.tr/#/birim=guzel-sanatlar-enstitusu>
Kep Adresi: atauni@hs01.kep.tr

Bilgi: Medine ATASEVER
Faks: +90 442 2315854
E-Posta: gsem@atauni.edu.tr

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Güzel Sanatlar Birimi Etik Kurul Başkanlığı

KARAR BİLGİLERİ	Toplantı Sayısı: 10 Karar No: 1	Toplantı Tarihi: 13.10.2021
	Aşağıda bilgileri verilen tez/çalışma ile ilgili çalışmanın, etik ilkeler açısından değerlendirilmesi isteği ile ilgili husus görüşüldü. Yapılan görüşmelerden sonra; söz konusu tez/çalışma ile ilgili, araştırmanın gerekçe, amaç, yaklaşım ve yöntemleri dikkate alınarak komuyla ilgili çalışmanın gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel yönden sakınca bulunmadığına, Etik Kurulu oy birliği ile karar vermiştir.	
ÇALIŞMA BİLGİLERİ	Proje Yürütücüsü: Doç. Dr. Yavuz ŞEN Çalışma Konusu: "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" kapsamında araştırmanın çalışması.	

EĞİTİM BİLİMLERİ BİRİM ETİK KURULU		İMZA
Prof. Dr. Yunus BERKLİ	Etik Kurul Başkanı	
Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ	Etik Kurul Başkan Yardımcısı	
Prof. Dr. Mustafa BULAT	Etik Kurul Üyesi	
Prof. Dr. Ayşe Ashhan EROĞLU	Etik Kurul Üyesi	
Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN	Etik Kurul Raportörü	

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Güzel Sanatlar Birimi Etik Kurul Başkanlığı
ERZURUM

Sayı : 79332546-000.E.2000167692
Konu : Etik Kurul Kararı (2021/10-1)

Toplantının Mahiyeti : Etik Kurul
Toplantının Tarihi : 13.10.2021
Toplantının Sayısı : 10

Karar-1) Danışmanlığını Doç. Dr. Yavuz ŞEN'in yürüttüğü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi, 19060401012 numaralı Haşim VAPUR'un, "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" başlıklı tez çalışması ile ilgili Etik Kurul uygunluk-onay belgesi talebinin görüşülmesi,

Yapılan görüşmelerden sonra; Danışmanlığını Doç. Dr. Yavuz ŞEN'in yürüttüğü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi, 19060401012 numaralı Haşim VAPUR'un, "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" başlıklı tez çalışmasının etik ve bilimsel yönünden sakınca bulunmadığına oy birliği ile karar verilmiştir.

Prof. Dr. Yunus BERKLİ
Birim Etik Kurul Başkanı

Prof. Dr. Hüseyin YURTTAŞ
Birim Etik Kurul Başkan Yardımcısı

Prof. Dr. Mustafa BULAT
Birim Etik Kurul Üyesi

Prof. Dr. Ayşe Aslıhan EROĞLU
Birim Etik Kurul Üyesi

Prof. Dr. Ahmet Selim DOĞAN
Raportör

T.C.
ATATÜRK ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER ETİK KURULU
Güzel Sanatlar Birimi Etik Kurul Başkanlığı

PROJE DEĞERLENDİRME FORMU

Projenin/Çalışmanın Adı: Danışmanlığını Doç. Dr. Yavuz ŞEN'in yürüttüğü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı tezli yüksek lisans programı öğrencisi, 19060401012 numaralı **Haşım VAPUR**'un "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" başlıklı tez çalışması ile ilgili Etik Kurul uygunluk-onay belgesi talebinin görüşülmesi,

Gönderildiği Tarih: 13.10.2021

Teslim Tarihi : 13.10.2021

Değerlendirenin Adı Soyadı: Sosyal ve Beşeri Bilimler Etik Kurulu Başkanlığı Adına

Prof. Dr. Yunus BERKLİ
Etik Kurul Başkanı

Bu Tez/Çalışma uygundur: +

Gerekçe/Açıklama: Yapılacak çalışmada yaklaşım ve yöntemler dikkate alınarak, konu ile ilgili çalışmaların gerçekleştirilmesinde etik ve bilimsel açıdan herhangi bir sakınca bulunmamaktadır.

Bu Tez/Çalışma uygun değildir: ☐

Gerekçe/Açıklama

EK-5. Millî Eğitimi Bakanlığı Uygulama İzni

T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI
Temel Eğitim Genel Müdürlüğü

Sayı : E-70297673-605.01-50347393
Konu : Araştırma İzin Talebi
(Haşim VAPUR)

25.05.2022

DAĞITIM YERLERİNE

İlgi : a) Atatürk Üniversitesi Rektörlüğü'nün 17/05/2022 tarihli ve E-88179374-500.03.14.04-2200148222 sayılı yazısı.
b) Millî Eğitim Bakanlığının 21.01.2020 tarihli ve 1563890 Sayılı Araştırma Uygulama izinleri 2020/2 Nolu Genelgesi.

Atatürk Üniversitesi' nin Güzel Sanatlar Enstitüsü Müzik Bilimleri Ana Sanat Dalı Yüksek Lisans Programı öğrencisi Haşim VAPUR'un "Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi" konulu araştırma izin talebine ilişkin ilgi (a) yazısı ve ekleri Genel Müdürlüğümüzce incelenmiştir.

Söz konusu araştırmanın eğitim ve öğretimi aksatmayacak şekilde gönüllülük esasına dayalı olarak uygulanması, uygulamalarda sadece yazımız ekinde gönderilen yer alan mühürlü formların kullanılması ve elde edilen kişisel verilerin gizliliğine dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede araştırmanın Genel Müdürlüğümüze bağlı okullarda yürütülmesi uygun görülmüştür.

Bilgilerini ve gereğini rica ederim.

Tuncay MORKOÇ
Bakan a.
Temel Eğitim Genel Müdürü

Eklr: Mühürlü Formlar

Dağıtım:

Gereği :

Atatürk Üniversitesi Rektörlüğüne
(Öğrenci İşleri Daire Başkanlığı)

Bilgi:

Ağrı, Ardahan, Iğdır ve Kars
Valiliğine
(İl Millî Eğitim Müdürlüğü)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres : Atatürk Biv.No:98 Millî Eğitim Bakanlığı 5.Blok A KIZILAY
Çankaya/Ankara
Telefon No : 0 (312) 413 36 89
E-Posta: hazel.mercan@meb.gov.tr
Kop Adresi : mebi@hs01.kop.tr

Belge Doğrulama Adresi : <https://www.turkiye.gov.tr/meb-ebys>
Bilgi için: Hazel MERCAN
Unvan : Öğretmen
İnternet Adresi: Faks:312312417

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <https://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 742d-1308-3a9f-b063-4447 kodu ile teyit edilebilir.

EK-6. Bilgi Formu

Sayın Katılımcımız

Katılacağınız bu çalışma, “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” adıyla, Haşim VAPUR tarafından 21 Nisan-17 Haziran tarihleri arasında yapılacak bir araştırma uygulamasıdır.

Araştırmanın Hedefi, okul öncesi ve sınıf öğretmenliği alanlarında Milli Eğitim Bakanlığı’na bağlı okullarda görev yapmakta olan öğretmenlerin müzik okuryazarlık düzeylerinin belirlenmesidir.

Araştırmanın Nedeni: ☐ Bilimsel araştırma ☒ Tez çalışması

Araştırmanın Yapılacağı Yerler: Ardahan, Ağrı, Iğdır, Kars

Araştırma Uygulaması: ☐ Anket ☐ Görüşme
☐ Gözlem ☐ Ölçek

Araştırma T.C. Milli Eğitim Bakanlığı’nın ve okul/kurum yönetiminin izni ile gerçekleştirilmektedir. Araştırma uygulamasına katılım tamamıyla gönüllülük esasına dayalı olmaktadır. Çalışmada sizden kimlik belirleyici hiçbir bilgi istenmemektedir. Cevaplar tamamıyla gizli tutulacak ve sadece araştırmacılar tarafından değerlendirilecektir. Veriler sadece araştırmada kullanılacak ve üçüncü kişilerle paylaşılmayacaktır.

Uygulamalar, kişisel rahatsızlık verecek sorular ve durumlar içermemektedir. Ancak, katılım sırasında sorulardan ya da herhangi başka bir nedenden rahatsız hissederseniz cevaplama işini yarıda bırakabilirsiniz.

Katılımı onaylamadan önce sormak istediğiniz herhangi bir konu varsa sormaktan çekinmeyiniz. Çalışma bittikten sonra bizlere telefon veya e-posta ile ulaşarak soru sorabilir, sonuçlar hakkında bilgi isteyebilirsiniz. Saygılarımızla,

Araştırmacı : Haşim VAPUR

İletişim Bilgileri :

Mail:

Yukarıda bilgileri bulunan araştırmaya katılmayı kabul ediyorum.

.... / /

İsim-Soyisim İmza:

Katılımcı Adı-Soyadı :

Telefon Numarası :

EK-7. Araştırmanın Demografik Soruları ve Ölçek Maddeleri

Kıymetli Öğretmenler,

Bu araştırma, “Okul Öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi” adlı Yüksek Lisans tezine veri toplamak amacıyla hazırlanmıştır. Sizden istenen bilgiler ve ölçek sonuçları, yalnızca bu konudaki durumu belirlemek için kullanılacak olup, başka hiçbir amaç için araştırma sonuçlarından yararlanılmayacaktır. Kişisel bilgi formunda 9, ölçekte ise 32 madde bulunmaktadır. Bu maddelerin cevaplanması yaklaşık 5-10 dakika sürecektir. Lütfen demografik bilgilerinizi size uygun olan seçeneği işaretleyerek, ölçekteki her bir maddeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı ifadelerin karşısındaki kutucukların içine (x) işareti koyarak işaretleyiniz. Vermiş olduğunuz içten, doğru cevaplar ve cevapsız bırakmamakta gösterdiğiniz özen, araştırma açısından çok önemlidir. Size verilen ölçek üzerine isim yazmanız gerekmemektedir. Yardım ve katkılarınız için teşekkür ederim.

Haşim VAPUR

Atatürk Üniversitesi
Güzel Sanatlar Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER	
1. Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
2. Yaşınız	☐ 20-24 arası ☐ 25-29 arası ☐ 30-34 arası ☐ 35-39 arası ☐ 40 ve üzeri
3. Çalıştığınız il	☐ Ağrı ☐ Ardahan ☐ Iğdır ☐ Kars
4. Branşınız	☐ Okul Öncesi Öğretmeni ☐ Sınıf Öğretmeni
5. Mesleki kademiniz	☐ 1-4 yıl arası ☐ 5-9 yıl arası ☐ 10-14 yıl arası ☐ 15 yıl üzeri
6. Lisans eğitimi aldığınız müzik dersi dönem sayınız	☐ 1 Dönem ☐ 2 Dönem ☐ Diğer ()
7. Lisans eğitimi sürecinde verilen müzik dersinin yeterli olduğunu düşünüyor musunuz?	☐ Evet ☐ Hayır
8. Lisans eğitimi harici herhangi bir müzik eğitimi aldınız mı? (ses eğitimi, çalgı eğitimi vb.)	☐ Evet ☐ Hayır
9. Lisans eğitimi sürecinde veya sonrasında özel ya da resmi kurum ve kuruluşlar tarafından verilen sertifikalı temel müzik eğitimi aldınız mı?	☐ Evet ☐ Hayır

Lütfen arka sayfaya geçiniz ➡

MÜZİK OKURYAZARLIK ÖLÇEĞİ					
Aşağıdaki her ifadeyi okuduktan sonra, buna ne derecede katıldığınızı ya da katılmadığınızı, ifadenin yanındaki kutucuklardan yalnızca bir tanesini (X) şeklinde işaretleyerek , belirtiniz	T a m a m e n k a t ı l ı y o r u m	K a t ı l ı y o r u m	K a r a r s ı z ı m	K a t ı l m ı y o r u m	H i ç k a t ı l m ı y o r u m
Ölçek Maddeleri					
1. Çocuk şarkılarında kullanılan notaları tanıyorum.					
2. Çocuk şarkılarında geçen müziksel işaretleri tanıyorum.					
3. Çocuk şarkılarını bilgi düzeyinde çözümleyebilirim.					
4. Basit ritim kalıpları yazabilirim.					
5. Basit ritim kalıplarını çalabilirim.					
6. Okul şarkılarında deşifre yapabilirim.					
7. Çocuk şarkılarında doğru şekilde müziksel okuma (solfej) yapabilirim.					
8. Şarkılarda sesimi doğru kullanabilirim.					
9. Okul şarkılarında doğru şekilde ritimsel okuma (bona) yapabilirim.					
10. Dinlediğim bir parçada yapılan hatayı tespit edebilirim.					
11. Duyduğum müziksel sesleri incelik-kalınlıklarına göre ayırt edebilirim.					
12. Çocuk şarkılarını nota yazım kurallarına uygun bir şekilde yazabilirim.					
13. Dramatizasyon (canlandırma) yöntemini şarkı öğretiminde kullanabilirim.					
14. Müziksel beğeniyi geliştirmek için ne tür etkinlikler yapacağımı biliyorum.					
15. Şarkılarda kullanılan terimleri tanıyorum.					
16. Şarkılarda kullanılan terimleri çalgıda doğru uygularım.					
17. Şarkılarda kullanılan işaretleri doğru uygularım.					
18. Ses eğitimi bilgisine sahibim.					
19. İlkokul öğretim programındaki müzik dersi konularını biliyorum.					
20. Dinlediğim basit bir ezgiyi notaya alabilirim.					
21. İstiklal Marşımızı müzikal olarak doğru söyleyebilirim.					
22. Müzik öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.					
23. Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini biliyorum.					
24. İlkokul müzik dersi etkinliklerini doğru şekilde gerçekleştirebilirim.					
25. Şarkı öğretimi yöntem ve tekniklerini bir parçanın öğretiminde uygulayabilirim.					
26. Orff yöntemi hakkında bilgi sahibiyim.					
27. Çocuk şarkılarına Orff çalgıları için ritim eşliği yazabilirim.					
28. Dinlediğim bir şarkıya ritmik hareketlerle eşlik edebilirim.					
29. Okul şarkılarına Orff çalgıları ile eşlik edebilirim.					
30. Dinlediğim bir ezgiyi doğru seslerle tekrar edebilirim.					
31. Nota öğretim tekniklerini biliyorum.					
32. Çocuğun müzik eğitiminde kullanılan türleri tanıyorum.					

EK-8. Ölçek Uygulama İzni

İLGİLİ MAKAMA

Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsünde, tez danışmanlığı Doç. Dr. Yavuz ŞEN tarafından yürütülen Yüksek Lisans öğrencisi Haşim VAPUR'un, 2016 yılında tarafımızdan geliştirilen "Okul Öncesi ve Sınıf Eğitimi Ana Bilim Dallarına Yönelik Müzik Okuryazarlık Ölçeği"ni "*Okul öncesi ve Sınıf Öğretmenlerinin Müzik Okuryazarlık Düzeylerinin Karşılaştırmalı İncelenmesi*" adlı yüksek lisans tez çalışmasında veri toplama aracı olarak kullanmasına tarafımızca izin verilmiştir.

Sorumlu Yazar: Dr. Öğr. Üyesi Şenol AFACAN (Ahi Evran Üniversitesi)
Prof. Nezihe ŞENTÜRK (Gazi Üniversitesi/Emekli Öğretim Üyesi)